

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Octombrie 2018 (Anul X) Nr. 116 (10/2018)

BOEM@

Octombrie 2018 (Anul X) Nr. 10 (116) - 48 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași**
editată cu sprijinul A.S.P.R.A.

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

10 / 2018

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Constantin Oancă, Paul Sân-Petru, Tănase Dănilă, Denisa Lepădatu, A.G. Secară, Victor Marola, Cristina Roșu
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), George Filip (Canada), Lidia Grosu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com
Telefon: **0726 337376, 0740 596225**
ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
o Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.
o Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Lidia Grosu (R.Moldova) (p.9), Marian Hotca (p.10), Noni-Emil Iordache (p.13), Mónica Tóth (p.15), Maria Filipoiu (p.19), Tamara Gumovschi (p.25), Corina Musteață (p.25), Constantin Bejenaru-Beco (p.33), Ana Ardeleanu (p.38), Ioan Fărcășanu (p.39), Mihaela Farcaș (p.40), Ștefan Radu Mușat (p.41), Camelia Florescu (p.46), Veronica Bumbu (R. Moldova) (p.46)

Proză: Florin Meșca: Anu' ăsta nu s-a făcut vinul... (p.5), Aurel Brumă: Piticuța și scutierii (p.14), Viorel Darie: Chip misterios (p.18), Tănase Carașca: Mămarea (p.20), Petre Rotaru-Colți: Povestiri de seară (p.30), Ion Gheorghită: Cocoșul (p.34), Angela Burtea: Să fim aproape, chiar dacă suntem departe (p.42)

Cronică de carte: Hugo Mărăcineanu: Autopsia Necropsiei lirice (p.7), Dumitru Anghel: Sonetul, prioritate stilistică (p.12), Daniel Marin: Unu plus una, înșelătoare ecuație spre parabolă (p.16), Daniel Luca: Epistole poetice (p.17), Cristian Gabriel Moraru: Scrisori despre poezia vieții și viața poeziei (p.17), Constantin Marin: Radu Botiș în revista "Albanelul", nr. 1, 2018 (p.43)

Note de lectură: Ionel Necula: Dan Viță (p.26), Lucia Pătrașcu: Brăila - orașul amintirilor (Nea Costică) de Ion C. Gociu (p.28), Mihai Vintilă: Stan Brebenel - Deștepti în țara proștilor (p.32).

Eseu: Maria Mădălina Bălu: Modalități discursive în opera lui Marin Preda (p.3), Varga Istvan Attila: Insecuritatea, trăire ce-l aduce pe artist mai aproape de creație? (p.11), Constantin Oancă: Gânduri despre Eminescu (p.22), Elisabeta Drăghici: De la divertisment la cultură... sau invers (p.23), Ion Sterpu: Să refăcem istoria de acolo de unde s-a distrus / Întâlniri miraculoase (p.29)

Anunț: Redacția: Festivalul Internațional de Poezie și Epigramă Romeo și Julieta la Mizil (p.26)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.47)

Grafică:

Coperta I: Iurie Matei – Amintiri din copilărie

Coperta IV: Edvard Munch – Woman looking in the mirror

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Maria Mădălina BĂLU

MODALITĂȚI DISCURSIVE ÎN OPERA LUI MARIN PEDA

Discursul social contemporan cu privire la conținutul specific ruralității și la rolul său în societate tinde să fie dominat de o revalorizare a modului de viață rural, întrucât civilizația urbană consideră lumea rurală ca aparținând autenticului, întoarcerii la origini, la tradiții, la natură. Debaterile atitudinale și comportamentale sociale referitoare la valențele spațiului rural impun o mentalitate și o concepție valorizatoare, reaşezând țărănul și spațiul său într-un cadru atemporal.

Marin Preda abordează dintr-o perspectivă inedită în literatura română problema pământului. Antiteza acțiunează și la acest nivel. Umanitatea imaginată de Liviu Rebreanu în *Ion* și *Răscoala* este dominată de pasiunea pentru pământ. Pământul constituie un element esențial și în relațiile dintre oamenii universului moromețian, un substantive-temă al narațiunii, dar și-a pierdut forța mistuitoare din romanele lui Liviu Rebreanu. Satul moromețian este un sat de țărani împrăștiți prin reforma agrară de după primul mare război. Excepțiile sunt puține.

Elementele care compun universul rustic al lui Preda indică intenția evidentă a cuprinderii unei istorii a țărănimii din Câmpia Dunării, la confluența a două orânduiri. Expozițiunea o făceau schițele și nuvelele debutului, cu personaje explozive, uneori în stări primare de exaltare. În momente de consumare bruscă a energiei, în descărcări pasional-erotice sau simplu desperate (*Întâlnirea din pământuri*, *La câmp*, *Calul, dimineața*), alteori în soliloquii autoanalitice în care latura socială ocupă un rol primordial (*În ceată*, *O adunare liniștită*).

Moromeții rămâne punctul culminant în arhitectura acestui univers, sub raport artistic și sub raportul viziunii asupra întregii categorii sociale abordate.

Tradiția romanului nostru țărănesc statornicise o atmosferă sumbră a acestei lumi, o tonalitate tragică generală, începută la 1848 și continuată de Slavici, Sadoveanu, Rebreanu și Zaharia Stancu.

Continuitatea în care se înscrie momentul *Moromeților* față de această linie epică, pornește de la una din tipologiile folclorice esențiale pentru universul țărănesc, aceea a unui Păcală tragic, înrudit prin aceasta și cu Creangă, pentru că Ilie Moromete nu va fi un triumfător în plan social, cum este cunoscutul erou popular, victoria lui e în planul moral al apărării trudnice și a păstrării demnității lui umane și a formulei sale economice. El este un singuratic în aventura conștiinței lui și e subminat de însuși caracterul și proporțiile acesteia. Va încerca fără voluptate și fără succes, ci silit de împrejurări, să utilizeze cu profit sistemul de relații bazat pe concurență, combinații financiare și pervertire, privite însă cu un dispreț funciar. De aici și anacronismul posturii lui, de un tradiționalism adaptat fără convingere la cerințele moderne ale veacului, și ca atare, un comic de substanță care dublează prin contrast tragismul personajului.

Universul inițial, alcătuit din eroii săi specifici, aparținând lumii satului, din viziunea lor țărănească asupra existenței în general, asupra marilor probleme umane și sociale, n-a rămas în măsură anunțată unitar.

După moștra de viață a micului univers, familia Moromeților, scriitorul se îndreaptă spre viața comunității rurale. În temeiul aceluiași procedeu se decupează din viața satului o singură felie - duminica. Predilecția pentru analiză a prozatorului, felul său de a defolia întâmplările pentru a le putea examina mai atent fac ca această zi să fie de o bogăție excepțională. Ea ocupă, de altfel, o bună parte a romanului. Faptele sunt banale, dar Marin Preda are darul de a face monotonia captivantă. Ca și eroul său, el vede acolo unde ceilalți nu văd și spiritul său de observație și analiză ne procură pagini magistrale.

Pământul rămâne modalitatea hotărâtoare de existență și posesiunea lui este decisivă. Pământul semnifică abundența material, pe care se clădește prestigiul social. În jurul pământului se rotesc gândurile oamenilor. Posibilitatea unei eventuale înstrăinări determină reacții imprevizibile, de la expresia rece care se așterne pe chipul surorilor lui Birică, până la glasul nemilos, plin de inexprimabilă ură, al Anghelinei Boțoghină. Pe felurite modalități, substantivul este repetat și în familia Moromete și el este cauza dezbinării dintre soți.

Cu toate acestea, o detașare definitivă de vraja obsesivă a pământului acționează permanent. Din planurile de viitor ale lui Achim, Nilă și Paraschiv, pământul este exclus. Mai presus de pământ, Boțoghină pune propria lui viață măcinată de ftizie, iar Niculae așază studiul. Renunțarea la pământ pentru un motiv concret sau o pasiune de natură intelectuală reprezintă noutatea esențială adusă de Marin Preda în literatură română contemporană.

Însă nu acestea au fost aspectele cele mai importante ale operei lui Marin Preda, ci idea generală, subsidiar exprimată, pe care este construit romanul: proprietatea asupra pământului este lipsită de perspectivă istorică. Instabilă, permanent supusă fluctuațiilor mediului, mica proprietate nu poate asigura țărănimii o viață prosperă. Elocventă rămâne gospodăria lui Ilie Moromete: "Ce bine mi-ar fi, gândește Țugurlan, să știu acum că la deal îmi crește porumbul pe șapte pogoane, iar pe alte șapte pogoane plesnește bobul de grâu în spic. Aș sta și eu iarna după sobă, ca domnul Moromete" (Preda: 1995:4). Însă fraza lui Țugurlan reliefează un involuntar tragism, prin contrastul dintre ceea ce este crezut și ceea ce este în realitate. Cu 14 pogoane de pământ, Moromete nu izbutește să ofere familiei sale un rudiment de prosperitate.

Scenele din viața satului, care au constituit prima etapă în formația literară a lui Marin Preda, au mărturisit din capul locului, prin expresivitatea lor plastică, concretă până la nuanțele intime, sursa lor autobiografică.

La începutul cărții este evocată viața moromeților într-o după amiază de vară. "Totul sugerează înfățișarea calmă a existenței aflată sub semnul unei scurgeri indiferente a timpului: În Câmpia Dunării, cu câțiva ani înaintea celui de-al doilea război mondial, se pare că timpul avea cu oamenii

(continuare în pag. 11)

nesfârșită răbdare; viața se scurgea aici fără conflicte mari”. (Preda: 1995:2).

Acțiunea romanului se petrece în satul Siliștea-Gumești din Câmpia Dunării, aproape de București. Moromeții este văzut ca un roman al unei familii din lumea țărănească. În primul plan sesizăm narațiunea familiei țaranului Moromete, o familie destul de numeroasă cu copii proveniți și din alte căsătorii. Familia Moromete fiind compusă din: Ilie Moromete – tatăl (cu zece ani mai mare decât nevasta), venit din căsătoria anterioară cu cei trei băieți (Paraschiv, Nilă și Achim), iar Catrina și fata ei (Maria, din prima căsătorie); unde s-au adăugat și copiii din căsătoria ei cu Moromete (Tita, Ilinca și Niculae).

Văzut ca roman al unei familii (relief simbolic al familiei, element esențial al toposului lumii țărănești), sesizăm în prim-planul narațiunii familia țaranului Ilie Moromete, numeroasă, alcătuită din copii proveniți și din alte căsătorii. Este o familie „hibridă”, generatoare de conflicte în sânul ei, prin ignorarea realităților sufletești individuale. Putem spune că figura centrală a acestui roman este însuși Moromete, de cel care depinde și existența familiei. Ilie Moromete este țaranul seducător pe care soția și copiii îl ascultă cu încântare. Niculae este fermecat de felul în care vorbește tatăl său. Moromete se bucură de un prestigiu real în sat. Inteligența, ironia, umorul știința de a povesti fac din acest țaran, un țaran filosof .

În *Convorbiri cu Marin Preda*, alcătuită de Florin Mugur în 1973, scriitorul mărturisește că de când era copil, își dorea să se desprindă de lumea satului. Voia să aibă alt destin decât cel țărănesc: “Soarta care îmi era rezervată ca țaran nu numai că nu mi-a plăcut, dar m-a neliniștit încă din copilărie. Nu împlineam zece ani, când doream din tot sufletul să nu mai fiu țaran.” (Mugur : 1973 :32). Dar asta nu înseamnă că scriitorul nu ar fi purtat această lume rurală ce este concentrată în universul moromețian.

În creația literară, prin romanul Moromeții, Marin Preda marchează faptul că țaranul nu trebuie să fie o materie inaptă, un om care doar muncește pământul și că trebuie să învețe să devină un intelectual pentru a putea să își schimbe destinul care îi este dat de la naștere. Putem spune că satul lui Moromete nu este ca cel al lui Rebreanu, satul lui Moromete fiind unul mai liniștit în ciuda conflictelor din centrul familiei.

Cadrul prozei lui Marin Preda este cadrul rustic, căruia aparțin *Desfășurarea*, *Îndrăzneala* și *Moromeții*. Evenimentele au loc în același sat, Siliștea-Gumești, faptele din *Desfășurarea* având loc în învecinatele Udupu. Aspecte din viața satului tradițional sunt constituite într-o monografie a satului românesc, modelele mitice fiind prezentate în primul volum, dar și în cel de-al doilea volum : “Călușarii joacă în băătăura casei lui Bălosu; călușul ținea trei zile de Rusalii, toți aveau clopoței la picioare, la ciomege și la fes, betelii și caftane roșii; aldămașul pe care-l bea Moromete cu vecinul său, Bălosu, după vânzarea salcâmului, parastasul, spălatul picioarelor de Rusalii, secerișul cu regulile lui, cina tradițională, cu masa joasă, rotundă, cu scăunele cât palma; corvoada premilităriei; episodul sosirii lui Vasile Boțoghină la spitalul din Udupu – o zi de consultație la medicul de plasă.” (Preda:1995:27).

Lumea satului în care a trăit, l-au făcut pe acesta să realizeze cele mai bune și reprezentative capodopere din literatură. Cei mai mulți oameni se regăsesc în oprele lui Marin Preda, făcându-i pe aceștia foarte interesați să străbată tot conținutul cărții.

Romanul Moromeții conturează un destin dramatic al satului românesc ce este surprins cu duritate de evenimente ce o să spargă tiparele tradiționale ale existenței sale. “Marin Preda abordează o temă fundamentală a gândirii sale scriitoricești: dispariția țăranimii tradiționale, schimbarea din temelii a satului bulversat de adâncile zguduirii ale istoriei.” (Bălu: 1977: 46).

Transcris frust sau sublimat, stilizat și încorporat în crâmpie care lasă să se deducă pentru lucrările următoare virtualitatea unor pânze mari viitoare, universal prozei scriitorului s-a alcătuit mai întâi în sedimentele copilăriei. Mediul familiei, din care se vor compune în esență Moromeții de mai târziu, a fost consemnat literar încă de la debut.

Amintirea copilăriei indicată adesea de scriitorul însuși ca sursă a literaturii sale, adună convoiul de impresii, tablouri și depozite sufletești de bucurii. Suferințe și întrebări care i-au luminat mai rar, cel mai adesea i-au tulburat primii 15 ani ai vieții. Aceștia au fost petrecuți în satul natal, Siliștea-Gumești, din nordul județului Teleorman. Biografia vârstei de aur a scriitorului, judecată după cea a viitorului erou Niculae din Moromeții, a fost populată de viziuni tragic, chinată adesea de lipsuri și spaime și numai cu zgârcenie mângâiată de căldura dragostei părintești. Mezinul familiei Moromete n-a avut parte de o atmosferă familială caldă, unită după croiala imaginii tradiționaliste; vremurile, realitățile nu i-au îngăduit tatălui său decât rare mărinimii și slăbiciuni paterne, cu toate bogatele rezerve sufletești de umanitate ale personajului.

Limitele unei astfel de purități rămân totuși labile, eroii se află la hotarul dintre umanitatea neperversă prin actul dur săvârșit și cea meritând condamnarea pentru violențele gratuite, pentru supunerea față de instinctual, fiziologic. În schițele de început *La câmp* și *Rotila*, eroii scot în evidență o umanitate alterată prin inconștiență, iar Gheorghe Florea din schița *Calul* se oprește la o treaptă unde fapta este încă acceptabilă în planul moral ultim.

Autorul nu moralizează, ci este doar un observator care consemnează, manifestând un realism, la început plin de scene aspre, tributar simplei observații obiective, dar care evoluează pe parcursul maturizării sale în proiecții interioare ale acestui pitoresc exterior, datorită unei meticuloase, expresive, plastice consemnări a gesticulației eroilor.

Întemeiate pe observație, pe notații, cu o mișcare interioară bogată a eroilor, rezultând din gesticulația lor exterioară, dar mereu crâmpie de viață, scene, aceste povestiri ale lui Marin Preda lasă să se înțeleagă încă de la început posibilitatea unei arhitecturi vaste ulterioare. Satul se constituie

Florin MEȘCA

ANU' ȚSTA NU S-A FĂCUT VINUL...

Ne-a luat „tare” mamaia, la telefon:

- Mamă, voi n-aveți de gând să culegeți via aia? Că stă pârloagă pe câmp și-o mănâncă graurii!

- Dar, mamaie, asta nu era treaba lui Gigel? – Încerc eu o diversiune, doar-doar m-oi sustrage unei acțiuni care nu mă interesa de fel.

Între cele două surori, Gigel este singurul fiu al mamaiei și, ca unică descendență a liniei bărbătești, feblețea ei, dintotdeauna. Orice i-ai face, oricât te-ai ocupa de ea, de sănătatea și bunăstarea ei, tot Gigel rămâne favoritul tradițional. Trebuie să înțeleg... Asta-i... el e fiul, eu... ginerele.

- Păi, a zis că anu' ăsta s-o culegeți voi, că s-a săturat s-o tot muncească doar el!...

Era clar: „voi”, adică... noi, clanul liniei feminine...

Cum să-i convocăm pe toți la o activitate care nu interesa pe nimeni?! O groază de bani cheltuiți pentru drumul până la țară, multă muncă și timp pierdut pentru un vin de slabă calitate. E adevărat, un vin curat, fără adaos de zahăr și conservanți. Dar și expus degradării rapide.

Nu voiam însă să cedez, mai ales că nu ne venea să credem că fratele soției renunțase dintr-odată la această îndeletnicire de toamnă, de care obișnuia să se ocupe de unul singur:

- Mai lasă-ne un pic, mamaie, să mai vorbim și noi diseară cu Gigel, să vedem ce spune.

- Ce să mai vorbiți cu el, mamă, că trece timpul și intră graurii în vie!...

- Și ce, mamaie, graurii ăia, nu trebuie să trăiască și ei? ripostai cu năduf, dar încercând, în același timp, să mai îndulcesc oful bătrânei.

- ...Asta dacă nu cumva i-au cules alții! – Încercă mamaia să-și încheie „apoteotic” expunerea argumentelor îngrijorătoare.

Da' nici eu mă dau bătut:

- Cine să-ți fure din vie, mamaie? Și ce, câțiva struguri ca vai de ei? Și-apoi, din ce-am cunoscut eu, doar oameni cumsecade sunt în sat la matală!

- Of, mi-a ieșit și glicemia mare azi, de atâta supărare! Gata, bătrâna a trecut la alt nivel: șantajul sentimental, care însă, cum-necum, i-a ieșit: în nici 24 de ore, ne-am trezit, toți, la țară și... am ieșit pe câmp. La cules de vie. Toți, adică: soția cu cei trei copii ai săi plus ginerele și nurorile, sora ei mai mică și... eu. Șase rânduri de „producătoare”, la șase persoane, nu era mare scofală. Munca de „după” mă îngrijora pe mine: căratul sacilor la căruță, aducerea lor în curtea bătrânei, trecerea strugurilor printr-o sită deasă (că zdrobitor nu are nimeni prin zonă), tragerea mustului de pe boască și pregătirea lui pentru fiert. Acțiuni cunoscute și necunoscute de mine, drumuri, efort și... bani cheltuiți. Muncă multă, multă mizerie, transpirație, lipsă de entuziasm și, la final, câteva deca de vin. Dar și o mamaie mulțumită. Acum, dacă mă detașez de condiționările proprii, o înțeleg: acțiunea aceasta face parte din fibra ei naturală, țărănească, care-i impune să-și cultive pământul și să-i culeagă roadele. Pământ, muncit, respectat și iubit, pentru că el îi dă „pâinea cea de toate zilele”... este pământul care – o viață întreagă – le-a asigurat mâncarea și

băutura, atât ei și lui Ionel, bărbatul său, cât și celor trei copii, avuți împreună. Prin urmare, ignorarea importanței pământului în viața satului și lăsarea lui de izbeliște nu poate fi acceptată în niciun fel, pentru că ar semăna cu o trădare a tradițiilor, a neamului, a locului de baștină. Și asta nu se face!

Privit dintr-o altă perspectivă, via reprezintă ultima legătură a bătrânei cu trecutul, un trecut, așa cum a fost el, cu bune și cu rele, trăit aici, în băutura casei, ridicată de ea și bărbatul ei – „la tinerețe” – din lut (iar pământ!) și paie, casă în care și-a născut și crescut copiii. Iar acum, să vadă mustul în butoi, toamnă de toamnă, parcă-i justifică ultimii ani de viață și-i permite să mai verse, pe furis, câte-o lacrimă de fericire efemeră.

C-adusei vorba de casă, mi se confesa, uneori, octogenara:

Când ne-am luat, nu aveam de niciunele, nu ne-a dat nimeni niciun capăt de ață. Nici părinții, nici socrii. Am luat-o de jos, mamă! Ca s-avem unde sta și noi, ne-am construit, la început, o cămăruță, acolo unde e fântâna. Din paie și lut frământat cu picioarele astea goale. Ionel căra pământul cu roaba, eu turnam apa și-l amestecam cu paie... De dimineață până noaptea târziu roboteam s-o ridicăm. Cât am muncit!...

Bătrâna, căzută pe gânduri, și-a vârât, dintr-un reflex pe care i-l știam, o șuviță rebelă sub batic. A continuat, apoi:

O masă și două scaune, un pat, o strachină și două linguri... ăsta a fost tot mobilierul. Când am văzut odaia gata și-am intrat pentru prima oară în ea, mi s-a părut c-am intrat într-un palat! Leșeam mereu afară s-o admir – nimeni nu mai avea palat ca al meu!

...

S-a-ntâmplat să fie o zi frumoasă de mijloc de septembrie, însorită, dar nu încinsă. Cu găleți, saci de plastic și două bidoane cu apă după noi, fetele dotate și cu mânuși din cauciuc, am plecat la vie. Cu mașina! De fapt, cu cele două mașini – deloc, agricole – în care se bulucise populația succesorală a primei dintre cele două fete, născute de tânăra „mamaie” și... o bicicletă, fiindcă sora nevesti-mii, care a rămas în satul natal, avea să apară, ceva mai târziu, pe un astfel de vehicul.

- Adi – a apelat soția la ginerele ei, sosit și el în sat la părinți, să-i ajute la cules – când terminăm, vii tu, mamă, cu căruța, să iei sacii?

- Da, mamă, dai un telefon și vin imediat – i-a răspuns acesta, îndatoritor și respectuos.

Treaba cea mai dificilă s-a dovedit a fi găsitul viei. Neparticipând decât rareori la lucrările specifice, nimeni nu știa exact locul în care se găsea „producătoarea” mamaiei. Cândva, exista un nuc la capătul locului, un nuc falnic, știut de toți, a cărui umbră bogată furniza răcoarea atât de dorită atunci când arșița soarelui te lovea în moalele capului. Între timp, nu se știe ce român a găsit de cuviință să-i curme viața și să-l folosească pentru făcut focul iarna sau, într-un caz mai fericit, pentru făcut un gard, fabricat vreo mobilă... cum i-o fi fost soarta lui

(continuare în pag. 6)

de copac.

Parcelile de porumb cules alternau cu viile, deja, culesese de sătenii gospodari. Niciun bob de porumb, niciun bob de strugure pe câmp. Peste tot, același peisaj: și-nainte, și-napoi, și la stânga, și la dreapta, coceni de porumb gălbejiți de soare și încă neadunați de pe câmp și butuci de vie cu frunzele căzute după ce și-au împlinit destinul. Dacă s-a dus nukul, s-a dus și reperul care putea orienta viticultorii de ocazie. Se mai puteau baza doar pe amintiri și pe ceva intuiție. În rest... pe cine să-ntrebi când toți țărani își terminaseră treaba pe câmp și se ocupau de mustuit prin curțile lor?

La un moment dat, soția, împreună cu fiica și cu cei doi fii, s-au îndepărtat, căutând locul după niște semne doar de ei știute și reîmprospătate prin consultări ad-hoc.

- Mamă, îmi amintesc că era un șanț la marginea locului – spuse fiul cel mic.

- Da, mamă, și cele două rânduri de lângă șanț erau de „1001” – fu de acord soția și întărind spusele fiului printr-o nouă informație.

- Da, și eu îmi amintesc de șanț – confirmă și cel mare. Pe-aici ar trebui să fie, prin zona asta.

- Dar unde e, unde e? – se necăji și fiica.

S-au îndepărtat căutând, necăjindu-se și glumind. Eu am rămas în urmă, lângă grămada de lucruri, reper în locul nukului, un om destul de înalt, cu părul alb, pe-un câmp încă îmbrăcat de vegetație, dar dezgolit de roade. Era liniște și afară, și-n interior. Fără să-mi dau seama, am intrat într-o stare meditativă, de pace și bucurie, relevându-mi, ca prin farmec, o frumusețe aparte... Atunci, asemenea unui pictor impresionist, am văzut esența unui tablou plin de lumină, culoare și suflet: o mamă cu cei trei copii, vorbind și râzând, mângâiați de-un soare blând, flecărind ca pe vremuri, înainte de-a apuca, fiecare, pe drumul stabilit de destin. Nu la vreo petrecere – nuntă sau botez în familie – ci undeva pe un câmp, în satul natal, satul originii lor, căutând împreună via, ca pe o legătură comună, strămoșească. O regăsire de-o clipă, plină de substanță. Dar și de formă, pentru ochii „pictorului”. N-au găsit doar via – s-au regăsit pe ei înșiși!

- Dragilor, cred c-am găsit eu locul – le-am strigat din mijlocul viei în care mă găseam.

Asta trebuia să fie! Șase rânduri și, la margine, șanțul.

Doar că strugurii... nu prea mai erau!

- Ai găsit-o? – mă-ntrebă soția.

- Ia uitați-vă și voi, cred că asta e.

- Da, asta este! – confirmă și cel mic.

- Uite șanțul! – strigă cel mare.

- Uite și măceșii de la margine! – întări fata convingerea generală, după o nouă descoperire.

- Ați reușit să găsiți via? – apără și sora soției ținându-și bicicleta de coarne.

- Am găsit-o, surioară, dar ce folos? Strugurii... i-au mâncat graurii.

- Așa se-ntâmplă, dădică, după ce toată lumea cu lege, dacă mai rămâne vreun lot stingher, se-abat graurii și îl termină imediat!

Din fericire, bucuria regăsitii de sine a depășit cu mult dezamăgirea pierderii „producției de vin” din toamna aceasta.

- Eu am găsit, totuși, câteva boabe de struguri... i-am

cules pentru mamaia... măcar să-i guste – spuse, făcând „haz de necaz”, băiatul cel mic (la rândul-i, „tată de familie”), care ne arătă, râzând, găleata din plastic pe fundul căreia se puteau zări vreo trei ciorchini de struguri cu câteva boabe răzlețe pe ei.

- Hai, mai bine să facem un grătar, că mi s-a făcut o foame...

- După atâta muncă...

- Da, copii... un grătar meseriaș, confecționat de unchiul vostru, nea Gigel! Culmea e că o să-i facem noi saftea... nu graurii, cum s-ar cuveni...

Cele două mașini, o bicicletă îndesată, pe jumătate, într-un portbagaj – cu o roată, atârând pe-afară – au întors pe câmpul părgănit și s-au îndreptat spre casa bătrânească. Hârtoape, ca pe câmp și-un praf...

Via mamaiei de la țară a îmbătrânit... Să-și fi spus ultimul cuvânt? Cine știe? Vom vedea la anul că... anu' ăsta nu s-a făcut vinul...

În bățătura mamaiei, grătarul lui Gigel se înroșise triumfător... Deh!

(urmare din pag. 4)

în conștiința scriitorului ca un univers distinct, generator de mari pânze epice. Cele mai reprezentative opere ale lui despre lumea satului au concretizat o geografie proprie lui Marin Preda și mai ales o grupă de eroi care circulă în mai toate, plasând întâmplările nuvelor din această serie și a romanului, în același perimetru, satul Siliștea-Gumești cu învecinatele Udupu, Balaci, Tătăraști și Costești, ca târgul cel mai apropiat.

Referințe bibliografice

1. Bălu, Ion, *Marin Preda-Moromeții*, Editura Albatros, București, 1977

2. Mugur Florin, *Convorbiri cu Marin Preda*, Editura Albatros, București, 1973

3. Preda, Marin *Moromeții*, prefață de Eugen Simion, Editura Gramar, București, 1995.

Hugo MĂRĂCINEANU

Autopsia Necropsiei lirice

(volumul NECROPSIE LIRICĂ, de Virgil ANDRONESCU)

Necropsie lirică - o carte pentru cei cu har spre transcendent, o carte ce revelează adevăruri greu de rumegat și de înghițit dar indubitabile, cu stări subiective dar repede asimilate de cei atinși de potcoava lui Pegas ori de simple trăiri în ale poeziei. Se pare că Dumnezeu a dat fiecăruia un dar, numai pe Virgil Andronescu l-a trimis să și-l caute, iar până acum și mai ales prin volumul *Necropsie lirică* ne face să credem că darul lui e acela de călător prin abisurile durerilor și îndoielilor umane, al întrebărilor fundamentale. Nu-i o lume psihotică- cum bănuiesc unii, e o analiză a lumii trecută prin sita mărunță a unei vieți ce a cunoscut din plin boala, spitalul, izolarea față de cei de o seamă, înjosirea, însingurarea meditativă, blamul gratuit acordat de o societate ignorantă, eșecurile iluziilor idilice puse sub semnul suferințelor fizice, mizeria și înfometarea unei vieți numită de alții *boemă*, dar reală și crudă pentru autorul neînregimentat social. Din această *zeamă* amar-acră nu puteau să nu se nască întrebările despre sine și rosturile lumii, despre ceilalți și nerosturile unor trăiri barbare și îndoiala în dreptate, în societate și îndoiala că Dumnezeu există și-l mai ocrotește, că-i punct de referință și din această zbatere continuă și înfrângere perpetuă s-a născut negarea ca formă de protest camuflat ca formă de apă-rare și de refugiu. El vine cu *slava* sa, ce s-ar cuveni și umbrei sale, și ne face să credem că nu doar umbrele sunt partea întunecată a ființei, avertizează - pentru cine are importanță, că la umbra succeselor se clocește trădarea, că doar poetul (artistul) e în stare să-și calce umbra, să o anuleze spre a se desprinde și să zboare, și iată-l pe nihilistul mereu rătăcitor, nu numai pe cărările vieții ci și în tinderea spre ceea ce doar harul său ar putea ști: *nimeni nu mă cunoaște/decât Dumnezeuul meu, din inerția timpului mă transport în neființă*. Ziceri poetice aproape nude, între aforism și proverb, descarnate de epitete, rime, cu un ritm șocant și ciudat (uneori greu de urmărit), izbesc, te amușesc și te asimilează la *otrava* din ele și începi să te recunoști: *câinii fantasmelor mă hătuiesc/atunci când spre sufletul meu îi asmut/.../toate trec rămâne numai poezia/amară ca mușcătura unui câine ori în poemul înserare: se lasă tiptil înserarea de dincolo.../de pământ de univers/ lănced/ murdară/ rece/ singurătatea aduce după sine pierzania, sau dureri neuitate de timp/dureri viitoare.../adâncite până dincolo de om/de cel ce suferă prin două nume/încă de dinainte /de a fi. Ce ziceți? Nu-i deloc relaxant, nu are lirism, epitete, muzică, etc. Nu, nu are și nici nu-și dorește, le blamează: *măruntaie mărunțișuri organe/literare/în pietrificării de grav/alabastru - vedeți, alabastru, alb, neted-lucios, opac și inutil, doar fin la pipăit și neutru. Poetul a fost forțat să-și asume o lume a durerilor abisale pe care o trăiește și pentru noi, pe care ne-o restituie prin cuvânt și ar fi riscant să nu-l credem pe cuvânt chiar dacă pentru unii e doar artă, pentru el e însăși viață și de aceea ne îndeamnă să sondăm și să ne comparăm cu sufletul; și-i scapă porumbelul din gură - *Necropsie*, adică disecție științifică pe ceea ce cu spaimă au apărât cântăreții; ceea ce este definitoriu pentru ce am susținut mai sus e faptul**

7

In acest nou și straniu volum, poetul încearcă o redefinire a parousului existențial, însă traseul se arată acur, mai mult decât atât, suspendat în spațiu, rememorat și, unorit, răbdat. Brutalitate este o poezie a disoluției, dar mai ales, a disperării de a se fi simpli profesioniști incompletații. Nu este vorba de o "lirică necropsie" a lui Virgil Andronescu, mai ales că singurătatea - în fapt, un bun cunosător al codurilor lingvistice - renunță la punctuație, prin urmare, la intenția de a apăsa imensitatea textuală, îndepărtându-și discursul de receptorul sugestiv. Numai că "alinierea" afișată de autor - față de această particularitate nomenclografică a masificării, care eludează substanța activă a "necropsiei" - este un subiectiv; sensul scrierii afirmă limpede că ceea ce se separă, cu abelitate, este natura problematică și nu înșelările intenționale ale întregirii acestora. Acestui motto i se suprapune tema incusă de sinteza titlului, care semnifică - în esență - traseul de a exista în toporul maladei și periferiei "interregiului". Un spațiu amorfic, din a cărui izolare punitivă poetul își semnalizează prezența, invocând redemptiunea, prin măturarea care depășește regula suprapoziției. Așa cum au făcut-o majoritatea literaturilor, Virgil Andronescu face din durere o transmutație estetică, însă o face diferit, abținând metabolizarea empatică. Dincolo de comunicarea solemnă înscrisă de lectură "necropsie", această filă a măturării este, în fond, o "carte de identitate" a "unii ordini" fiziciale, marcate din simbolică abandonului social: un act ferm, dar amuzat, al proiectului de singularizare.

Adrian POPA
Membru al Uniunii Scriitorilor din România

ISBN 978-606-8799-07-7

Virgil
ANDRONESCU
Necropsie lirică

Virgil ANDRONESCU

Editura ZORZOT

că acel *cadavru* e lirica și se scuză: *nu am renunțat la mine doar m-am negat/cuvântul mi-a fost întru Dumnezeu/precum un rege fără regat/am murit puțin câte puțin ca un zeu. Ar vrea el să moară puțin câte puțin- moartea fiind o ghilotină, dar speră (un nihilist cu speranțe?!) să rămână cultul, ritul, versul de zeu. E conștient de valoarea sa, cu toate că se *preface* că o reneagă: *să vină barca ce iar mă va purta regește/departe de malul unde aștept și azi ca și în alte ere/doar visuri înspumate iarăși se ciocnesc*. Virgil Andronescu trăiește un permanent conflict între partea sănătoasă (iubire, artă, simțire) și partea *bolnavă* (durere, însingurare, spaime, boli) definindu-se ca un *nevrotic* după legile psihologiei, dar nihilistul se revoltă, refuză, rezistă și își etalează ostilitatea față chiar și de acest conflict: *doresc să spun ce știu/că toți ne naștem și trăim/intr-un sicriu/...și-s mort demult căci n-am trăit/m-agăț de viață prin tot ce scriu, se simte aici nu numai bravada în fața neființei ci și-o adiere proapătă de optimism care vine dinspre actul de creație. În *autopsierea Necropsiei lirice* cititorul este supus unui proces de *maeutică* (DEX: Metodă prin care se urmărește ajungerea la adevăr pe calea discuțiilor, a dialogului), scriitorul pune întrebări meșteșugite, aplică procedee neortodoxe de demonstrație și extrage (sau induce) în mintea lectorului idei pe care acesta nu știa că le posedă și de aici rezultă o coparticipare intensă la drama existențială sub varii aspecte, iar poetul o trăiește, o relevă și ca un veritabil nihilist o reneagă: *din haos în haos/până la Cer/te-am apucat de mână/de-a dreapta ta/am stat./m-ai convins/că nu erai Dumnezeu/doar dezordinea din El*. Atât de adânc înrădăcinat și cufundat în el încât poetul ar putea fi bănuț de narcisism și s-ar putea ca durerea să-l facă incapabil de a iubi altă persoană: *de tine sunt/și-acum îndrăgostit/nimic nu mă mai doare; până la iubirea pătimașă, plină de ispită: iartă-mă Doamne/pentru iubirea de imperfecțiune/că fără de aceasta nu pot trăii; iar în final poetul se definește prin ruga spre libertatea iubirii: și nu mă scoate pe mine/păcătosul/din ispită! Poetul nu vrea, chipurile, să-i trăim lumea, blestemul: *sunt unicul care trăiește provizoriu/sun tom și nu-s deloc de lăudat/nemeritat îmi sunt și iarăși iluzoriu/trăiesc un vis urât de neuitat; vedeți, doar el e provizoriu, noi nu, doar el trăiește un vis de neiertat și mai târziu avertizează: *visul încă rămâne captiv lațului strâns/de gâtul speranței*, nu, în mod cert, și noi****

(continuare în pag. 8)

suntem părtași cu cele zise! Poetul își *ia lumea în cap*, cum zice românul, și joacă un fel de *leapșă* cu viața lui (care nici nu-i a lui și trebuie să o dea mai departe) și cu lumea care îl ia de piept- lumea lui sau a noastră, cu sau fără motiv, cu boli, cu nepăsare, cu dureri atroce, cu războaie, cu foame, frig, spaime și neantul dispariției- apoi vin salvările și cuvintele și iubitele (care nu l-au iubit) și-l lasă față în față cu Creatorul. Dumnezeu fără telefon, un Dumnezeu care nu mai răspunde, și ar vrea el, creatul, să-l înțeleagă pe Creator; el, nihilistul cantonat în obsesia dispariției, damnatul supus caznelor, supus uzurii și neantizării, care vrea nemărginirea (nu sicriul), iubirea prisoselnică și mila infinită, trecut fiind prin chinurile nemuritorilor, că încă dintr-un colț de suflet mai speră: *viața mea e un perpetuu tangaj/pentru a nu mă pierde întrutotul/m-am lăsat pe mine însumi gaj/păstrându-mi viu numai hoitul/nu am renunțat la mine doar m-am renegat sau în poezia nemurire: am plecat/la plimbare/cu moartea/pe drum a murit/coasa din mine/viața din ea* – din versurile citate decriptăm o victorie pe drumul vieții și că poetul e salvat de multe ori de coasa care moare în el. Și iată cum speră din colțul de suflet: *mi-a dat Dumnezeu trup/atât cât să încap în El.../numai suflet*; poetul își recunoaște sufletul ca fiind dat de către Creator și își discernă clar lumea și calea: *ridică-te/ia-ți iubirea și umblă!* și-n lumea lui creată pe calapodul stărilor sale: *mi-a zis./și-am plecat.../cu sufletul târâș după mine...* În ceea ce face Virgil Andronescu, mai trebuie să căutăm *vinovatul*? Poetul își *bate cuie* în tălpi și în suflet și ne împinge să-i trăim chinurile. Nu, nu-i masochism pentru că el nu simte nicio plăcere în suferința și durerea de care a avut parte cu vârf și îndesat, cât despre autoflagelare sunt tentat să cred că ar fi, pentru că n-ai fi nihilist dacă nu ți-ai zgândări rănilor de pe creier și din suflet spre a nega până și evidența palpabilului: *cu disperare mă strigă/ cineva.../chemându-mă în lut, râcăie în spaima dispariției- tristețea mă sărută pe gură/mă mângâie pe ochi/încă de la plămădire*, se adâncește golul din suflet, vidul celui neadaptat (și bine a făcut!) între barierele socialului: *Sunt singur Doamne/singur/până și Tu m-ai părăsit!* se miră și se întreabă strivindu-se sub lespedeza constatării că nu numai nihilistul nu poate pune nimic în locul lui Dumnezeu și cu atât mai mult poetul ce s-a împărtășit din taina creației; se sperie și ne avertizează: *nu-mi este teamă de viforul ce se dezlănțuie în mine/de întunericul în care mă voi îngropa/eu nu mă tem/doar de adâncimea veșniciei și lațul strâns în sine/după izgonirea mea din marele infern* și așa, parcă pentru a aprinde fitilul dinamitei, încheie poemul *izgonirea din sine*: *...adânc din groapa mea!* Faptul că s-au exprimat păreri multe și de către mulți, cum ar fi: criticul literar A.G. Secară - membru al U.S.R., criticul Teodor Parapiru - membru U.S.R., poeta Adelina Pop și poezii Alexandru Halupa, Dan Bistricean- membru al Uniunii Scriitorilor din România, Mihai Vintilă – editor al revistei *Litera 13*, și aforistul Zeno Halupa; iar la lansarea cărții, de la librăria *Mihai Eminescu* din București- scriitorul Petre Crăciun – membru al U.S.R., Ion C. Ștefan - membru U.S.R., scriitor și critic literar, Nicolae Rotaru- scriitor și membru U.S.R., alături de Mihai Vintilă, s-au dezbătut probleme din *scripta manent* și s-au raportat la viața autorului și la societatea contemporană în care acesta trăiește, toți aceștia susțin că avem de-a face cu un act de creație

autentică, capabil să dea naștere la interpretări – unele chiar contradictorii dar mereu adevărate. Volumul *Necropsie lirică* este un act de creație original, cu toate că unii îi găsesc varii filiații, acesta respectând cele trei condiții: folosește mijloace de expresie într-un stil propriu; folosește semne, sensuri, simboluri proprii; crează stări emoționale, psihologico-cognitive, pline de miez original.

Virgil ne-a demonstrat că se folosește cu zgârcenie de mijloace de expresie pur poetice, că și acelea folosite sunt ca atunci când te scarpini cu mâna stângă, pe la spate, pe partea dreaptă, de exemplu *fluviu genuine, viața trăită-n sicriu, moartea umblă îmbrăcată-n alb, la plimbare cu moartea*, de parcă s-ar putea așa ceva?;

Poetul Virgil Andronache

Semnele, sensurile, simbolurile pe care le folosește se devoalează treptat și abia când intri adânc între copertile *Necropsiei lirice* și-i descoperi amprenta, modul *șui*, ciudat în care sunt înglobate în text, iată un exemplu: *se suferă și din lipsă de moarte* – vaiii, ce suferință e asta? Ei, da, sub amprenta lui Virgil suferă și *cei ce nu s-au născut, ori s-au născut prea devreme*, și în lumina întunericului falselor contraste, crede el, după criteriul inventat de Charles Darwin;

Crează stări emoționale, cutremure psihice, revolte ori reverii pline de tâlc și mister, merge până în blasfemie: *doar pe Dumnezeu/rămâne să-L mai sun/ori nu are telefon/ori nu mai există*, apoi *speriat* de propria-i erezie îmblânzește limbajul făcându-ne să ne întrebăm dacă Dumnezeu trebuie să aibă timp pentru fiecare: *ori nu mai are timp pentru mine-uitând* că pentru Creator nu există timp și spațiu. Virgil Andronescu conchide: *asa cum/nu a avut niciodată/pentru sufletul meu* și cade în păcatul de neiertat, pentru că dacă n-avea grijă de sufletul lui nu l-ar fi adus pe pământ. Ce ziceți, nu sunt folosite cu originalitate sensurile, semnele și ideile de către acest damnat Virgil Andronescu? Vedeți că este o permanență ca poetul să-și *ia lumea în cap*, cum

(continuare în pag. 9)

spune o vorbă românească, dar abia atunci el află că această *căciulă* nu-i este potrivită ori îi este prea largă și-l *îngrozește* prin necuprindere, sau este prea mică și-l sufocă și de aceea cei mai mulți *își iau în cap* propria lume – fațetă exterioară a ogindirii din interior și opera lor devine personală, originală, impregnată de ceea ce le este particular și distinct. Ce-i este particular *Necropsiei* este șocul, taina, atmosfera tragică, dramatica cădere în erezie și păcat; dorința arsă, dar pură și onestă, foamea de certitudini (într-o lume aflată în degringoladă), plânsul calm ori jalea, aleanul, dorul, toate fiind generate de amintiri, morți, iubiri, însingurări și neputință pentru că așa cum ne avertizează din nou poetul în motto-ul din deschiderea acestei cărți *de învățătură de minte: Toți ne dorim nemurirea, numai că aceasta nu ne ia pe toți în serios*, iar eu, ca un *optimist incurabil*, adaug: nu ia pe nimeni în serios, poate numai opera unora! Cartea beneficiază de o *micropsie* grafică ce analizează detalii, rețele neu-ronale, procese celulare, legături placentare, aripi de vultur, lichide în scurgere, aripi și profile de îngeri, scări și simboluri (uneori greu de descifrat), căderi în clepsidre și toate sub semnul triunghiului echilateral – semnul lui Dumnezeu – desene semnate de Bianca Pirlog, artistă româncă stabilită la Londra. Talent de excepție, la vârstă școlară, Bianca avea nouă expoziții personale și multe zeci de participări cu Cenaclul *Coloana H*, n-a impresionat pe nimeni nici în județ, nici în România, așa că la vârsta clasei a VI-a părinții au emigrat în Anglia unde Bianca a avut o evoluție fulminantă, școală generală, colegiul de grafică și design-facultate de grafică și design – expune în galerii din Londra alături de nume consacrate, lucrările sale evoluează și se vând prin galerii clasice și virtuale în toată lumea, dar mai ales în S.U.A. Dar îl aud pe poet: *cu disperare mă strigă/cineva.../chemându-mă în lut./ești tu.../și nu ești*; deci, hamletiana dilemă care ne roade pentru a nu adormi neîmpliniți! O frescă uriașă dar fragmentată, insule de poeme și ilustrații ce roiesc pe o suprafață roasă, spălată de timpul nemilos, de ploii, de frigurile uneori năpraznice care s-au abătut asupra autorilor. Detașându-ne, făcând un pas înapoi și sondând abisurile Fiiinței, putem să reformulăm subiectul general-scena de infern diurn pe care o trăiește cel ce nu se supune, cel ce vrea să dialogheze cu de la sine putere cu neființa din lumile necunoscutului.

Lidia GROSU
(R. Moldova)

STRĂFULGERATE VOR CĂDEA LUMINI...

Străfulgerate vor cădea lumini...
Și-n drumul lor spre-alt capăt vor străbate...
Tunel de minți, la capăt de suspin,
Vom fi o scurgere de timp fără de moarte.

Se va surpa un mal. Și încă unul...
Și ne vom înălța pe prăbușiri,
Și vom încătușa, din noi, taifunul
Necazurilor... Și a unor rătăcirii.

Străfulgerate vor cădea lumini,
Și-n revenirile din arsă zare,
Vom citori un drum printre ruini
De lungă, nemiloasă așteptare.

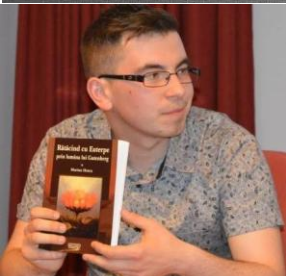
ÎN MARE DEFICIT DE BUCURIE

În mare deficit de bucurie,
Pe unda recreației m-alung
Și-o blondă-adolescentă euforie,
Îmi acostează zăpăcitul meu amurg.

Și-i piaptână cu grijă pleata albă,
Și-i prinde-n ea o floare grațios...
Șoptindu-i despre dorul scris pe-o grabă,
Îl ia la braț ca pe un prinț zeLOS.

Un fagure de gânduri, maiestos,
Dictează inimii mesaje delicate –
Ea le acceptă-al lor limbaj haios
Și-n mine toți fiorii se deșteaptă.

Marian HOTCA

moment

cu acest ochi galben perfid
pot strivi furnicile
rotindu-se în somn

coboară din anotimpuri
lumile nezidite
prin foșnete întârziate
de frunze sterpe

amintirile se revoltă
și negăsindu-și locul în punctul
acestei dezamăgiri
stau pe orice pleoapă
gata să spintece o lacrimă

încerc să meșteresc
un moment tapat cu fericire de suprafață
dar hai
să ne vedem
fiecare de nimicul nostru
în care ne zvârcolim

sunt ultimul
supraviețuitor sănătos
al ignoranței

sete

sunt insolubil în lacrimă
rămân același călcâi perpetuu
ce se bălbăie pe nisip căutând scoici
cu perle pierdute
mă sprijin doar în hohotul genunchiului-corabie
de unde pornește
toată candoarea dansului liber
în oglindă

în întuneric pare-mi-se
că ochiul mi se zbate
fluturând monoton
adâncă privire
a imensității

în jurul meu plugurile cerului
arau norii-sfincși

ah, câte sunete fertile
s-au scurs de-atunci
prin mandibula închipuirii

stau închis într-o liniște vagă
etern așteptând
să încolțească secunda desprinsă de timp
din oasele zdrobite

poem

se frânge lumina în păcatul zilei
când ostenita vreme

devine amurg
prea multe temeri îmbrățișează
leziunile mișcătoare
ale acestui drum prin lume

când pășesc
pe pietrele mototolite în singurătate
aud și prin tălpi surde de sânge
vârsta cum se lărgește
întru moarte

spectru #5

te-ai întors în același spectru
în care se lungesc toate celulele neliniștii
ploaia orașului
e ca un fermoar cu zimți concavi
ce te strânge suficient de tare
încât orice pas inexact
te închide în vid

în principiu
cineva binevoitor te împrăstie
cândva în lume
îți dă o bucată uscată de înger
(care nu te ajută la nimic)
lăsându-te baltă
între incertitudini

cum să faci ordine în sensul cercului
când tu ești un simplu element decorativ
al unei vârste imperfecte
ce urlă să înghită
libertatea ceasului
dintre secunde dilatate

poem

mă însoțește același înger rănit
ce și-a pierdut lumina
răzvrătită
în goana după generațiile de carne

departe
incertitudinile
se strâng fugare
în cuvântul
pudrat cu galbenul amar

întregul drum rostit -
monstruoasă răsărire
a timpului-os
spulberându-și furnicile
din mușuroaie

Varga Istvan ATTILA

Insecuritatea, trăire ce-l aduce pe artist mai aproape de creație?

Prezentul material vine ca un proiect mai amplu, în completarea celor două articole apărute în revista Boema: „Creația între Eros și Thanatos”, în nr. 2/2018 și „Influența masochismului în creația adolescenților”, în nr. 5/2018. Proiectul de față presupune analiza manifestării sentimentului de insecuritate, în procesul de creație și în creativitatea adolescenților. După ce în materialele anterioare a fost prezentat efectul trăirilor erotico-sentimentale, masochiste respectiv efectul conștiinței morții. Primul materialul va fi structurat pe două părți. Prima parte, prezintă istoricul cercetării, a doua parte, definește sentimentul de insecuritate, după care descrie pe scurt acest sentiment dintr-o perspectivă psihanalitică.

2. Istoricul cercetării

În urmă cu mai bine de un an, în perioada aprilie – mai 2017, fiind redactor la revista ArtOut, am demarat o cercetare, pentru a studia efectele sentimentului de insecuritate în viața artistică contemporană – românească. Chestionarul a fost structurat în două mari părți, în timp ce prima parte se ocupă de aspecte generale, vârstă, sex, proveniență, etc. a doua parte era interesat de trăirea sentimentului de insecuritate. Astfel, au fost aplicate următoarele întrebări:

- Pe o scară de la unu la cinci, cât de mult vă simțiți în insecuritate? Unu fiind deloc, echivalentul sentimentului de securitate, iar cinci fiind foarte mult, echivalentul unei sentiment de insecuritate ridicat.
- Cât de mult vă simțiți în insecuritate, din cauza ostilității mediului?
- Cât de mult vă simțiți în insecuritate, din cauza situației politice?
- Cât de mult vă provoacă sentiment de insecuritate, diferențele intercivizaționale, interculturale și interpersonale?

Acest sentiment de insecuritate cât de mult vă inspiră sau vă motivează în creație?

118 răspunsuri

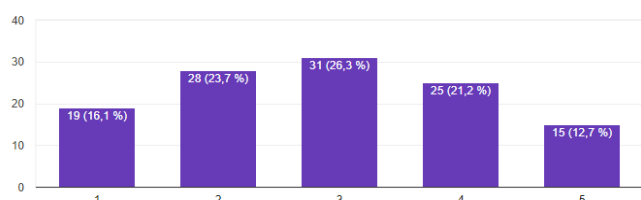

Diagrama rezultată din răspunsurile date la întrebarea: Acest sentiment de insecuritate cât de mult vă inspiră sau vă motivează în creație?

Rezultatele fiind, deja semnalate în nr. 57 al revistei ArtOut, am ales ca în ceea ce urmează să prezint, doar cuantificarea răspunsurilor obținute la ultima întrebare și

anume: „Acest sentiment de insecuritate cât de mult vă inspiră sau vă motivează în creație?” Unde la fel scala era de la unu la cinci, unu fiind de loc, iar cinci foarte mult.

În momentul semnării rezultatelor, nu era elaborată o formulă de calcul a mediei, prin urmare aceasta se va prezenta în premieră, după ce va fi prezentat în preambul și metoda de calcul. Pentru calcularea acestei medii, am ales următoarea formulă:

$$\text{media} = (1 \times \text{nr. răspuns } 1 + 2 \times \text{nr. răspuns } 2 + 3 \times \text{nr. răspuns } 3 + 4 \times \text{nr. răspuns } 4 + 5 \times \text{nr. răspuns } 5) / \text{nr. total de răspunsuri.}$$

Iar, în urma acestui calcul, s-a obținut o medie egală cu 2.90, cifră ce reprezintă, o influență medie a sentimentului de insecuritate în procesul de creație și asupra creativității.

1. Descrierea sentimentului de insecuritate

Insecuritatea poate fi definită conform viziunii lui Delumeau, ca fiind o trăire asemănătoare fricii, însă este diferă de sentimentul fricii, fiindcă nu are un motiv concret.¹ Astfel, insecuritatea devine un sentiment incert,² ce nu are o bază, doar o pre-supozitie (există mai mult în inconștient). Astfel că, frica este caracterizată de teama, spaima, groaza, teroarea; iar sentimentul de insecuritate este echivalent cu anxietate, astfel fiind caracterizat de angoasă, melancolie și neliniște.

Prin urmare, pentru a înțelege sentimentul de insecuritate, consider necesară, prezentarea sentimentului de anxietate – angoasă, care este definit ca fiind o ”reacție la un factor încă necunoscut din mediul sau din sine și poate fi provocată de schimbări ale mediului, fie de agitația forțelor inconștiente, refulate, ale sinelui.”³

În cea mai mare parte a timpului este prezentă așa numita anxietatea liberă. Însă în perioada 1884 – 1925, Freud teoretiza anxietatea nevrotică, pe care – considera el – ca fiind cauzată de nedescărcarea libidoului. În schimb, în teoria lacaniană, prezintă cauza anxietății - într-o manieră simbolică – în teama de a nu fi înghițit de o ”mamă devoratoare”⁴. Astfel, principala diferență între nevroza freudiană și cea lacaniană, apare datorită faptului că Freud găsește originea anxietății în sine, în timp ce Lacan în afara sinelui, în raportul eu - mamă.

Revenind, la sentimentul de insecuritate și analizându-l în raport cu sentimentul de anxietatea, reiese că este cauzată de relația eu - mamă devorator - tată. Teamă copilului de mama devoratoare, fiind cauza principală al angoasei, iar tatăl devenind modelul protector, care reduce această angoasă, îl limitează și îl transformă într-un sentiment de insecuritate.

¹ Delumeau Jean, *Frica în occident*, vol. I, ed. Meridiane, București, 1986, pp. 28–30.

² Nicoară Toader, *Sentimentul de insecuritate în societatea românească la începuturile timpurilor moderne 1600-1830*, Accent, 2006, pp. 17.

³ Charles Rycroft, *Dicționar critic de psihanaliză*, Ed. TREI, București, 2013, pp. 50-51.

⁴ Dylan Evans, *Dicționar de psihanaliză lacaniană*, trad. de Rodica Mate, Ed. Paralela 45, 2005, pp. 48-51.

Dumitru ANGHEL

SONETUL, PRIORITATE STILISTICĂ

Cu volumul „101 sonete absurde”, Editura PIM; Iași, 2018, 126 de pagini, scriitorul brăilean Vasile MANDRIC se poziționează stilistic în zona preferențială a *Sonetului*, specie literară lirică de formă fixă, 14 versuri, cu două *catrene* și două *terține* (4-4-3-3), la... „concurență” calitativă cu ilustrul sonetist din arealul Dunării de Jos, Aurel M. Buricea. Afirmția mea poate fi susținută de faptul că, din cele șase cărți publicate de domnul Vasile Mandric, *trei* sunt în exclusivitate din specia lirică amintită: „*Sonete*”, Editura Istros, Brăila, 2014; „*Sonete sub acoperire*”, la aceeași editură, în 2015; „*101 sonete absurde*”, Editura PIM, Iași, 2018.

De altfel, preferința poetului este tranșantă și convingătoare chiar în deschiderea volumului actual, pe care-l citez în întregime: „Din câți prieteni am avut pe lume, / Mai toți mi-au zis că eu visez himere / Și cer naturii minții s-o confere, / Când soarta mea cu mine face glume”. / „Dar eu nu am luat nicio măsură, / Căci viața, oarecum, e efemeră / Și spiritul din mine tot mai speră / În dragoste și armonie pură”. // „Căci vreau să fie liniște și pace / Iar între noi mai multă veselie, / *Sonetul* să-mi îmbrac la patru ace.” //

„Căci doar această bucurie-mi place, / Chiar dacă n-am o soartă străvezie, / O Muză mă dezmiardă-n poezie” („*Sonet aproape absurd*”, pag. 9), idee întărită și de următoarea strofă din „*Sonet absurd*”, pag. 10: „De ce vrei, Doamne-acuma, să fiu rob, / Poezia mea s-o servesc cu trudă, / Căci numai EA, de fapt, îmi este rudă, / *Sonetul* reușind să-l cresc din bob”. Marșul triumfal spre opțiunea cea mai fericită și fecundă a literaturii poetului Vasile Mandric a început târziu, deoarece tempoul *lirei* sale și „linia melodică” a unei poezii grave de-o acuratețe și-o înrâncenată stabilitate tematică, pe un canon ideatic și o formă de demitizare estetică, s-au produs într-o perioadă de agresivă ideologie, împiedicându-l să tipărească o carte.

Este motivul pentru care abia la vârsta senectuții domnul Vasile Mandric publică volumul de versuri „Spațiu răsturnat”, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2014, pe care certamente îl așez cu drepturi depline în spațiul „*literaturii de sertar*”, conceptul estetic și de creație artistică atât de mediatizat și în egală măsură controversat, așteptat cu speranță după Revoluția din Decembrie 1989, dar care s-a dovedit doar o... *promisiune*, semnalat în recenzii mele la proza scriitorilor Fănuș Neagu („*Amantul Marii Doamne Dracula*”) și Valentin Popa („*Papagalul și Revoluția*”; „*Serata crăițelor*”), sau despre care s-a vorbit în presa literară, cu trimitere la Paul Goma („Din

Calindor”), Eugen Barbu („Ianus”), Dinu Săraru („Crimă pentru pământ”).

Volumul de versuri „Spațiu răsturnat” ar putea fi, așadar, „*literatură de sertar*” de factură lirică, poeme elaborate și doar citite în Cenaclurile brăilene între anii 1974-1989, care n-ar fi putut vedea lumina tiparului în condițiile cenzurii draconice de atunci; ba, mai mult, surprinzător este faptul că, în practica delațiunii întreținută de Securitate, unele poeme fulminante n-au fost confiscate: „Țin să vă anunț extraordinarele / descoperiri științifico-tehnice / ale Socialismului / *apa caldă și mersul pe jos*, / apoi să vă arăt cu degetul / *stricătorii de prag* / căutătorii zilei de ieri / *demolatorii de limbă* și obiceiuri / *fachirii de cuvinte parfumate* / jongleorii de fericire ai EPOCII DE AUR în viața de apoi”, din poemul „*Simfonia Prezentului*”, pag. 90).

Poetul Vasile Mandric scria *versuri-revoltă*, într-o perioadă de umilințe, de neputințe și de lipsă de curaj, când se întrerupea curentul electric în apartamente neîncălzite și ne luam *pe cartelă* rația de ulei, de făină, de „*adidași*” (!?) și două-trei ouă, ca o nedreaptă și umilitoare iluzie.

După Revoluția din Decembrie, un tip de democrație românească cu totul originală și o libertate totală de creație nu i-au mai cenzurat poetului Vasile Mandric nici gândurile și nici

(continuare în pag. 13)

sentimentele și i-au permis să-și plieze registrul liric pe motive și teme, care nu mai aveau nevoie de... „aprobări”, alegând să scrie sonete, pe care le tipărește, așa cum afirmam mai sus, în 2014, „Sonete”, și, în 2015, „Sonete sub acoperire”, în care și-a exprimat Crezul său estetic, asumându-și nonșalant, deși marcat de o melancolie învăluitoare și sacră, orice opțiune posibilă în planul filosofiei personale: „Cu gându-mi dospit în visări călăuză, / Am ars în cuptorul oglinzilor pale / ... / În alfabet am fost un semn al mirării / Nimeni nu știe ce-am vrut să zic / Trece-mă, Doamne, pe lista uitării” („Viața”, pag. 10), din volumul „Sonete sub acoperire”.

Fără nicio încercare de structură tematică, sonetele din acest volum relevă, într-o brambureală sentimentală de-o sinceritate înduioșătoare, o viață și un destin parcă permanent în derivă, din care n-au rămas decât frânturi de idealuri, elanuri donchijotești și doar... „sferturi” nedrepte de împliniri din zonele cenușii ale realului: „Mă cheamă oglinda-n baie s-o privesc, / Căci cineva ar vrea să mă vadă / ... / Și-atunci mă-ntorc la coala mea de scris / Că-i prietena ce gândul îmi ascunde / De nu părăsește niciun vis” („Străinul”, pag. 13), din care rămân doar elegante și oneste renunțări transformate în vise, reprimându-și drastic orice duioșie, în acordurile preclasice din „Patimile după Matei”, de I.S. Bach.

Altădată, imprevizibil, poetul își nuanțează, într-o alternanță de joc ludic, o poezie erotică, idilică și de-o puritate celestă, din perspectiva nostalgică și ritualică a unui *Madrigal* de secol XVII: „O față blondă măsura peronul, / În halta mică din copilărie, / Eu i-am cerut iubirea în chirie / Și ea mi-a dat, la schimb, *Decameronul*” („Sonet” – O față blondă..., pag. 66), din volumul „101 sonete absurde”. Și tot în acest volum există o patetică tendință, prin care omorul și șarja persiflantă se amestecă cu tristețea: „Când scriu sonete-ncepe o furtună, / ... / Cu o ploaie de metafore, nebună”. // „Acolo am sticleți și prepelițe, / Metafore le-adun, de unde sunt, / Le-așez, cu drag, în casa unui cânt / Și zilnic fac din minte ferfeniță” („Când scriu sonete...”, pag. 37).

Vasile Mandric se descoperă a fi un poet sensibil, marginalizat dintr-o tembelă indicație oficială dar și dintr-o autocenzură severă, și scrie în cele trei cărți de care aminteam, *sonete* în dulcele stil clasic, fără să fie tentat să se alăture „*corului*” poezilor și poeteselor la care versul devine înjurătură, „felinar roșu” și „performanță virilă”: „M-am scufundat în antica vechime, / La Hesiod am fost. Stătea la masă, / Platon plecase supărat pe mine, / Iar Homer se pierduse în mulțime” („Sonet” – M-am scufundat..., pag. 47); și-și motivează aserțiunea poetică pe un diapazon în *LA* major, ca un semnal de promisiuni intime și decente: „De ce slujesc poezia cu credință? / Aș fi dorit să știe toată lumea, / Sperând, din sărăcie, să mă scoată, / Dar ea n-a vrut sau n-a fost cu putință” („Sonet – De ce slujesc”, pag. 51).

Sonetul rămâne, așadar, opțiunea stilistică majoră și singurul mobil al continuității sale de creator iar *metaforele* ascunse din titlurile volumelor „*Sonete*

sub acoperire” și „101 sonete absurde” parcă nu pot și parcă nici nu vor să *acopere* un mare impas sufletesc, o neîmpăcare cu sine a poetului Vasile Mandric, din atâtea întâmplări *absurde* petrecute de-a lungul timpului cu idealurile și cu speranțele sale, nevoit să-și protejeze identitatea socială și apetențele artistice sub „*umbrela literaturii de sertar*”: „În Turnul meu de Fildeș stau retras, / Iar Cartea mi-e deschisă zi și noapte, / De-acum, *Sonetul* rău mă ceartă-n șoapte, / Da-i singurul prieten ce-a rămas” („Sonet – În Turnul meu de Fildeș”, pag. 100); ca o patetică *spovedanie*, din care răsar „*perle*” de lirism și de ideal artistic.

Noni-Emil IORDACHE

EX NIHILO NIHIL

cu fiecare deschizături¹ de ușă a apartamentelor^{2/3}
ratez singura sărituri⁴ în mine

sunt acea trambuline⁵ care-și ia umbra⁶
în brațe

și se aruncă virgine⁷
ca un șerpi⁸ crescut la subțioară
către piciorul⁹ de stânci¹⁰
ale unei inimi vidate de umbră¹¹

umbrele mele nu pot/ nu vor/ nu știu să stea de tală
ele pot/ vor/ știu

să cu+c+e+r+ească uși cu care să poată vedea
de la stânga spre dreapta-mprejur¹²

fără frână
încolo și încoace
t+ă+c+e+r+i+l+e sânelui tău

umbra noastră este un bolovan

o lumină toc+ită

care se simte s+umbră

însă care stă cu zar+urile în mâna stânga-mpre+jur

să le ar+un+ce

pe cracul mototolit al mesei

la care mâncăm

semi+întunerulicul ceas+urilor deschise

¹ la singular

² la singular

³ 59, nu 45!

⁴ la singular

⁵ la singular

⁶ E bine așa cum e!

⁷ la singular

⁸ la singular

⁹ la plural

¹⁰ la singular

¹¹ la plural

¹² Poate fi și: stângul, stângul, stâng, drept, stângu'.

Aurel BRUMĂ

Piticuța și scutierii

Indiferent de ce credeți voi despre parlament, să știți că nu-i așa, și el, ca instituție, nu are mamă, nu are tată, și are mai multe etaje și comisii și uși și că, în definitiv, nu-i altceva decât un imobil al cărui mobil e tocmai liniștea și prosperitatea ălor de-l tot înghesuie în ce nu are: mamă.

Ori în ziua în care se vor întâmpla cele ce s-au întâmplat, ploua subțire de tot, șpriț de la natură – cum a constatat și domnul Busuioc, portarul numărul 34 de la intrarea principală din lateral. Că la Parlament sunt mai multe principale, cum și partidele sunt tot așa, mai principale sau foarte principale, indiferent cât de laterale ar fi. Domnul Busuioc tocmai deslega o pentagramă despre nivelul de trai ridicat, că-l scria din picioare, fiind ușor atins de hemoroizi și, mai ales din respect pentru formele doamnei formatoare de curat care ținea șurubelnița polițaiului în mână, că acela era ocupat ca reparator principal al sistemului de depistare prin sunete a metalelor grele ascunse, eventual, de cei veniți la audiențe. Și, lucru știut și constatat inclusiv de specialiști, metalele grele sunt și în ciuperci și în ce se mai poluează dincolo de București, la munte și la mare. De aici și explicația mirosului de clor dezinfectant și cu bune rezultate în eliminarea ciupercilor, mucegaiurilor de la closet, dar numai ca veceu pentru ăia din afară, că dincoace se utiliza ceea ce se și folosea, dar de calitate străină garantată.

Domnul Busuioc tocmai se rezemase de nasturele Șoferului 4 al Senatorului 26, explicându-i cum că nu e rudă cu marele tenor Costică Busuioc din Spania, el fiind bariton din Călmățui și absolvent cu acte în regulă a Școlii Populare de Arte la secțiunea taraf, specialitatea cobză, că la mandoline nu mai fusese loc.

Între timp nasturele reuși să-și recapate libertatea de circulație undeva, pe jos, iar holul se animase cu indivizi și doamne de tot soiul și de toate problemele. Se făcuseră trei rânduri, fiecare după culoarea preferată a ceștii de cafea: albastră la nea Gogu, domnul Portar 22, galbenă la Pampucian, domnul Portar 64 și cu Anti-Sida pe fond alb la domnul Busuioc, cadou de la consoartă și îndemn la vigilență față de posibilele fufe care i-ar fi intersectat interesul de serviciu. Boon. Și pivotăm cu un ochi spre ușă, ălalt, vigilentul, nedeslipit de pentagrama naibii. Pe rândul cu sida nu erau decât patru petenți. Patru. Abia la al șaptelea, număr ca cifră cu noroc, domnul Busuioc părăsi al doilea nasture și, solemn, coupă locul oficial de după teigheaua cu tăblie de marmură.

- Dumneata ?

- Eu.

Boem@ (116) 10/2018

- Ai buletin?
- Nu. Am carte de...
- Aha. Profesoară.
- Nu.
- Nu?
- Da.
- Bine. La cine ați fost chemată?
- La comisie.
- Aha. Bun. Să vedem invitația ca zi și ca

oră.

- Da, domnu.

Femeia abia se vedea, jumate de cap, de după teighea. Brusc, dispăru și jumătatea. Apăru în loc tipul cu servieta de piele galbenă și un ușor tic al ochiului stâng. De la nervi. Nervi. Exact cuvântul care venea pe 3 orizontal: dureri de țeastă; ață de antinevralgic. Exact – nervi. Dar unde dispăruse femeia?

- Alo!

Ăla cu ticu făcu semn conspirativ de spre în jos, sigur că da, că toanta aia poate că leșinase cumva iar ăia stăteau ca de lemn, fără reacție, fără atitudine avansată, europeană. Dacă l-ar interoga pe ăla cu nervos la ochi s-ar putea să-i pută gura, că sistemul nervos e și la dinți și oricum nu-i venise rândul și la rând era exact aia care nu era. Aruncă lațul privirii spre grup și insesizabil poate pentru ei trase din bombeu practicabilul. Ochiul – gură de pistol și brusc, ateriză după salt direct pe burtă și pe teighea. Sub capul său, capul ei, ochii ei, nasul ei, nasolia.

- Am crezut c-ai plecat.

- Nu, dar mă dureau vârfulurile, c-am stat pe vârfuluri să te pot vedea.

- Mda. Dumneata ești o femeie pitică!

- Iar dumneata ești un bou. Pitică e măta. Io sunt doar mignonă. Că de aia m-am și cerut la comisie. Nu pentru abuzuri, prostie de judecător, furt de identitate, casă, teren și altele, altele. Să-mi dea dovadă să-s mignonă și nu pitică, adică cu handicap. Că n-am nevoie de handicap. Pe-aici jumate și mai bine din lume e cu handicap. Ajunge. Să ia bani ăia care au de luat și bani ăia care n-au de dat, dar la mine, nu, nu-i nevoie. Asta-i.

- Mda. Treaba dumneata de ce vrei la comisie dar eu am nevoie de programarea făcută, așa, ca dovadă.

- Păi dovada n-o am că de aia și merg la comisie, după dovadă. Iar dumneata vorbește mai spre dreapta că m-ai albit cu scuipat. Ai ceva gastrologic?

- Posibil. Ceva aciditate și uneori greață fără dureri.

- Ia tătăneasă. Și floare de salcâm.

- Bine. Vreau invitația, programarea. O ai?

Piticuța făcu semn că da, o are și descălci în dinți sfoara de la gura rucsacului.

Pe o batistă în carouri, un fel de 300 euro metru pătrat dacă ar fi fost pământ la vânzare începuse să așeze aritmetic inventarul peșterii: spray paralizant, una pereche cătușe, o mulinetă fără

(continuare în pag. 15)

tambur, unu-două-trei ghioace, gura de lup, tablele de jucat table, cinci ceasuri cu monogramă, un evantai, revista de integrale...

- Vă ocupați de careuri?

- Numai când sunt liberă. Am câștigat două concursuri de compunătoare și unul de scrabble.

- Mda? Cu pentagramele cum stați?

- Comsicomsa dar nu mă laud. De mică, că am fost și mică de-am ajuns mignonă, prin clasa a doua, ridicam la putere de paișpe cifre de mi se ridicase lumea-n cap de ciudă.

- Ași.

- Facem probă. Îmi dai cifra de bază, dar nu mai mult de 10 cifre, că am pierdut antrenamentul și puterea, cifra aia de până-n 16 semne. Io îți dau rezultatul pe bilețel și dumneata verifici cu martori.

Și martorii provocării, indivizi, individe, uitară, parcă loviți cu leuca, ce chestii anapoda îi târâse în parlament. Rândul se deșirase, care de care încercând să fie mai aproape de piticuță, de eveniment, de minune. Schimbau adrese, cărți de vizită, rețete și semnau aderențe la fanclubul inteligenței la purtător. Cerc, semicerc sau cum naiba se chema desenul acela de indieni neindieni, că de fumat nu era voie și pipa păcii de grup mocnea doar așa, ca închipuire. Apăruseră și două-trei calculatoare, un laptop, filmări pe telefon, chestii. Mai lipsea presa și televiziunea de la etaj, că ăia, ca tâmpiții, în loc să urmărească viața ca viață, păzeau ușile comisiilor parlamentare.

Piticuța completase, în timp ce voi citiți aiurelile astea, completase bilețelele cu probele cerute de public și de însuși șeful gărzii. Se uitau unul la altul mirați că schiloada aia de numai un metru are o academie în cap iar ei, gogeamite talanii, nici un nouă la a noua nu erau în stare să calculeze.

Cineva făcuse rost de cafele, altul o sticlă de țuică și atmosfera aia rece, de mausoleu politic, se mai dezghiocase. Vestea zburase și ăi de sus, de dincolo de cordonul de separație dintre cei de jos și cei de sus, public și parlamentari, ăi de sus începură să apară unul câte unul, fiecare urmat îndeaproape de purtătorii personali de cuvânt și de scaune.

Piticuța ajunsese la a 16-a probă, desigur cu rezultat mie la sută exact, când de dincolo de cordon, de paralela de separație a puterii, o voce gravă, tabagică, biciui habitatul, atmosfera domestică a publicului.

- Mai știi și altceva?

La un semn un mal de altul și privire de privire se adunară în formație de avioane de bombardament peste umerii piticuței.

- Mai știi și altceva?

Clar. Unul câte unul, ăi de jos, sala de antecameră saloon, se ridicară în picioare reașezându-se pe trei rânduri, purtătorii de scaune își organizau prin consens retragerea, parlamentarii puneau pareuri pe lista de mâncăruri de la cantină când, deloc pițigăiat, ba chiar ultra-contralto, vocea Piticuței își ceru dreptul constituțional la replică.

- Domnu, io știu să bocesc. Sunt bocitoare profesionistă fără PFA că nu m-au găsit, ca meserie, în nomenclator. Au găsit deputat, senator, vidanjor, mățar, formator, informator dar bocitoare nixit. Doriți să vă bocesc?

- Bocește, se auzi răspicat aceeași voce găunoasă, tabagică.

Și Piticuța începu un bocet special, parlamentar. Frazări prelungite, frazări de tranziția lui lobodă completate singular ori în grup de alte bocitoare și bocitori de dincoace de cordonul puterii cu scaune, polifonie păguboasă, impozitară cu ușoare curgeri de rimel.

Dincolo de cordon scaunele, purtătorii și ocupanții de scaune dispăruseră. Dispăruseră în spatele lanțului dublu de scutieri perfect protejați de căștile antifone.

Mónica TÓTH

poate odihnește în patul inimii

nu poate fi decât o neînțelegere
speranța nu și-a luat rămas bun
de la mine
nu are obiceiul
să plece pentru totdeauna
scânteia ei trebuie să fie undeva
poate s-a oprit la marginea orașului
poate odihnește în patul inimii
zboară în aer
poate într-o zi bate la fereastra mea
de aceea nu am somn

Sunt

sunt o aromă ciudată
un cuvânt rostit de iarnă
o frunză călcată în picioare
o farfurie umplută cu lacrimi
gustul dulce-amar al tuturor
speranțelor pierdute

Vrei ori nu...

Vrei
ori nu
beau din fântâna
buzei tale
și dorm
lângă umbra ta.

Daniel MARIAN

Unu plus una, înșelătoare ecuație spre parabolă

Sunt unii poeți la care poezia nu începe și nu se termină, atâta vreme cât ține viața cu respirația, cu dinții, de un exces de iubire. Dar de ce nu ar fi unele poete care intră în rezonanță cu patosul declarat și care au propria lor configurație în perspectiva aceluiași sentiment, poate ceva mai temperat, sau doar împăciuitor să fie, cumva așezat în direcția raționalului chiar dacă acesta nu se întâmplă din pricină de contradicție în termeni.

Câtă compatibilitate să fie între știut drept învederatul *Scrisorilor*, Ioan Romeo Ioan Roșianu, și repondenta 'scrisoricească' Alina Florica... În mod clar, ambii se manifestă ca la ei acasă pe tărâmul vast dar selectiv, acela al poeziei; unde trăiești frumos sau mori la fel de frumos.

În felul lui magician corespondent, poetul se amestecă până se pierde în iluzoriul purtat cu demnitatea unei singurătăți aparte, în coada unei realități care a fost sau nu a fost; nu îi e deloc lejer, subțire, să trăiască la nesfârșit aceeași stare dar croită întotdeauna altfel pe un tipar programatic (ia uite ce-mi veni în cap: precum în 'Groundhog Day' – 'Ziua Cârțiței' - 1993). Alternanțele sunt binevenite aici liric, vis-à-vis de etalonarea care definește stilul cinematografic.

Aceasta e a câta oară când fac referire la Scrisorile lui Ioan Romeo Roșianu, pe care poți să le tot bagi în sertar că ele tot sar afară ca spiridușii. De aceea să procedez doar spre aducere aminte, desigur în acest context fixat; în intenția de a lăsa mai mult spațiu pentru a calcula asumarea binevenitei Alina Florica. Sau nu. Voi fi echilibrat atât cât se poate pe muchia aceasta interesantă de unde n-am cum să nu cad alternativ.

De menționat că, în vulcanismul lui, poetul își scrie Scrisorile din orice poziție, fie aceasta: drepti, culcat, la stânga, la dreapta, la stânga-mprejur; serios, șugubăț, circumspect, fericit/nefericit. Dar asta știe el prea bine, nu trebuie să-l scârmăn eu psihologic, se caută și singur...

Mă voi risca în a cita un întreg, deși în cele din urmă ajungând la marginea colii tipografice, cine știe pe unde pot nimeri. Deci nu secvențial, ci doar incipient, iată-l pe poet: "IUBITO, când asistenta voluptoasă mi-a pus perfuzia am avut senzația că mi se face infuzie cu viață/ că speranța renaște-n arterele mele bătrâne că vântul visului se oprește în inima mea a taină/ credeam că o să se prabușească peste mine tavanul înalt și că mă vor strivi amintirile toate/ amintirile din viețile anterioare le-am uitat sau le-am pierdut la cărți la drum de seară/ nu mai știu ce-am trăit dar am văzut trecându-mi prin fața ochilor tristețea și golul/ femeii pe care le-aș fi putut iubi și femeii care m-ar fi putut iubi au trecut a paradă-n surdină/ de după dulapul cu medicamente stătea moartea la pândă/ (Mai știi că atunci când m-a cuprins amețeala vântul m-a luat în brațe și zorii mi-au șters sudoarea de pe frunte cu mână zilei?)// Așa a fost, lubito mirosea crunt a moarte și-a nesomn în cabinetul rece și alb/ prin saloane se auzea pustiul respirației de sfârșit insomnia făcea trupului semne cu mâna/ hulpavă moartea stătea și juca zaruri de una singură dădea în cărți și în bobi suflete pierdute/ acul înfipt în braț mă țintuia la pat și chipul tău frumos nu era să-mi

Boem@ (116) 10/2018

aline orbitele goale/ priviri goale de senzuri aveam în dimineața aceea și nimeni/ nu știa de ce inima bate de una singură și nesilită de nimeni.// (Mai știi când durerea m-a trântit la pământ în ceasul nopții și/ când te-ai întors să-mi numeri pe degete respirațiile duse?)// Apoi mi s-a făcut frig ca la marginea lumii ca la nașterea ei mă/ uitam la secundarul ce-mi măsura viațuirea șoptit/ stăteam chircit în salonul cu vedere la viață și speram să vii și să-mi mângâi trăirea/ erai departe și dusă erai iar din pragul ușii ochi hulpavi/ măsurau trupul sfrijit și dădeau o comandă de moarte." (**Scrisoare de pe patul de spital**).

Să fie acesta răspunsul punctual al poetei, sau din multitudinea de intersecții, s-a nimerit a fi de asemenea incipient structural... Notă: eu le-aș fi pus față în față, cum la rândul-mi am experimentat astfel de alcătuirii împreună cu o prietenă poetă, vreme de patru volume de poezie. Deci: "Iubite, iată că a sosit ceasul ca să fac popasul/ de a-ți naște ultima mea scrisoare spre soare,/ unde nimic ne e nou, doar un vag ecou/ ne tulbură anii cei scurși implacabil spre singura moarte/ din singura viață oferită, probabil, pe datorie/ de Dumnezeu grăbit să ne ia rând pe rând,/ pe toți muritorii la cenaclul din ceruri.../ Îmi înmoui astăzi penița condeiului meu/ în sângele tău, ca să nu uiți niciodată/ cât de mult te-am iubit în această vâltoare/ a lumii perfide și reci,/ aș fi vrut să mă duci spre niciunde,/ să ne-mpletim trupurile, dar și sufletele-n/ valurile-nvolburate ale mării în singurătate,/ să-mi spulberii toate angoasele mele-nspicate/ de dor călător și să mor alături de tine,/ așa cum Quasimodo zăcea în catedrala mărească/ de la Notre-Dame, alături de iubirea sa unică-Esmeral-

(continuare în pag. 17)

da,/ îndrăgostită de altcineva...// (Mai știi când ai fost uimit în ceasul acela din noaptea de șoapte/ de zodia noastră comună sub care ne-am ivit în lumină?)// Te iubesc infinit, suavul meu vis fericit și-atât de mult/ mă doare încheietura zborului meu frânt, dătător/ de cuvânt, aici la țarm de mare și cânt.../ De azi n-o să-ți mai știu niciun rând ca să-ți/ împlinesc dorința prin care mi-ai spus răspicat-/ "Nu îmi mai scrie, iubita mea!"// Oh, dacă ai ști cât am plâns fără tine în nopțile mele/ pustii din odaia-nțesată cu icoane și cărți!// Chiar acum lacrimi-șiroaie mă podidesc inevitabil/ pe obraji arși de tristețea cărunță, rigidă și cruntă.../ Eu o să-mi înșir continuu gândurile mele de dragoste/ pustii de coli albe în nopțile grele,/ căci inima mea părjolită de rele se vindecă/ numai în caste poeme de iubire și viață.../ Mă mai lasă, te rog, numai să-mi fie imens/ dor de tine în marea de gânduri a puținelor clipe/ care mi-au mai rămas,/ ca o lume-ntreagă să vadă că dragostea suferă toate,/ crede toate,/ nădăjduiește toate, căci ea e singura ce nu va cădea/ niciodată în lumea reclădită din vis..." (**Scrisoare despre ceasul popasului greu**).

Cartea o tine în aceeași notă fulminantă, nici nu știi când poți să iei foc: atunci când o ții în mână spre citire, sau când tocmai o lași din mână spre a o lua de la capăt...

Dialogul poetic de acest fel ar face bine să nu se mai termine; câtă vreme inimile bat și bat frumos. De nu va fi vreun Nobel pentru literatură, pentru perpetuum mobile tot ce se poate. Chiar așa: perpetuum mobile în iubire ar merge și de titlu de volum de poezie?...

DANIEL LUCA

Epistole poetice

Ioan Romeo Roșianu și Alina Florica au pus la cale o surpriză poetică, și anume volumul *Scrisori de dragoste eternă* (Editura Ecreator, Baia Mare, 2018), unde suntem introduși în atmosfera unui dialog epistolar inedit, cei doi autori izbutind să se exprime pe două voci ce se transformă practic într-una singură.

Asfel, scrisorile ambilor scriitori sunt de largă inspirație, cu trimiteri la personalități ce au depășit vremea lor, cu aceleași teme mari ca iubirea, curgerea inexorabilă a timpului, comuniunea omului cu natura, cu împrumuturi de expresii [„crucea amiezii”, „terasa cu vedere” (la viață” versus „la mare”), „singura viață avută” etc.] ori chiar a parantezelor [„(Mai știi că atunci când m-a cuprins amețeala vântul m-a luat / în brațe și zorii mi-au șters sudoarea de pe frunte cu mâneca / zilei?)” versus „(Mai știi când ai fost uimit în ceasul acela din noaptea de șoapte / de zodia noastră comună sub care ne-am ivit în lumină?)”]. În schimb, formula „lubito” a fost înlocuită, firesc, cu „lubite”.

Totuși, ar fi fost de așteptat ca scrisorile celor doi autori să fi stat față în față, însă aceștia au optat pentru gruparea lor în două părți distincte, ceea ce are drept efect o ușoară scădere a receptivității lor.

Pe de altă parte, trebuie remarcată forța și impetuzitatea scrisorilor Alinei Florica, acestea nefiind cu nimic mai prejos decât ale corespondentului ei. Bunăoară, și aici este o vorbă de o iubire unică, irepetabilă, supremă

(„...șoaptele / albastre din vastele tale poeme de dragoste irepetabilă a bătrânului timp hain...”), completată de credință, ambele fiind un balsam pentru sufletul prins în vârtoarea vieții („Rugăciunile sfinte sunt tămăduitoare pentru sufletu-mi”).

Sentimentul iubirii se transformă, de asemenea, treptat, în senzualitate și carnalitate ca o dăruire totală și completă („am făcut dragoste cu ardoare, / până când surâsu-mi căpătase culoarea ochilor tăi”), cu amintirea tulburătoare a vieților trecute, ca un pod peste timp („...ca să putem încheia în poeme / de dor taina eternă dintr-o viață trăită anterior”).

Desigur, fericirea nu este și nu poate fi deplină în toila iubirii, dar amintirea va dăinui și atunci când sentimentul dispare („Oh, dacă ai ști cât am plâns fără tine în nopțile mele / pustii din odaia-nțesată cu icoane și cărți!”; „Cine-ar fi putut crede că din lucrurile acestea simple se nasc / eternități de amintiri grele?”).

De altfel, odaia plină de cărți trece, aproape pe nesimțite, din scrisorile lui Ioan Romeo Roșianu („umbră ta bântuie și acum prin odaia plină cu tablouri și cărți”) spre a se instala, la fel de confortabil, în scrisorile Alinei Florica („lubite, de pe terasa cu vederea la marea albastră / îți scriu alte și alte gânduri suave și tandre, / pe care eu știu că tu le citești printre rânduri / și-apoi taci nesfârșit în odaia-nțesată cu tablouri și cărți”).

Scrisorile celor doi autori izbutesc, așadar, să formeze un tot unitar, extrem de expresiv, o adevărată oglindă a sufletului celor doi luați atât individual, cât și împreună.

Cristian Gabriel MORARU

Scrisori despre poezia vieții și viața poeziei

Dacă al meu confrate, Ioan Romeo Roșianu, nu mai are nevoie de nicio prezentare, fiind un om hârșit (în sensul bun al cuvântului) într-ale vieții și ale scrisului, nu mică mi-a fost surpriza când am aflat că se încumetă cineva să îl confrunte în arena poeziei cu aceleași arme, adică nu încercând să meargă pe cărări nebătătorite, ci scriind practic în același stil pe care acesta l-a impus de la (re)venirea în literatură.

Scrisori deschise trupului tău (2000), *Scrisori despre demoni și sfinți* (2016), *Scrisori de dragoste neexpediată* (2016), *Scrisori de dragoste expediată* (2017), *Scrisori de dragoste pierdută* (2018), toate aceste volume se constituie într-un ciclu tematic autentic și inconfundabil, Ioan Romeo Roșianu realizând o mutație estetică sui-generis a speciei literare a scrisorii care a fost consacrată de marele poet Mihai Eminescu cu aproape un secol și jumătate în urmă.

Originară din Pașcanii lui Sadoveanu și având studii filologice la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, d-na Alina Florica, profesoară de Limba și literatura

(continuare în pag. 24)

Viorel DARIE

Chip misterios

De când apăruseră italienii prin oraș, Antony ieșea și mai des cu șareta lui de promenadă pe maidanul de sus, de pe care se vedea mulțimea care urca sau cobora spre portul cel înțesat de corăbii și negoț. Vedea, din când în când, grupuri de italieni refugiați, cu înfățișări jalnice, dar pitoresc îmbrăcați. Tot cărau sarsanale mari cu puținele lucruri cu care reușiră să fugă. Printre italienii veniți din diferite părți ale Italiei, urmărea cel mai insistent pe cei veniți din ținutul Genovei. Îi recunoștea foarte bine, căci numai ei aveau un fel de haine care-i deosebeau de alți italieni. Erau cu ceva mai elevați, mai stilați, aveau ceva pitoresc în înfățișarea lor.

Gânduri multe, nostalgii reînviară în mintea lui Antony. Câți ani trecuseră de când fusese în oaste acolo? Timpurile, timpurile nu se mai pot întoarce vreodată. Îmbătrânise, însă o făcuse cu folos. Avea acum o familie frumoasă, copii reușiți, soție de treabă, harnică. Și cu câte bogății îl înzestrare Domnul, pentru familia sa și pentru prietenii săi.

Știa însă că în avuție era bine să nu te încrezi. Doar avusesse acele crunte experiențe din timpul Revoluției franceze, când atâția oameni înstăriți pierduseră aproape totul. Restaurarea monarhiei care a urmat nu a mai fost în măsură să redea averile celor care le pierduseră. Așa e pe lumea asta, omul se crede la adăpost în spatele averii agonisite, când toată averea poate dispărea într-o singură zi. Mai ales că, nu demult, apăruseră multe frământări revoluționare în întreaga Europa, frământări care au dat frisoane tuturor bogătaşilor mari.

Pe la tarabe se simțea un freamăt nou al refugiaților din Italia. Erau destul de mulți, umblau pe cărările de-a lungul tarabelor de comerț din stradă, dar și prin talcociuri și bazaruri. Antony îi vedea zi de zi umblând cu fleacuri italienești la vânzare, strigând în gura mare ca să-și vândă marfa lor amărâtă. Vai, greu trebuia să fie pentru ei să vândă ceva, să câștige niște franci, să-și cumpere măcar pâine. Unii veniseră cu ceva bani din Italia, începuseră să negustorească câte ceva mai de valoare. Dar în țară străină, totul era greu.

Ce puteau să vândă italienii refugiați? Niște baticuri, șaluri care se purtau în Italia. Alții umblau cu niște străchinuțe pictate ca prin casele italiene. Mai aduceau unii niște icoane tipic italiene, cu chipuri de sfinți de pe la diferite biserici mari. Nu erau mărfuri de valoare, dar aveau ceva nou în ele pentru francezii și uneori oamenii luau ca să aibă cu ce se lauda pe la casele lor.

Antony luase o vreme mărunțișuri de la italieni, având milă de starea lor, dai mai apoi n-a mai luat, se săturase de fleacurile vândute de ei. Asta până într-o zi...

Trecu o ceată de italieni care făceau strigare răsunătoare cu marfa lor. Nu cumpără nimic de la ei. Ca în urma lor, preț de câteva minute, trecu și o fată cam amărâtă, învelită cu un șal verde, care se uită țintă la el, și-l rugă să ia niște farfuriuțe mici de la ea.

Întâlnind privirile și chipul cel delicat al fetei, Antony nu rezistă să nu cumpere de la ea. Luă tot ce avea ea de vânzare, ba îi mai dădu și niște bani pe deasupra. Avea suflet bun, nu putea să nu fie sensibil la sufletul unui copil în nevoie. Fata plecă cât se poate de bucuroasă.

A mai revenit acea fată la câteva zile, tot cu aceleași farfuriuțe mici, frumos colorate. Parcă era sfioasă, neîndrăznind să-l mai roage să cumpere de la ea. Dar el nu stătea pe gânduri, cumpără iarăși tot ce avea ea, nu se gândea că are destule farfuriuțe de la ea.

Poate încurajată de bunăvoința acestui domn din țară străină, într-o zi, fata trecu iar pe lângă taraba la care-i plăcea lui Antony să stea ziua, sfioasă, parcă încercând să-l roage ceva. O încurajă să zică tot ce avea pe suflet. Fata îi zisese ceva, dar în limba genoveză cea mai curată:

- Domnule ce bun sunteți ... nu cunoașteți undeva, un loc în vreo casă, ca să fiu servitoare?

Asta rosti timidă fată în limba Genoveză cea mai neaoșă, pe care, din fericire, el o cunoștea chiar mulțumitor. Luat prin surprindere, îi răspunse fetei în limba ei de acasă:

- Copil drag și frumos! Lasă-mă să mă gândesc până mâine. Poate găsim un loc potrivit pentru o fată ca tine.

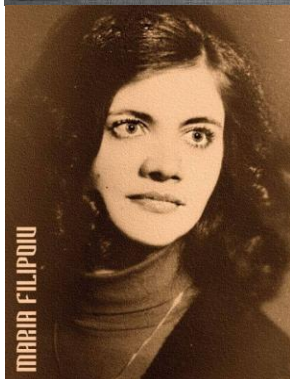
Ea plecă parcă mai voioasă, simțind că o piatră mare de pe inimă i se ridicase.

După ce tânăra fată plecă, Antony începu să cugete foarte serios. De bună seamă, putea să ia copila undeva la el acasă, s-o ajute pe soția sa în multele treburi din vila lor cea mare. Sau putea s-o angajeze undeva la țesătorie, să muncească cot la cot cu alte femei. Sau putea să-i aranjeze un post ca vânzătoare la o tarabă. Însă el avea un suflet mare. Cum să răpească unei copile libertatea, apartenența la o familie, la un anturaj familial, doar pentru o amărâtă de slujbă care să-i ofere ceva mijloace de trai de supraviețuire? Nu ar fi păcat să răpești libertatea unei ființe inocente, tinere?

Se frământă mult în această problemă toată seara, chiar toată noaptea. Avea o mulțime de soluții, putea chiar să-i cumpere o căsuță în oraș, ori să-i dea bani destui. Dar nici asta nu-i părea o rezolvare cea mai plină de omenie. Ar fi înstrăinat-o pe fată de ai ei, de toți ceilalți aflați în situația dificilă de refugiați. Poate, cel mai bine, omenește vorbind, era să ajute copila și pe ai ei, să se descurce cumva în orașul acesta străin pentru ei. Lucrul acesta i-ar fi protejat sufletul fetei inocente, ajunsă dintr-un cămin îndestulător cândva în Genova, nevoită acum să apeleze la bunăvoința străinilor pentru a supraviețui.

(fragment din romanul "Ecouri de mandolină" în curs de apariție la editura InfoRapArt)

Maria FILIPOIU

Veșnicia pe un picior de plai (sonet spiritului din grai)

Timpului din viață i-aș spune: Mai stai
Și ține-mi pana-n flori de iasomie!
Cu spirit dăruit să mai pot scrie
Vremelnicia pe un picior de plai.

Pe el să înflorească poezie
Și gândul să-mi înalțe în dulce grai,
Când ciocârlia cântă în tril de nai,
Iar soarele se scurge-n pădădie.

Roiuri de fluturi îndrăgostiți de plai,
Tresaltă în valsuri de bucurie,
Ca albine ce-și duc roiul în alai.

Eu îmi pun gând pe-a ochilor făclie,
Cu glasul lirei să-l duc în ceresc rai,
Înveșmântat în maramă și-n ie.

Moștenirea graiului românesc

Pe plai mioritic m-am născut
Să ascult doinele pe glie
Și-n grai românesc am cunoscut
Ce e iubirea de patrie.

Grai românesc mi-a ales nume
Și-n el am rostit primul cuvânt.
Am învățat să-i cânt renume
Țării-mamă ca rai pe pământ.

Românește am prins a scrie
Învățături din buchea cărții,
Călăuză bună să-mi fie
Cu spiritul umanității.

În grai românesc m-am înălțat
Pe o scară spirituală
Și-n demnitate am învățat
Că leagăn sfânt e mama-țară.

În grai românesc plânge condei,
Spre cinstirea limbii române;
Cu ploaie de gânduri și idei,
Prin șipot, râuri să le-ngâne.

Cu limba română în cuvânt
Și gânduri așezate-n carte,
Din românescul meu pământ
Duc graiul în eternitate.

Limba românească

(odă limbii române)

Bogată este limba românească,
De genii răsărite-n brazda câmpului;
Rodul să-și lase-n glia strămoșească,
Luminată de raza Luceafărului.

În limba eminească să se scrie,
Luceafărul din veac mângâie Carpații
Brăzdați de ape, cu poale-n câmpie,
Străjuind cetăți ce ni le-au lăsat dacii.

Înaintași cultivatori de slove,
În limba strămoșească și-au lăsat ecou
De grai românesc dăltuit în strofe.
Pe chipul patriei sculptând numele său.

În limba românească a fost graiul
Moștenit, când nu se învățase scrisul.
Iar miri la nuntă conduceau alaiul
În limba română, să-și hrănească visul.

Doină de dor e limba românească,
Ce-n grai o leagănă pământul și cerul.
Neam românesc în pace să doinească,
Pe glie străbună cultivând misterul.

De la Dunăre la Prut și Cernăuți,
România și Republica Moldova
În grai românesc și-au plâns eroi pierduți,
Când și-au apărât pământul și slova.

Taina Cuvântului măiestrel

Când prin crengi de gând suflă vântul,
Îmi duce glasul în poeme;
Că măiestrel este Cuvântul,
Ce poartă vis prin val de vreme.

Dorință se strecoară-n Cuvânt
Și-mi stivuește vise-n rânduri,
Spre culmi semețe să-și ia avânt,
Cu vremelnicia din gânduri.

În tăcerea nopților ascult
Chemare cu-al gândului torent,
Ce-mi însuflețește glasul mut,
Pe rază venind din transcendent.

Prin roiul gândurilor mele
Își plimbă raze, Luna Plină,
Să-mi facă din noapte cu stele,
Fereastră de dor spre lumină.

Când rouă de gând plouă-n condei,
Cu recviem coborât din cer,
Glasul lirei închid în idei,
Îngeri să-i dezvăluie mister.

Cât timp nu-s chip de lut în pământ
Și-mi plânge condeiul de sete,
În brazda gândului pun cuvânt
Și rouă din privire verde.

Tănase CARAȘCA

MĂMAREA

Dacă interesul jocurilor noastre copilărești ne aflau prin curtea casei sau pe maidanul pe care ne făceam veacul de cele mai multe ori, cu ochii noștri cărorora nu le scăpa nici o mișcare, o zăream pe Mămarea coborând cărăruia de pe lutăria galbenă de peste valea prin care trecea firișorul de apă ce se scurge de la fântâni. Văzând agitația de peste vale, ea încetinea pasul, își ducea mâna cozoroc deasupra ochilor și cerceta curtea și împrejurimile pentru a ne descoperi. Care o vedea primul striga cât îl țineau bojocii zbughind-o spre fântâni pentru a-i ieși primul în întâmpinare:

-Mămareaaaaaaa!!!!!!!!!!!!!!!

Ne repezeam cu toții într-o goană nebună de ne scăpărau picioarele pe urmele primului plecat și încercam care mai de care să ajungem primul, să-i pupăm dreapta, să-i luăm Mămarei bocceaua din mână și apoi, după ce ne pupa pe frunte, să o petrecem spre casă gălăgioși, bucuroși și fericiți. Știam că ne aduce în nelipsita-i boccea agățată pe un băț și aruncată pe umăr, bunătați făcute de ea, sau fructe: plăcințele, nalangâte, brânzoaice sau cherdele umplute cu brânză, jumeri sau ierburi, scovergi bine rumenite, gogoși, uscățele împletite ca niște opturi, colăcei, cozonac uscat încă de la Paști și nuci, mere, pere sau moșmul din copacul ce-l avea unchiul Mitică fratele mamei în curtea sa din mahalaua Mamuru a Niculițelului. În extrasezon ne aducea mai ales fructe uscate, gutui, struguri și moșmul puse pentru a rezista în podul casei sau în butoaie cu grâu, la temperaturi constante. Ne bucuram, o informam despre noutăți, unele din ele copilării de-ale noastre, neinteresante, dar pe care Mămarea le asculta părând tare nerăbdătoare să afle cât mai multe și uneori ne puneau întrebări suplimentare, doar ca să ne arate că spusele noastre erau știri importante pentru ea.

Mămarea era bunica mamei noastre și noi copii am preluat acest apelativ de la ea. Nici în ziua de azi nu știu cum o chema cu adevărat, pentru că sigur, avea și ea un nume, dar asta ne interesa pe noi prea puțin la vremea respectivă. Toți patru frații eram mărunței, diferența dintre noi nefiind una semnificativă, ca Mămarea să facă delimitări de vârstă. Ea avea pe atunci, când mi-o amintesc eu, venerabila vârstă de 102 ani. Da, 102 ani pe care-i purta cu smerenie, dar și cu mândria omului care a văzut și a trecut prin multe la viața lui.

Trecuse prin greutăți ale vieții greu de imaginat: stăpânirea otomană, Războiul de Independență din 1877-78, prin cele două războaie mondiale cu toate ororile și lipsurile provocate de nemți, bulgari, ruși, iar acum ajunsese să trăiască și în comunism și să guste din amarul sărăciilor postbelice ale noului regim impus cu forța de puterile lumii. Începuse colectivizarea Dobrogei, care trebuia să creeze un precedent pentru celelalte spații românești, să le arate cât de benefică este schimbarea proprietății la care țărani nu voiau să renunțe nicicum. Mămarea scăpase de această grijă a pământului, pentru că după ce a murit soțul ei, tatăl bunicii mele, ea a împărțit totul în mod egal celor șase copii aflați în viață, devenind liberă în mișcări, plecând pe

la fii, fiice, nepoți și nepoate, când și cum îi venea ei cheful. Așa ne trezeam cu ea, spre bucuria noastră, îndeosebi vara când mama avea mult de lucru, iar ea îi venea în ajutor. Pica pe neaunțate, iar bucuria noastră era pe măsura surprizei adevărate.

Cu o zi înainte își pregătea bocceaua, îi spunea bunicii că pleacă la Telița la nepoată, iar bunica, unde avea domiciliul fixat, nu era niciodată împotrivă, știind că mama are nevoie de ajutorul pe care Mămarea i-l oferea necondiționat și cu dragoste-i nemăsurată. Se scula dis-de-dimineață, se îmbrăca, își încălța opincile ușoare ca fulgul, trecea pe la Fântâna Zmeului unde își umplea o sticlă cu apă rece, se oprea în Mamuru la unchiul Mitică unde striga peste gard și cerea „niscăi poame pentru copii”, iar din poarta lui, urca panta pietroasă până la „Bătace” deasupra satului. Totdeauna se oprea aici și îmbrățișa cu privirea mândrul sat de gospodari rămas în vale, apoi o lua la pas pe poteca bătută și nu se oprea preț de 7 kilometri, traversând pădurea până la Telița. Se oprea „ca să-mi trag sufletul” la cabana lui moș Anghel Soare care se afla cam la mijlocul distanței, schimba cu cabanierul pustnic câteva vorbe, atât cât moșul își răsuca o țigară din ziar umplută cu tabac și o duhănea, după care își lua la revedere spunând un „Doamne ajută” și își vedea de drum. Rareori mai făcea câte un popas scurt și asta numai dacă zărea cu ochi-ageri niscaiva ciuperci, fructe pădurețe, flori de pădure sau orice altceva care ar fi fost util într-o gospodărie. Niciodată nu venea cu mâna goală! De multe ori, pe un umăr ducea agățată într-un băț bocceaua, iar pe celălalt, o legătură de vreascuri pe care o echilibra și sprijinea cu capătul bățului trecut prin boccea. Străbătea acea distanță cam într-o oră și jumătate cu ușurința unui tânăr învățat cu mersul pe jos. Și asta la 102 ani...

Era înaltă, uscățivă, foarte puțin adusă de spate, aproape dreaptă, cu pașii siguri și mersul apăsat, ca un om în floarea vârstei. Părul înspicat cu ghioceii încă îmbobociți, pieptănătura linsă sub baticul sau berta de culoare închisă petrecută pe sub bărbie și legată la spate, privirea limpede, nasul un pic adus, cu nările largi, parcă adulmecând întruna aerul, gura arcuită și zâmbitoare cu buzele întredeschise care creau senzația că erau gata să rostească în orice moment cuvinte de bine, fața luminoasă și blândă, ne transmiteau nouă o stare de bine care se manifesta într-o veselie ce se făcea simțită în toată mahalaua. Îmbrăcămintea ei, ușoară vara când venea la noi, croită, cusută, călcată și îmbogățită cu găтели de mână, era simplă, curată, îngrijită și frumos mirositoare, iar puținul alb contrasta cu bogăția negrului care dădea senzația de senectute nefracționată. Șorțul negru, alb sau înflorat cu dantelării discrete, era elementul care îi dădea Mămarei măreția unei domnițe văzute prin cărțile noastre de povești pregătite de mama pentru când vom ajunge să buchisim literale. Mirosea frumos Mămarea a busuic, cimbrî-șor sau levănțică și din unicul buzunar al șorțului ei,

(continuare în pag. 21)

de multe ori se ițea câte un vârf de plantă veștedă sau uscată care împrăștia discret în jur arome care ne provoca nouă bucurii ascunse pe care nu le puteam explica.

Cum intra în bucătăria de vară, Mămarea se debarasa de boccea sau ce mai avea asupra ei, se ducea repede în casă și se schimba cu ceva d'ale mamei, apoi se întorcea și aprindea focul. Punea o oală de apă pe foc la încălzit, și ne spăla pe rând într-o albie scobită într-un trunchi de tei. Era iute în mișcări, mâinile i se plimbau pe trupurile noastre fragede cu săpunul care făcea clăbuc, apoi ne clătea cu altă apă calduță și ne schimba în haine curate pe care le știa așezate în raftul din tinda casei. Câteodată, când ne găsea plini de țărână peste tot, ne certa blând:

-Mă chisnovatule, unde ai găsit atâta țărână mă, și în cur ți-a intrat neastâmpăratule! Dă și chicioarele ălea văruițe cu de toate pe ele să le dăm o față.

-Picioarele Mămareo, așa se zice! o corectam noi contrariați de schilodirea evidentă a ceea ce știam.

-Bine. Așa să le spuneți voi, pe mine nu mă mai învățați să spun ca voi, răspundea ea văzându-și de treabă înainte cu un zâmbet binevoitor care pe noi nu ne lămurea, dar nu mai lungeam vorba cerându-i socoteală pentru ceea ce ni se părea a fi schilodire a vorbirii. Să te speli bine pă chept și pă grumaz, că pă schinare o să te frec eu, continua ea parcă să ne facă în ciudă cu bună intenție..

-Mămareo... rămâneam cu vorba în gură că repli-ca venea imediat:

-Știu, știu, voi sunteți mai deștepți decât găina, știți multe. Eu mă' copii sunt de modă veche și nu pot să mă dedau la ale voastre. Pe mine așa m-a învățat mama mea și așa 'oi grăi până 'oi închide ochii.

-De ce Mamareo, nu poți să spui piept sau spinare?

-Pe mine așa m-a învățat mama mea, ne răspundea ea frecându-ne pe spinare cu palmele-i aspre. Voi să vorbiți așa cum ați învățat de la mă-ta și de la tac-tu, eu rămân cu vorbele mele. Nu mă mai schimb eu mă' copii, că nu mai am timp.

Nu înțelegeam noi ce înseamnă „nu mai am timp”, dar nu o săcâiam cu întrebările ca să n-o supărăm.

După ce termina treaba cu îmbăiatul, Mămarea desfăcea bocceaua pe care noi o pândeam cu nerăbdare, și scotea din ea bunătățile aduse. Ne învățase o rugăciune pe care ne punea să o spunem înainte de masă. Ne alinia în fața icoanei atârnată pe peretele dinspre răsărit și în cor, trebuia să rostim în același timp, ce ne învățase ea. Rugăciunea era una cunoscută și suna cam așa: „Doamne, Doamne ceresc tată, noi pe Tine Te iubim...” dar noi o învățasem papagalicește, fără a da un sens logic cuvintelor și în cor, sacadat și repezit, cu ochii la bunătățile înșirate rosteam: Doane, Doane cerestate, no' pe Tine Te 'ubim...”. Totul repezit, rostogolit și aproape fără sens, dar Mămarea era mulțumită că am învățat și că ne supunem fără crâcnire regulilor impuse de ea. După ce ne încheiam rugăciunea, ne închinam, apoi mâncam cu poftă tot ce ne împărțea, eram fericiți, iar pe chipul blând al Mămarei se citea mulțumirea și bucuria împlinirii. De multe ori scotea din bocceluță câte un borcănel cu miere de albine și ne ungea produsele din cocă îndulcindu-le și făcându-le astfel mult mai gustoase. Pentru a nu irosi bunătatea de miere,

folosea la uns o pană de găscă pe care o plimba tacticos pe deasupra cocăturii după ce o muia în produsul melifer, sub ochii noștri nerăbdători care ne așteptam rândul atenți, să nu cumva să fie încurcată ordinea firească. Se mai iscau certuri și reproșuri, dar erau repede stinse de Mămarea care nu pierdea niciodată ordinea distribuirii rațiilor.

Ghifuiți după ospăț, ne culca să ne odihnim. Cred că și ea își permitea un ceas de odihnă după atâta drum străbătut pe jos și ordinea administrativă pe care o impunea în micul nostru grup familial. Noi nu eram obișnuiți cu somnul de prânz, dar respectam ceea ce ne spunea Mămarea că trebuie făcut și chiar trăgeam câte un pui de somn sănătos.

După amiază, Mămarea gătea. Cred că știa pe unde ținea mama alimentele că se descurca din orice situație, făcea de mâncare, apoi se apuca de ordine prin curte și prin casă. Ca o albină, urdinea peste tot și așeza lucrurile așa cum știa ea că trebuie să fie. Asta îl cam deranja câteodată pe tata că se trezea că un anume lucru nu este la locul lui, dar niciodată nu o repezea pe Mămarea. O întreba calm dacă știe cumva de „cutare” lucru, iar ea îi răspundea prompt, sau de multe ori se ducea și venea cu acel „ceva” și i-l dădea tatei. Mama o iubea pe Mămarea, crescuse lângă ea și o știa bine. Bunica ei sau Mămarea așa cum îi spunea, s-a aflat lângă ea de când s-a născut, a crescut și s-a învățat cu mirosul ei încă de mică și până s-a măritat cu tata. Atunci, Mămarea a strâns-o tare în brațe pentru prima oară, altfel decât își îmbrățișează o bunică nepoata de obicei, a privit-o lung în ochi, cu mâinile pe umerii nemișcați, apoi și-a scos un pieptene dintr-un aliaj inoxidabil sub formă de semilună din partea din spate a capului și i-l a înfipt în părul adunat într-un coculeț. Niciodată nu am înțeles semnificația acestui gest ce semăna a ritual, dar știu că mama a purtat acel pieptene atât cât a trăit, înfipt în părul ei strâns la spate sub baticul care nu-i lipsea niciodată. Era un obiect pe care îl prețuia mult chiar și atunci când mai mulți dinți s-au rupt, pieptenele devenind știrb ca un bătrân cu lipsuri dentare. Mereu spunea cu mândrie: „Îl am de la Mămarea”! Ținea la el ca la o amuletă care asigura o garanție a binelui. Tot de la ea am aflat multe lucruri în legătură cu Mămarea, printre ele și istoria celui obiect care ne stârnea curiozitatea și nedumerirea utilizării lui permanente.

Aceste vizite inopinate pe care Mămarea ni le făcea, erau un mare ajutor pentru mama, ocupată până peste cap cu treburile casei și cu munca aproape zilnică la câmp. Bunica ei știa ce are de făcut fără să o întrebe, nu o bătea la cap cu întrebări prea multe, iar mama își vedea liniștită de treburile câmpului, știind că noi suntem pe mâini bune. Așa am cunoscut-o noi copiii pe Mămarea și ne-am bucurat de ea.

A mai venit pe la noi încă vreo doi ani, după care a răcit, a făcut o dublă pneumonie și în primăvară i-a trimis vorbă mamei să vină urgent la Niculițel. A doua zi dimineată, mama m-a sculat pe mine cu noaptea în cap, m-a îmbrăcat în timp ce eu încă mai moțăiam și împreună am plecat prin pădure

(continuare în pag. 23)

Constantin OANĂ

GÂNDURI DESPRE EMINESCU

Dacă savanții descoperă lumi, un gânditor descoperă însăși existența, nemurirea. Cum în jurul soarelui se învârt planetele, tot așa în jurul unor mari spirite roiesc neamuri întregi. Unul dintre aceste spirite este Mihai Eminescu. Eminescu este confirmarea capacității limbii noastre de-a expărima adevărul, așa cum au făcut-o în țările lor un Shakespeare, un Dante ori un Goethe, continuând și amplificând inițiativa poetului popular din Miorița, Meșterul Manole, Tinerete Fără Bătrânețe. Dar care este esența acestui adevăr? Este bucuria descoperirii nemuririi prin renaștere („Odă în metru antic”).

Citind pe Eminescu se conturează gândul că el s-a născut plecând. Gândind la rece chiar așa stau lucrurile cu fiecare dintre noi. Atunci când „Timpul mort și-ntinde trupul și devine veșnicie” vedem cum nașterea și moartea sunt adunate într-un punct.

Inspirația există datorită sensibilității la poezia din care este făcută lumea. Adevărul însuși este profund poetic. De aceea marii inspirați, Eminescu, Blaga Nichita Stănescu, sunt și mari gânditori, în fața cărora și filozofii pălesc, iubirea de care ei sunt pătrunși fiind cea mai înaltă formă de gândire, că „Inima are rațiuni pe care rațiunea nu le cunoaște” (Blaise Pascal).

Dacă o voce a poetului zice „Noi nu avem nici timp, nici loc/ Și nu cunoaștem moarte”, atunci de unde până unde reducerea lui la nivelul întâmplărilor cotidiene? Este aceasta ipostaza ultimă a unei gândiri reductioniste. Intrarea în opera lui Eminescu este, păstrând proporțiile și cultural vorbind, echivalentul intrării în eternitate. Iată și alte exemple în această privință, pe care Nichita Stănescu le numește „necuvinte”: „Să mă lăsați să mor/ La marginea mării”; „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”; „Timpul mort și-ntinde trupul și devine veșnicie”; „Anii tăi se par ca clipe,/ Clipe dulci se par ca veacuri”; „Numai omu-i schimbător/ Pe pământ rătăcitor” etc.

Eminescu face disociere clară între credință și religie: „Credința zugrăvește icoanele-n biserici”, pe când „Religia-i o frază de dânsii inventată”. Credința este o intimitate precum hrana. Și este știut că doar cei bolnavi (sau morții) nu înfometează. Cum pe baza nevoii de hrană trupească a apărut comerțul, la fel pornindu-se de la nevoia de hrană spirituală s-a ajuns la religie. Ca și comerțul aceasta are între altele și un scop utilitar, fără de care nu se poate. Zic asta deoarece prea se vehiculează ideea că Eminescu ar fi fost ateu, ceea ce nu e corect. O religie este instituționalizarea unei credințe. Ori confuzia, de cele mai multe ori voită, între ele zădărnicește pe undeva marea noastră speranță de-a trece din timp în eternitate.

(urmare din pag. 21)

la Niculițel. Când am ajuns, bunica ne-a dus în camera bătrânei, iar mama a început să plângă, înțelegând că bănuiala ei s-a adeverit.. Spre deosebire de mine care nu mi-am dat seama ce se întâmplă, mama a înțeles chemarea aceea ce nu prevestea nimic bun, că bunicii ei îi sunt zilele pe sfârșite. O lumânare aprinsă și înfiptă într-un căuș din lemn plin cu grâu veghea muribunda care la vederea noastră a avut o tresărire, a ridicat încet o mână vlăguită pe care mama a prins-o și a sărutat-o stropind-o cu lacrimi. Bunica stătea în pragul ușii cu lacrimi în ochi și cu un colț al ciumberului negru ținându-l apăsător pe gură. Din când în când ducea acel colț la ochi și își ștergea lacrimile. Eu, simțind momentul încărcat de dramatismul clipei, am început să plâng și printre sughituri am îngăimat doar atât:

-Mămareeeee... și vocea mi s-a stins într-un oftat profund care exprima suferința provocată de încărcătura momentului pe care nu sunt sigur că o realizam în totalitate sau îi înțelegeam gravitatea, dar tabloul era prea sumbru ca să nu mă afecteze.

Cu un surâs așezat pe fața-i inundată de suferință, Mămarea a avut puterea să-și facă o cruce, după care a lăsat mâna pe plapumă, a oftat prelung și s-a stins. Avea 105 ani împliniți. Dumnezeu s-o odihnească în pace!

Elisabeta DRĂGHICI

De la divertisment la cultură... sau invers!

Ne arată Barometrul de Consum Cultural din 2017 că publicul românesc participă în grad mai mare la **activități de divertisment și relaxare** decât la **activități cu o dimensiune culturală**. Nimic nou la o primă vedere, căci se știe (mai ales de către creatorii și organizatorii de acțiuni culturale) că publicul larg (adică participanții iubitori de informație nouă, artă și frumos, alții decât cei avizați cum ar fi artiștii, criticii etc.) este mai greu de determinat să fie prezent la o lansare de carte, o conferință pe teme literare, istorice etc. sau la o expoziție de pictură ori de sculptură.

Numai că atât dimensiunea culturală cât și cea de divertisment și relaxare fac parte din specificul spațiului nostru cultural aflat în relație directă cu istoricul nostru cultural și cu evoluția socio-economică. Desigur, uneori se naște întrebarea: de ce alegerea pentru divertisment și relaxare este mai frecventă decât pentru participarea la acțiuni de cultură? Pe cât de banală este această întrebare pe atât de complex este răspunsul, pentru că oferirea unei explicații cuprinzătoare implică considerarea multitudinii cauzelor: conținutul acțiunilor, forma lor de manifestare, locul unde se desfășoară, cât de la îndemâna participanților sunt plasate (ca locație și moment al zilei), perioada în care sunt programate, efortul depus de publicul participant (concentrare, atenție, capacitate de absorbție a informației, ținută vestimentară), efectul produs asupra stării psihice și intelectuale ale participanților, modelul de percepție a actului cultural manifest, modelul de comportament față de evenimente culturale etc.

Influențează, oare, plasarea temporală a unei lansări de carte, vernisaj sau o conferință? Desigur, pentru că atât timp cât acestea sunt planificate să se desfășoare într-un moment în care mare parte a oamenilor este angrenată în activități administrative sau profesionale, oricât și-ar dori aceștia să participe la o acțiune culturală nu o vor face pentru că lista de priorități cere să se acorde întâietate responsabilităților. Și atunci, când poate avea loc un eveniment cultural astfel încât să găsim printre spectatori cât mai mulți participanți - tineri și adulți (și mai ales nu aceeași!). Se mai știe că prin conținutul lor, atât acțiunile de divertisment și relaxare cât și cele cu încărcătură culturală, atrag categorii diferite de public. Distingându-se prin nivel de instruire, prin înclinarea către un domeniu sau altul sau prin interese specifice (de relaxare sau de formare continuă) vom remarca prezențe numeroase într-o zonă și mai puțin numeroase în alta. A afla cauza presupune un întreg studiu cultural, social și psihologic dar acum ne rezumăm la afirmația lui Bruckner: „expansiunea nelimitată a distracțiilor va fi singurul mijloc de a menține o anumită coeziune socială”, și astfel, ne îndreptăm facil către divertisment pentru că dorim să fim alături de alții oameni (dar oare chiar se întâmplă coeziunea socială?).

Locul pare a juca rolul lui important; s-ar putea crede că prin plasarea unui eveniment într-o *zonă de acțiune a publicului* participarea ar crește în grad. Căci acest loc devine „comunitate de consum cultural public”

și el se construiește treptat, prin concentrarea populației și a evenimentelor care au loc în funcție de preocupările zilnice. Și-atunci, mall-ul, spațiul actual care atrage o mare parte a populației, joacă un loc important, mai ales că Barometrul de Consum Cultural relevă că „mersul la mall este activitatea cel mai frecvent întâlnită” și că, în urma unui sondaj a reieșit că 31% dintre respondenți au mers la mall cel puțin o dată pe lună. Iubim sau nu mall-ul, trebuie să recunoaștem că este o realitate și provocarea ar fi de a ridica calitatea acestui mediu. Căci mersul la mall este un act recent în *cultura* noastră (sensul dat noțiunii de cultură în această afirmație fiind cel oferit de literatura sociologică: „model de gândire, atitudine și acțiune al unei populații sau societăți” - după cum spune I. Mihăilescu) și atunci rolul lui de spațiu de divertisment și relaxare poate fi completat cu cel de spațiu de consum cultural.

Cultura, în toate formele sale, este supusă percepției, regăsindu-se într-o imagine construită la nivel individual sau al unui grup. S. Moscovici afirmă că percepția este „produsă și generată colectiv”, ca urmare, percepția culturii are caracter colectiv căci ea pune în relație directă indivizii, creatori ori consumatori de cultură. Imaginea construită de fiecare persoană pentru actul de cultură orientează comportamentul. Această imagine cu originile ei posibile în educația primită (din familie, din școală, din experiență etc.), la care concură imitația socială, poate crea o distanță sau o apropiere mare între acest fapt social (actul cultural) și actul de consum, determinând apropiere (participare) sau evitarea evenimentelor culturale.

Ne-am mai putea întreba: de ce nu este privită cultura ca fiind act de relaxare? Este, oare, o eroare de percepție, ideea că nu te poți relaxa „gustând” din prodesele de cultură? Este această idee în relație directă cu structura mentală, cu capacitatea de a jongla cu noțiuni, simboluri și acțiuni sau este doar o lacună în gama obiceiurilor umane? S-ar putea considera că participarea publicului la actul cultural presupune admiterea valorii (fie prin recunoaștere a ei, fie prin emiterea unor afirmații cu valoare, atunci când este nevoie de exprimarea publică a impresiilor, a judecăților apreciative, fapt ce determină pe individ să folosească raționamentul – căci trebuie depus efort și mai ales să se recurgă la resursele de informații. Toate acestea sunt legate de cogniție, de asimilare informațională, de exprimare publică - și aceste solicitări produc oboseală, mai ales acolo unde nu există o obișnuință a unui astfel de act.

În manifestările lor la nivelul relațiilor dintre oameni, divertismentul și relaxarea par a se limita la conversații comune acompaniate de muzică, de consum de băuturi alcoolice sau non-alcoolice într-un spațiu public, la împărtășirea de glume mai mult sau mai puțin inteligente, la comunicarea evenimentelor personale, prin care se atinge facil starea de bine, de fericire. Pentru un timp acest lucru este firesc și necesar dar, îngrijorarea apare atunci când se constată limitarea evenimentelor la care participă persoanele doar la cele de tip divertisment și relaxare, căci indirect se pune problema evoluției individului.

(continuare în pag. 24)

Continuând să vorbim despre relaxare să ne uităm și la alte date statistice oferite de Barometrul de Consum Cultural, care arată că 28% dintre cei chestionați au frecventat cel puțin lunar restaurante, baruri sau cafenele (altele decât cele aflate în mall-uri). Și-atunci, ne putem întoarce în timp, să ne gândim la marile dispute culturale care aveau loc în baruri, cafenele ori restaurante, unde filosofi, scriitori și artiști își exprimau ideile revoluționare. Desigur, prezentul nu mai are această notă culturală atunci când vorbim despre literatură, astfel de evenimente fiind ocazionale sau poate prea puțin cunoscute. Mâncatul împreună este un reper în cultura relațiilor interumane, căci a sta la aceeași masa și a degusta bucate oferă prilejul pentru rezolvarea mai multor nevoi: de hrană, comunicare, relaxare și uneori de stabilire a unor planuri personale sau profesionale. În funcție de local sau de scopul întâlnirii prezența într-un restaurant sau bar poate fi însoțită de un moment muzical sau umoristic.

În privința muzicii lucrurile sunt diferite. Ea continuă să fie prezentă aproape oriunde, în mașina personală, acasă, în mall-uri, târguri etc., difuzată prin unde radio sau oferită pe scena de spectacole. Același barometru ne spune că „activitățile care au cel mai mare grad de consum ocazional sunt spectacolele de divertisment sau muzică: 42% dintre respondenți au declarat că au mers de câteva ori pe an la un astfel de spectacol”. Chiar asocierea de acte comportamentale este încurajatoare: în timp ce bei o cafea, un suc ori poate un cocteil, poți asculta formația favorită, sau poate una nouă, într-un bar sau cafenea. În acest fel mediul de consum îmbinat cu cel de divertisment este prolific: el aduce profit celui care îl crează/găzduiește. În consecință, numărul unor astfel de spații este mai mare decât al celor cu specific cultural. Iată cum aceste comunități de consum cultural jonglează într-un spațiu social, producând percepții, atitudini, opțiuni și acte culturale, schimbând modele de comportament și influențând aspirații.

Dar cu toate „dulcile euforii” oferite de mediul de divertisment, dacă ne raportăm la evoluția personală și câștigul interior nimic nu poate minimiza rolul unui act cultural veritabil, care dă naștere aspirațiilor, mobilizează către acumularea de informații, stârnește sensibilitatea spirituală și uneori oferă revelații unor potențiali artiști, ale căror resurse interioare ascunse sunt scoase la suprafață.

Surse:

1. Bruckner, Pascal, *Tentația inocenței*, Nemira, București, 2002
2. Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, *Barometrul de Consum Cultural 2017, Secțiunea: Comunități de consum cultural public*, <http://culturadatainteractiv.ro/barometrul-de-consum-cultural-2017/comunitati-de-consum-cultural-public/>
3. Mihăilescu, Ioan, *Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz* (Cap. 3-Structura culturii), Iași, Polirom, 2003
4. Neculau, Adrian, *Psihologia câmpului social: reprezentările sociale*, Societatea Știință & Tehnică, București, 1995

a română în Mangalia, poartă un fructuos dialog despre dragostea eternă „care mișcă sori și stele” cu scriitorul Ioan Romeo Roșianu, fiind, prin volumul de față, la a doua carte publicată după *Urma pașilor iubirii* (Ed. Callasprint, 2016, prefață de Emilia Dabu).

Ceea ce reprezintă sângele pentru trup re-prezintă și dragostea pentru suflet. Dragostea de Dumnezeu, de oameni, de cuvânt, de frumosul etern, care înobilează și obligă în același timp, este macro-tema literară a cărții *Scrisori de dragoste eternă*, oferindu-ne nouă, cititorilor ei, prilejul de a o degusta întocmai ca pe un vin bun care, odată cu trecerea timpului, devine și mai bun.

O ardere continuă, la temperaturi înalte, este lirica d-nei Alina Florica, poetă care surprinde prin bogăția trăirilor caligrafiate în imagini artistice insolite și prin puterea de a se plia pe stilul atât de original al unui scriitor precum Ioan Romeo Roșianu. Aici nu este vorba de pasișă sau de epigonism minor, ci de un veritabil har poetic pus în slujba adevărilor eterne ale ființei.

Există un legământ tainic între cei doi poeți și Euterpe, muza muzicii și a poeziei lirice. Aceștia nu se dovedesc insensibili la poezia vieții primite-n dar, transcriind-o cu serenitate-n cartea lor, iar viața poeziei se prelungește nedefinit, câștigându-și dreptul la nemurire.

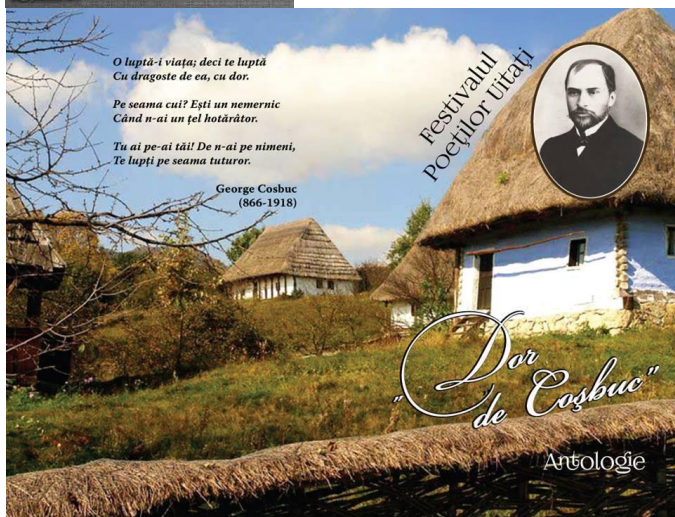
Scrisorile celor doi poeți au un destinatar precis, („iubito”, respectiv „iubite”), care poate să fie real sau ideal — ca n’ importe pas —, și provoacă, prin citirea, dar mai ales recitirea lor, o emoție estetică pură celor care îndrăgesc și respectă armonia, proporția și echilibrul dintre conținut și formă.

Confesiunea lirică este centrată, în scrisorile ambilor parteneri de dialog, pe sublimarea, prin variate mijloace artistice, în special metafora, ingambamentul și repetiția, a trăirilor avute în urma contemplării fascinantei naturi umane, sentimentul de dragoste având rol cathartic și garantând, pe bună dreptate, accesul spre tainele paradisului pierdut.

Cartea *Scrisori de dragoste eternă* este, așadar, rodul unor experiențe lăuntrice deosebite, dublate de o solidă cultură literară, revelată prin bogatele intarsii livrești prezente în discursul liric, și se constituie într-un veritabil manifest al creativității în această lume improprie visului și poeziei.

Cele 100 de scrisori de dragoste care sunt puse în oglindă (50 semnate de d-l Ioan Romeo Roșianu, 50 semnate de d-na Alina Florica) reușesc să creeze o simbioză perfectă, care validează un demers estetic valoros în istoria literaturii române contemporane.

O luptă-i viața; deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.
Pe seama cui? Ești un nemernic
Când n-ai un țel hotărât.
Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni,
Te lupti pe seama tuturor.

George Coșbuc
(866-1918)

Festivalul
poetilor Uitați

"Dor
de Coșbuc"

Antologie

**Laureați ai Festivalului Poetilor Uitați
"Dor de Coșbuc"
Călărași, Rep. Moldova, 9 august 2018**

Tamara GUMOVSKI

La vamă

Motto: „Sub pana lui o țară a devenit o carte” (Lamartine)

Când veacu-i se sfârșise și apăru smerit
În fața unui jude în mantie de-argint,
Fu întrebat să spună cum și-a-implinit destinul,
Ce loc sfințit-a-n lume și cum i-a fost tainul.

-Tu, suflete sărmăne, ne spune cine ești
Și ce — ai făcut în lume, dar vezi să nu cotești,
Ci zi acumă totul: cât pe Pământ ai fost
Ți-ai împlinit menirea și ți-ai găsit un rost?

-Părinte, nu cutează cel ce — a venit pe veci,
La vama judecății, să spună fărdelegi.
De la botez fui George, din neamul lui Coșbuc
Și preot fu tăicuța când maica m-a născut.

Și de la Tănăsuță, un cântăreț în strană,
Eu buchii învășasem, iar dorul - de la mamă,
Să-mi fie drag de toate, cât vede ochiul meu:
Copac și om, și floare, și bunul Dumnezeu.

Vorbii și în nemțească, și greaca-mi fu pe plac,
Dar graiul de acasă îmi fuse cel mai drag,
Căci doar în limba țării putut — am să slăvesc
Trecutul și prezentul, și neamul românesc.

-Dar spune-mi: în furtună, nu te-ai plecat, te-ai frânt?
Nu ai făcut c-o iudă vreun tainic legământ?
Nu ți-ai vândut ortacul, nu ți-ai trădat poporul?
Luptat-ai cu dreptate să-nvingă tricolorul?

-Părinte, cu credință, pios Ție mă-nchin:
Nu-s frate eu cu Golia și nici cu-n alt păgân.
Strămoșii mei în pace să doarmă în pământ,
Căci n-am pătat obrazul și nici vreun jurământ.

Nici viforul, nici vântul, cât de puternic fu,
Nu mă clinti din brazdă, din drum nu m-abătu.
Și scrisul meu nu fost-a nici strâmb și nici pocit:
Lumina cu-adevărul în vers s-au împletit.

N-am născocit zorzoane - frumosul l-am luat
Din luncă, din pădure, din viața de la sat.
Și ce - am avut pe lume, mai mândru și mai sfânt,
A fost pământul țării și steagul flămurând.

Eroii ce-apărară cu sânge al lor plai,
Voinici ce nici sub gâde nu schimbă al lor grai.
Cu spada și scriptura, și zimbrul pe drapel,
Ei au luptat la Plevna, pe munte, pe Burcel.

Cu vulturul și leul pe steagul neînfrânt,
Ei asaltau redute slăvind pe Domnul Sfânt.
Și Oltul, dar și Prutul au curs în slova mea,
Și, perindând trecutul, a curs și Dunărea.

Și am tradus din Dante, atât de dragă mie -
Românii să citească - „Divina comedie”.
Și altele cinci sute, tot scrise în elină —
Să le gustăm dulceața și-n limba cea română.

Am fost poet al soarelui, tribun al celor mulți
Și-aș vrea ca versu-mi simplu să zboare peste munți,
S-ajungă la Moldova, că mi-a fost dragă tare,
Citească-l și-n Muntenia, și cei din Satu Mare .

Să vină - apoi acasă, în satul din Ardeal,
El, fericit de drumuri, s-adoarmă pe un deal...
Și, simplu ca și iarba, așa precum am fost,
Și versul meu găsească-și în lumea asta rost.

Corina MUSTEAȚĂ

Pastelul sufletului meu

Fulgii albi, atât de tainici, zoresc pe bolta argintie,
Născând valuri de fantasme printr-o stranie magie.
Îngânându-mi, marasmatic, un cântec jalnic, ostenit,
De unde apar, frecvent, tam-tamuri în auzul răvășit.

Iar dincolo, peste dealuri, răsfirate, se ridică
Geruri rele, adormite, supărate, vasăzică.
Indignate, bosumflate, își deschid brațele reci,
Agățându-se de trupuri și de suflete, pe veci.

Îmi răspunde vijelia, mă tot sâcâie ninsoarea,
Aruncând cu dor în mine și cu semne de întrebare.
Mă îneacă în a lor valuri, turmentate de suspine,
Părăsind peisajul pașnic, nimicindu-mă pe mine.

Ionel NECULA

Dan Viță

A fost o vreme - dar asta s-a întâmplat cu peste un sfert de secol în urmă - când Dan Viță chiar trecea drept o speranță în ceea ce privește primenirea imaginarului liric și evoluția poeziei contemporane. Apoi anii au trecut, promisiunea de altădată s-a dizolvat în trudnicile vieții cotidiene și cei care mai așteptau un semn de revenire în matca iubirii dintâi au rămas consternați de absența unui semn de continuitate, oricât de mic și de neînsemnat. A fost doar un semn de pojar? Și-a golit de conținut rezervele lirice, odată cu publicarea volumului de debut **Însoțitorul meu, trupul?**

Nu e singurul care se mulțumește cu volumul de debut și se autoamăgește cu ceea ce a publicat odată sau cu ceea ce ar fi putut deveni. Meteahna e veche. Puțini dintre poezii bine așezați în percepția publică s-au putut menține la nivelul debutului. Și Adrian Păunescu, și Marin Sorescu și alți autori au intrat în literatură bubuitoare, după care nu s-au mai ridicat la nivelul debutului. Nu s-au mai ridicat, dar n-au renunțat la exercițiul poetic, au perseverat, au insistat și-au ajuns acolo unde știm cu toții. Or, poetul nostru a renunțat și vreme de peste un sfert de secol nu știu să mai fi publicat vreo poezie sau vreun vers. Intervalul de timp este prea mare ca să mai fie convingător.

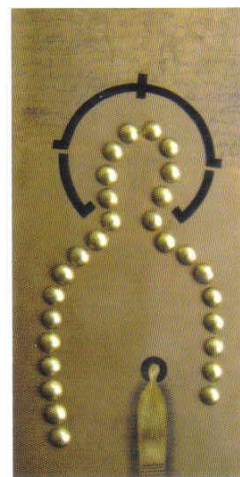
Adevărat este că în frecvențele noastre discuții îmi spunea deseori că n-a renunțat, că are proiecte îndrăznețe, că lucrează în continuare și că intenționează să publice o nouă carte de versuri care să electrocuteze critica literară. Mărturisesc că-l ascultam sub beneficiul de inventar, căci nu mi se părea defel convingător, după un așa de lung interval de timp inactiv.

Și totuși minunea s-a întâmplat. În 2017 revine în librării, (aluziv vorbind, căci librăriile au cam dispărut din peisajul nostru cotidian) cu placheta **Dosar de beatificare** (Editura Opera magna, Iași) – o carte reușită sub aspect grafic și cu un titlu atractiv, ademenitor, ispititor.

Am luat cartea de mai multe ori și, mărturisesc că pentru prima dată a trebuit să-mi recunosc inaptitudinea de a nu înțelege un text. Sigur, asta nu înseamnă că e vorba de o carte imposibilă, ci doar că-mi lipsesc mie aptitudinile trebuincioase.

Să ne înțelegem: *beatificarea* este actul prin care, în religia catolică, cineva este trecut după moarte în rândul sfinților. Asta înseamnă că în timpul vieții a perseverat în smerenie, în evlavie, în pietate și că merită să facă parte din calendarul sfinților catolici. Nu știu dacă actul în sine reclamă un dosar anume, cel mai adesea se ia în calcul faptele lui, calitatea de slujitor și apărător al credinței și al învățăturilor evanghelice, dar chiar și așa, presupunând nevoia unui dosar acesta trebuie să conțină faptele, dăruirea și dreapta credință a celui ce urmează a fi beatificat. Așadar, dosarul, ar trebui să conțină faptele și tot ceea ce justifică

Boem@ (116) 10/2018

DAN VIȚĂ

Dosar de beatificare

poezii

OPERA
MAGNA
OM

actul beatificării. Ne imaginăm bunăoară, că dosarul Fericitului Augustin sau Toma d'Aquino trebuie să fi fost destul de voluminos de vreme ce-au fost trecuți în ceata sfinților catolici. Cred că dacă autorul le-ar fi răsfoit, filă cu filă, i-ar fi ieșit nu doar o plachetă, ci un volum destul de voluminos, dacă avem în vedere exigența bisericii catolice în actul de canonizare.

Încerc, fără prejudecăți și fără parti-pris-uri la cheie să descifrez filele unui astfel de dosar imaginat de autor: *trupul ei se propagă înainte de suflet și lumină/ mai repede decât privirile pe sâni strânse-n haită/ albastru ca un reactor nuclear în zăpada sanguină/ plini de lupi trupul tău scâncește și se vaită (Efectul Cerencov cu lupi).*

Curios, deși toată poezia lui Dan Viță este circumscrisă erotismului năbădăios și dezinhbat, autorul vorbește despre beatificare, ba chiar apelează la efectul Cerenkov pentru a ne convinge că radiațiile – cele afective probabil, emise de corpul uman au o viteză de propagare mai mare chiar decât viteza luminii. Există vreo compatibilitate între actul erotic și fenomenul beatificării? Tema, cel puțin în ultimul timp, a devenit extrem de ademenitoare în artă, în literatură, (Mircea Cărtărescu- **Orbitor**), dar și în dramaturgie, dacă avem în vedere prestațiile Alinei Mungiu-Pippidi, din **Evangheliștii**.

N-am împărtășit niciodată acest mod de a trata un subiect așa de sobru și delicat cum sunt învățăturile evanghelice, n-am împărtășit viziunile improvizate, care pot adăuga alte erezii la cele, deja destul de multe înregistrate, dar compatibilitatea invocată mai sus există și-a legitimat-o chiar Goethe când postula că *eternul feminin ne duce spre cer*. De vreme ce Eva, cu ispitele ei ne-a exonerat de

continuare în pag. 27)

posibilitatea viețuirii în paradisul biblic, e firesc ca tot ea să ne ajute în redobândirea, sau în reconstrucția lui restră.

Multe din poeziile lui Dan Viță au ca pretext motive preluate din pravoslavnică literatură rusă – cu invocarea Anei Karenina, a lui Ivan Ilici (firește, poetul le scrie fără majuscule) - și faptul în sine se explică, doar se știe că pentru poporul rus tradițional, pentru poporul mușicilor de dinainte ca Rusia să alunece în prăpăstiosul purgatoriu bolșevic, Dumnezeu și Țarul erau singurele repere considerate indefectibile - fără vicii și fără prihană.

Deși admitem că literatura rusă – cu Esenin, Tolstoi, Dostoievski – și atâția-alți corifei au complexat totdeauna Occidentul, opinăm că pentru ideea catolică a beatificării propusă ca generic de autor, mai potrivită era adăstarea în romanele lui Eco și a altor scriitori occidentali. Nu spun că diferențele dintre ortodoxism și catolicism ar fi radicale sau că s-ar revendica exclusiv din Dogmatică sau Apologetică și n-ar implica și o doză de orgolii sau aroganțe nedepășite, spun doar actul catolic al canonizării implică unele particularități care nu se regăsesc în canonizările ortodoxe.

Oricum, prin plonjarea autorului într-o temă așa de exactă și delicată, precum cea a beatificării și dispunerea ei prin invocarea unor modele de credință ortodoxă, nu mi se pare o idee prea oportună. Nu este nici un defect, dar probează un deficit de logică și o frizare a absurdului, în moda veacului.

Ar mai fi ceva: poetul în general este și un inovator lexical, inventează cuvinte și formule lexicale noi, necunoscute și nebatătorite în limbajul uzual, dar nu trebuie să-l trimită pe cititor la tratatele științifice pentru a le desprinde înțelesul și semnificația. Și Eminescu a fost un inovator lexical, dar noutățile lui de limbaj se revendică din fondul profund românesc, nicidecum din lecturile lui științifice. Câmpia este *nisipită*, iar femininul cerbului nu este căprioara, cum știe toată lumea, ci *cerboaica* și nu obstrucționează în vreun fel posibilitățile comprehensive ale cititorului. Nu mai insistăm asupra acestei obiecții pe care aș putea s-o matlasez cu numeroase exemple, dar sper ca poetul să ajungă singur la o concluzie pertinentă. Mi se pare că am insistat mai mult pe aspectele discutabile din poezia lui Dan Viță, dar dincolo de opiniile noastre, poate ușor astrigente, rămâne întrebarea dacă poetul poate pretinde intrarea în Parnasul poezilor și răspunsul nostru este pozitiv și fără echivoc. Îl aștept și cu alte izvodiri și cred că va trece ușor peste această temeritate episodică prin care nu doar că îngreunează lectura, dar își zburătăcește cititorii.

FUNDAȚIA CULTURALĂ "ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL"
LICEUL TEORETIC "GRIGORE TOCILESCU" MIZIL
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN PRAHOVA
CASA CORPULUI DIDACTIC PRAHOVA

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
DE POEZIE ȘI EPIGRAMĂ
EDITIA a XII-a
2018-2019

**ROMEO ȘI JULIETA
LA MIZIL**

Perioada de înscrieri: 10.09.2018-10.12.2018
Pot participa tinerii români de orice vârstă, din toată lumea
Premierea va avea loc în 26.01.2019, la Mizil
Premii în valoare de 3200 de lei

Premii și diplome speciale pentru elevii situați cel mai bine în clas
Marele premiu "George Ranetti" pentru Poezie va fi girat de Literatură

Coordonatorii proiectului:
prof. Laurențiu Bădicioiu, ec. Claudiu-Remus Minea și prof. Victor
ÎNSCRIERI ȘI REGULAMENT PE:
www.romeojulietalamizil.ro

INVITAȚII DE ONOARE

PREZENTATOAREA
FESTIVALULUI:
Daniela Vlădescu

Arcadie
Suceveanu
Academic
Ioan Aurel

PARTENERI MEDIA

TVR Radio România Actualități TVR i Radio România Internațional

PARTENERI ȘI SPONSORI

LITERATURA 4-AD
ZARUL
Linia întâi
Telegrama
P&G
EPIGRAMA
Terra
RADIO METAFORA
PRAHOVA
PRAHOVA
prahovatv
CASA DE CULTURĂ ȘI ÎMPREJURĂRILE
AVON
Rai BAI

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAMĂ

**ROMEO
ȘI JULIETA
LA MIZIL**

www.romeojulietalamizil.ro
Premii: 4000 de lei
DISTRIBUIE,
TE ROG!

Lucia PĂTRAȘCU

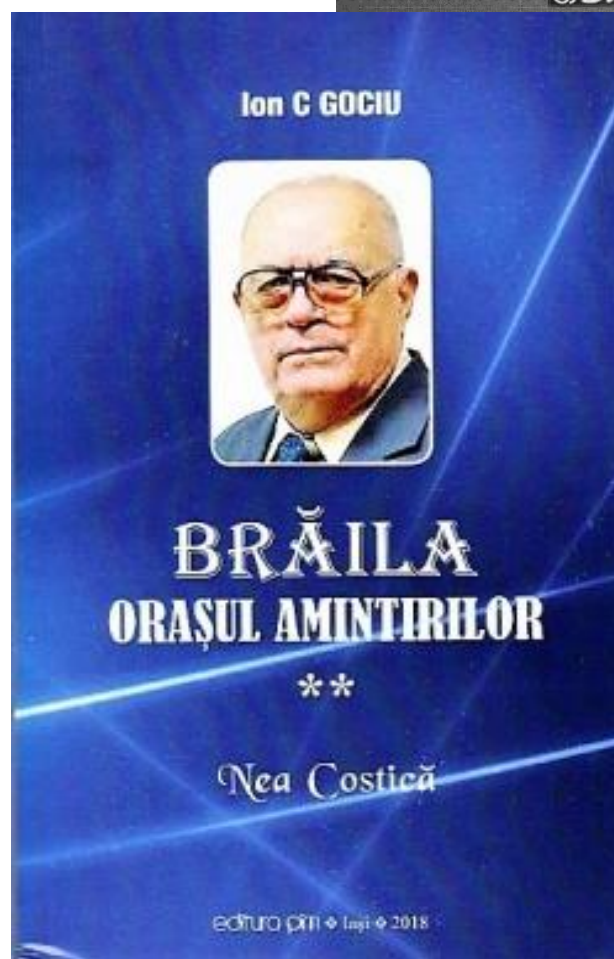
BRĂILA - ORAȘUL AMINTIRILOR (Nea Costică) de Ion C. GOCIU

Volumul „*Brăila - orașul amintirilor (Nea Costică)*”, editura Pim, Iași, 2018, 206 pagini, semnat de scriitorul Ion C. Gociu, este cea de a doua parte a unei trilogii, ce continuă traseul biografic al familiei autorului, traseu început la Gura Puturoșii din zona Jiului de Sus, trecut prin Brăila odată cu venirea în acest oraș, leagăn de posibilități și speranțe, a văduvei lui Ion Gugea, Maria Gugea și a celor doi copii, Ghiorghiuța și Costică, mânați de o poveste de viață redată cu exactitatea amănuntelor în primul volum „*Brăila - Orașul speranțelor (Măria Gugeoanii)*”. Localitate în care cei trei petrec câțiva ani, muncind în diferite locuri, urmând un destin finalizat cu reîntoarcerea în sat a mamei și a fiului Costică. Ghiorghiuța, căsătorită, rămâne la Brăila, unde are o soartă tristă ce se dezvăluie în acest al doilea volum. Bolnavă, tânăra femeie pleacă în lumea celor drepți, lăsând familia îndurerată și pe nepotul Neluțu fără un viitor în orașul Brăila, așa cum i se promisese. Probabil, nu a fost cel mai rău lucru: **”Prin înfiere devenea fiu de negustori capitaliști, dușmani înrâiți ai poporului”** și tot ceea ce ar fi putut urma în timp.

În acest al doilea volum cititorul află cum Costică, înșurat deja cu Veta, cu care are copii și o gospodărie bine întocmită, duce o viață socială strâns legată de comunitatea în care trăiește și de condițiile timpurilor ce-și vântură evantaiul într-o perioadă de transformări politice. Este vorba de apropierea celui de al doilea război mondial. Pe timpul desfășurării lui, Costică Gugea nu pleacă pe front, rămânând concentrat pe loc pentru că: **”Eu am avut mare noroc că, fiind orfan de război și întreținător de familie, m-au mobilizat la locul de muncă, altfel cine știe ce s-ar fi ales de mine”** și lucrează la o fabrică de țigarete. Este vorba de asemenea despre perioada de după război, când schimbările politice conduc la ascensiunea partidului muncitoresc român și determină modificări în viața fiecăruia. Constantin Gugea, renunță la simpatiile legionare, intră în partidul lui Titel Petrescu și apoi în partidul muncitoresc român. Deși era un om fără școală, timp de câțiva ani buni, ascensiunea sa profesională cunoaște o traiectorie avantajoasă (șef de cadre la Cooperație, director la ILL, director la Direcția Silvică), perioadă în care și fiul său, Ion, Neluțu, urmează o facultate și cu timpul ajunge director de Bancă la Sucursala Județeană din Alexandria, însă datorită politicii legionare făcută de tatăl său, Costică Gugea, el este destituit.

Acesta este destinul familiei Gugea până la data când scriitorul Ion C. Gociu încheie cel de al doilea volum al trilogiei sale. O scriitură ca o carte de amintiri ce se

Boem@ (116) 10/2018

deschide odată cu începutul vieții și care va continua cu devenirea, desăvârșită probabil cu volumul trei. De obicei, când pentru fiecare individ viitorul este o probabilitate (singura certitudine fiind sfârșitul), întotdeauna trecutul rămâne certitudinea. Oricum este o carte de atmosferă, cu câteva fotografii de familie, ce precizează caracteristica biografică a întâmplărilor, prin care, cu măiestria deja recunoscută, autorul ne conduce spre o **saga** proprie, cu personaje bine conturate. Fie prin implicarea lor în acțiuni directe, fie prin simpla descriere episodică a unui personaj secundar, introdus în poveste pentru a-i da coloratură. Iată cum o vede Neluțu pe Marioara, presupusa amantă a tatălui său: **”Privind-o, îi plăcuse de ea ca făptură. Arăta mai frumoasă decât își închipuia că sunt curvele. Era o ființă înaltă cu părul bălai și mlădioasă ca o ramură de salcie înflorită primăvara.”** Fie prin limbajul absolut propriu celor care populează toată broderia acțiunii cu o limbă mustind de regionalisme (**dorângi, bambe, a se zăurzi, a zdruși, a țacura, crov, cărnegei, oricel, muierelnici...**) în majoritatea dialogurilor. O limbă vie a personajelor, ce înflorește lectura, lăsând limba literară în seama povestitorului, care din această îmbinare realizează o carte plină de sensuri și realistă. Cu oameni supuși vremurilor, cu întâmplări specifice circumstanțelor rotunjite *volens-nolens* de vârtejul istoriei, cu tensiuni, tristeți, bucurii, cu surse de inspirație din amintirile proprii, ale rudelor și ale prețiosului *Jurnal* de familie din

(urmăre din pag. 37)

Ion STERPU

SĂ REFADEM ISTORIA DE ACOLO DE UNDE S-A DISTRUS

Acum când îmi sedimentez trăirile avute în vizita mea recentă din inima Transilvaniei, pot spune că am avut ÎNTÂLNIRI MIRACULOASE! Am întâlnit o Transilvanie înghețată în evanghelism și în gotic. Am întâlnit spiritul lui Cornel Medrea, marele sculptor născut la Miercurea Sibiului(pe a cărui statuie nu scrie nimic!!!!), am întâlnit țigani fericiți cu o căruță plină de Hribi cu chipuri fitomorfe și zoomorfe, un țigan fericit de recolta de hribi, prefigurând cu o bere în mână un câștig bun... Recolta de Hribi urma să fie preluată de un angrosist de la Timișoara și apoi să ajungă în Italia!!! E o reconstituire actuală a drumurilor carelor încărcate cu sare din minele Daciei care luau drumul Romei!!!! Am întâlnit o cofetărie(Mândra) pe drumul de întoarcere la Sibiu, cofetărie cu standard bun de managementul calității unde predominau produse bio!!!Am întâlnit Carpații cu căciulile de zăpada! Dar nu am întâlnit sacralitatea Bizantină din păcate.

Țări ale Europei creștine și-au elaborat drumuri de pelerinaje la sanctuarele credinței - vezi Camino de Santiago în Spania - drum care avea o ramificație și din Transilvania.

La acestea să adăugăm drumurile vinului !

Noi, în această țară minunată (Grădina Maicii Domnului) ar trebui să avem drumuri inițiatice ca : Drumul pâinii (există o carte deja) în Dobrogea, Drumurile vinului, Drumul sării, Drumul aurului, Drumul transumanței transilvane în Dobrogea, Drumul de la varegi la greci prin Noviodunum și Traianapolis (Niculițel)

Cred că țările care generația noastră, ultima cu școli serioase(7 clase primare, 11 clase liceu, facultăți cu profesori minunați din generația interbelică) să facem tot ce putem să prezentăm poporului nostru această istorie minunată unică în Europa!

Așa să ne ajute Dumnezeu.

ÎNTÂLNIRI MIRACULOASE

Printul Vladimir Ghika (aromân albanez) - Venerabilul Slujitor a Lui Dumnezeu, Preot martir, Cărturarul Fericit (Tereza Brândușa Palade Obs. Cultural 22-28 august 2013), Născut creștin ortodox la Constantinopole lângă Marea Valul Maicii Domnului și botezat cu apa aceluia mic Izvor a luptat pentru Unirea Vestului cu Estul Europei (din Sfânta Liturghie a beatificării prezidată de Eminentă Sa

Cardinalul Angela Amato – București, Sâmbătă 31 august 2013 - Romexpo București). Mama Sa, Alexandrina Moret de Blaremborg (Descendentă din Henric al IV-lea, regele Franței), credincioasă de rit Ortodox l-a învățat rân-duiala creștina.

La indemnul Papei Pius a făcut apostolat laic (Marele vagabond apostolic) umblând din inima Africii, în Japonia, din Europa în America de Sud sau Australia, fiind recunoscut drept un apostol laic –un călugăr alb(în Mana prințului - de Marius Oprea, Observator Cultural 5-11 septembrie 2013)

Din 1939 până în 1952 a fost preot la Biserica franceză Sacre Coeur unde se află sculptura „Cărturarul” în original în ispos a lui Gheorghe Anghel.

Vladimir Ghica a scris numai sporadic. Prin tot ce a creat a făcut o reverență profundă față de Maica Domnului, inspirată de tradiția bizantină .

Pronia cerească a făcut ca la Muzeul Național de Artă –București să se deschidă expoziția cu cele 200 desene ale Fericitului Vladimir Ghika (Expoziție deschisă până în Septembrie 2018) în anul Centenar!

Slujitor al altarului, gânditor, filozof și teolog, înțelept și martir, acest Om a găsit timp și dăruire sufletească să se dedice artei desenului, gravurii, acuarelilor...(în Observator Cultural iulie 2018 - Harul prelatului desenator de Florin Colonas)

Lucrarea căreia Vladimir Ghika îi acorda o importanță colosală este cea dedicată scenei „Învierii lui Lazăr”, cea mai tulburătoare minune săvârșită cu ajutorul Părintelui Ceresc. Prin această lucrare nu se poate să nu acceptăm ce a gândit Vladimir Ghika – și anume că trebuie să avem speranța că Europa străvechiul tărâm al creștinismului va învia precum Lazăr!

Europa, această geografie în decădere acoperită de plăgi și de ruinare, de corectitudine politică demolatoare va fi înviată de Iisus și prin Iisus.

Mă gândesc și visez cu ochii deschiși la clipa când Iisus și Europa se vor îmbrățișa prin Învierea cea Supremă !

Întâlnirea mea cu desenele lui Vladimir Ghika, mă înalță și mă îndeamnă să avem grijă de România Creștină și Centenară și prin tot ce facem să contribuim la Învierea Europei!

Nu întâmplător expoziția este găzduită de Muzeul National de artă, aripa vis-a-vis de Biserica Krețulescu ctitorită de lordache Krețulescu și Safta Brâncoveanu, fiica martirului Brâncoveanu. Am convingerea neștrămutată că prin martiriul lor vom reînvia!

Petre ROTARU-COLȚI

Povestiri de seară

Motto: „Acum, în epoca modernă, omul care își dedică timpul pentru evocarea istoriei, geografiei, vieții cotidiene a zonei sale natale, este numit <idiotul satului>; el nu e învățat, însă știe tot și, dacă nu știe, mai inventează.” (Umberto Eco)

POVESTE

Nu știi de ce este atât de greu să scrii o poveste, știi conținutul, dar nu știi cum să începi. Odată începută, de nenumărate ori ești întrerupt de gând, care te poartă pe toate cărările îndoielii: dacă au spus-o alții, dacă e banală, dacă mai interesează, dacă...

Povestea mea s-a petrecut mai demult, când oamenii erau mai cumsecade și se țineau de neamuri sau de rude.

Luliu, deși avea nouă frați care se împrăștiaseră care încotro să-și câștige bruma de existență, rămăsese singur, îi murise tatăl când avea trei ani. Mama l-a lăsat pe când abia împlinise treisprezece ani. Moș Gliga, fratele mamei, l-a chemat la el și l-a pus la treabă, l-a învățat meserie, îi da simbrie, mâncare, haine, dar îl folosea și ca ajutor la tăiat lemne și cărat de la pădure. A stat ucenic la Moș Gliga șase ani, a învățat meseria de fierar. La 19 ani, bătrânul l-a ajutat să-și facă atelier, avea ceva scule de la tatăl său, numai camera era veche. Aici l-au ajutat și unii dintre frați cu ce au putut. Toți erau la casele lor, unii aveau greutăți, copiii, el, fiind singur, nu pregeta să-i ajute.

Fratele mai mare, Ilarie, după ce au terminat atelierul, i-a zis că i-a venit timpul să se însoare.

-Ai și tu vreo fată pe care ai pus ochii?

-Da, pe Anica lui Devlă!

-Pe sărăcitură aia, mă?, sare soră-sa Valeria!

Acum ești mare, mă, și meseriaș, nu „cavaler cu frișcă.” Trebuie să cauți una cu pământ, harnică, nu prea frumoasă, că se uită toți bărbații după ea și n-are rost s-ajuci pe Dracu-n casă!

-Lasă că știu eu o fată, sare soră-sa Rada, e și ea orfană, dar are pământ mult.

-Atunci mergem amândoi în pețit la ea!, acceptă bucuros Ilarie.

Așa s-a dus Luliu cu Ilarie împreună cu Rada în pețit la Anica Vădana din Brădet. Avea sărmana cinci fete și doi băieți, avea pământ mult la Cucuiata, de unde era Luliu, și l-ar fi dat pe tot pentru că, pentru Anica, era prea departe, să-l muncească. Anica era din Cucuiata, însă se măritase în Brădet, casa parintească îi revenise sorei sale, Ileana lui Burete. Ea avea și pământul Anicăi în parte și toamna îi dădea ce trecea printre degetele ei de hrăpăreață.

Boem@ (116) 10/2018

S-au înțeles în toate problemele: fixatul nunții, trecerea în rol a averii, a zestrei. Era sărăcie mare, trecuseră prin război, prin reforma monetară, așa că pretențiile nu au fost prea mari. Nunta au făcut-o cu haine de împrumut. Atunci se bea și mânca trei zile, iar la dar nu se prea dădeau bani, ci se striga, două-trei duble de porumb sau grâu, o vadră-două de țuică, fasole, câte o oaie cu miel, lână. La o săptămână, umbla lului cu căruța prin sat și își aduna darul, mulți nu mai recunoșteau, dar cum lului era și isteț, i-a păcălit și el. La cine a fost și nu i-a dat darul, când se ducea la nuntă la copiii lui și venea la el pentru strigarea darului, spunea:

-Două duble de porumb pe care nu mi le-a dat tac-tu, acum suntem fit!

Avea pe unii care nu i-au dat darul strigat niciodată. După ce Luliu și-a adus femeie în casă, Moș Gliga și-a închis afacerea, era bătrân și toți clienții i-a dat lui Luliu, care era tânăr și foarte priceput. L-a luat ucenic pe Vuță, băiatul Radei, sora a mai mare. Intr-un an avea aproape jumătate din sat dator la el.

Niciodată fericirea nu ține mult. Din cauza unor neînțelegeri cu Tito, România a suplimentat batalioanele de la graniță, avea nevoie de potcovari la cavalerie, așa că Luliu a fost înrolat și Orița a rămas cu copil mic acasă. A stat trei ani în armată, iar când a venit acasă, copilul lui, Sergiu, era mărișor, îl lăsase de o jumătate de an și acum îl izgonea să plece acasă la el, nu-l mai recunoștea. După o lună, cu sfatul lui Ilarie, a dărâmat casa bătrânească. Când l-a văzut soră-sa Valeria în vârful casei, l-a certat neîncrezătoare:

-Mai faci tu casă, când mi-oi vedea ceafa!

Și unde stai, mă, amărătule?

-Colo, în polatra aia!

Când ai mulți frați și jumătate din sat dator, îți înjghebi la repezeală o bojdeucă. Într-un an s-au și mutat într-o cameră, dar a reușit s-o termine în câțiva ani. Au dus-o greu, Orița avea o singură fotă, seara o spăla și a doua zi o îmbrăca să iasă în sat. Acum are atât de multe, de nu are ce face cu ele...

Ar fi multe de spus, dar cum orice poveste are și un sfârșit, cred că a venit timpul să închei, am scris pe înțelesul tuturor, că n-a fost ce poate vă așteptați. Poate altădată va fi o poveste mai captivantă, dar până atunci:

Să auzim de bine!

DOROBANȚUL

Denumire dată unui soldat de infanterie din armata națională, aparținând unui corp a cărui existență este atestată începând de pe la 1650, dar desființat pe la 1688. Acel corp era condus de un aga. Reînființat prin Regulamentul uniformelor, adoptat în anul 1873, dorobanții făceau parte din trupele teritoriale, numite și trupe „cu schimbul”, pentru că făceau serviciul prin rotație, o săptămână pe lună, în rest, fiind liberi să se ocupe de gospodăria proprie. În serviciu, purtau uniforme

(continuare în pag. 31)

simple, inspirate din costumul țărănesc, confecționate pe cont propriu.

A ajuns Ion Gavrilă din Muscel dorobanț, era șef de pluton și avea un corp format din 30 de dorobanți proveniți din BBB, adică din Bălănești, Brăiești și Bozioru. Muscelul aparținea de comuna Bozioru și participa cu trei dorobanți: Toma Toader, zis Todereci, Gheorghe Gheorghe, zis Chiosac și Nicu Diaconu. Ion Gavrilă, fiind șeful grupului, trebuia să facă instrucție cu ei. Aveau o săptămână în care se adunau cu toți din BBB și pe care o petreceau la Buzău, în cadrul Regimentului de Dorobanți. Veneau și plecau cu rădvanul, o haraba trasă de patru cai, iar când ajungeau la Bozioru, fiecare lua câte un cal acasă, pe sate, harabaua rămânând acolo.

A venit timpul să meargă la război. Acolo au fost norocoși, căci din tot corpul au murit doar trei, din treizeci, răniți au fost mai mulți, inclusiv Gavrilă. Ajunși acasă, au fost împrăștiți cu câte opt pogoane de pământ, cu obligația să nu-l vândă și să construiască gospodărie pe el. Cine a vrut să ia la munte, a luat de pe pământul schitului Sfântului Dumitru, care a fost secularizat. Schitul era aproape de Podul Stâniei, în locul numit Lacul lui Busuioc. Într-o noapte, din cauza unui cutremur, a secat lacul și schitul a fost înghițit de pământ. Schitul a dispărut, dar pământul aparținea de Episcopia Buzău. În situația dată, a trebuit să cedeze.

Pe locul împrăștiării s-a format un sat fără ulițe, cu bordeie, devenite mai târziu odăi. Cine a luat pământ la câmp, a plecat cu cățel cu purcel la Pogoanele. Ion Gavrilă a luat și el pământ la Ulmet-Nicani, făcea naveta la animale, casa o avea la Muscel. Cum fusese rănit în război, ducea un picior târâș, pentru că rămăsese drept, îi fusese afectată rotula. Într-o iarnă, a lunecat pe poteca din Muchia Ulmetului și s-a dus de-a berbeleacul până în vale, la Popescu, unde l-a găsit Gheorghe Gheorghe, mai mult mort. L-a luat în spate și l-a dus la Nicu, dar după trei zile și-a dat obștescul sfârșit.

N-a murit în iadul de la Plevna. I-a fost scris să moară la Ulmet.

Ce-i și cu destinul ăsta...

TARAPANGIOAIA

Acum câteva generații, oamenii erau adunați în obște, o comunitate reunită prin legături de sânge, pe un hotar ce asigura îndeplinirea tuturor îndeletnicirilor străvechi omenești: păstorit, agricultură, pescuit, vânătoare, industrie casnică. Satul, căci acesta era obștea, avea un teritoriu alcătuit prin alipirea, adesea la distanțe mari, a unor zone deosebite, pentru muncă. Satele aveau parte la munte, parte la pădure, la apă (râu sau baltă), la islaz (pășune), la livezi, la terenul de cultivat, la vatra satului. Obștea, prin organele sale, în unele sate Sfatul bătrânilor, exercita un drept de proprietate superioară asupra drepturilor de folosință ale familiilor componente. Astfel, numai obștea avea dreptul să determine periodic, prin tragere la sorți, locul pe care-l va folosi fiecare familie, singură obștea putea admite sau respinge vânzarea de către o familie a părților sale de moșie. În privința reglementării muncii, obștea fixa pornirea plugurilor în același timp pe toate ogoarele,

conducerea obștii avea drept de judecată și chiar de excludere a unor membri care nu țineau seama de disciplina comunității.

Tot această conducere ținea socotelile cetei, pe răboj și repartiza sarcinile fiecăruia față de nevoile obștii. În cadrul acestei obști, pe lângă Sfatul bătrânilor exista un răbojier, un fel de secretar sau casier care, în vremurile acelea, sub influența limbii turce se numea tarapangiu. Cum nu era muncă grea, ci de răspundere, putea fi și o femeie, pe care o numeau tarapangioaie. Aceasta avea în casa ei o cameră în care ținea răboajele. Acestea erau însemnate și șterse în funcție de îndeplinire sau de păsuire a Sfatului bătrânilor. În 1937, obștile s-au desființat și s-au înființat comunele, unde intrau mai multe obști.

Să nu ne depărtăm de subiect și să depănăm povestea Tarapangioaiei din Muscel. O chema Rada, era o femeie mică de statură, cu un nas mare ca de vrăjitoare, de multe ori doar el se vedea din broboada de pe cap. Deșteaptă foc, trebuia să știe fiecare răboj ce reprezintă și câtă valoare are. Bărbatul ei era om de vază, gospodar bun, însă n-a avut parte de el, a plecat în război la Plevna și nu s-a mai întors. A rămas ea cu șase copii pe care i-a dat la meserii în cadrul obștei, băieții au ieșit calfe de lemnari, fierari și rotari, de care avea obștea mai multă nevoie. După ce a așezat toți copiii la casele lor, ea a rămas singură în casa veche. Probabil că a fost rea, pentru că nu-i călca pragul mai nimeni. Fetele și un băiat s-au mutat la câmp după ce au primit pământ pe urma tatălui, erau în Războiul de Independență. Unul dintre băieții rămași acasă i-a murit de tânăr din cauza băturii, iar cel ce avea casă la două aruncături de băț, avea familie grea și n-avea timp de ea.

Într-o iarnă i-a adus băiatul lemne să aibă pentru toată iarna, însă ea, fiind bătrână, simțea frigul mereu și aproape că nu se termina focul din sobă. A rămas fără lemne și, până s-a dus fiu-său la pădure, au trecut vreo două zile. Ca un făcut, tocmai atunci a venit un ger cumplit. A stat baba în țol, așa era atunci pe vremurile alea, țolul era un fel de plapumă din piei de oaie, argășite și cusute la dimensiune, cu care se învelea cu partea cu lâna pe dedesubt. Dacă a înțezit-o frigul, a luat țolul, s-a înfășurat în el și a început să joace în mijlocul casei. Juca, dârdâia și blestema. Dimineața, când a venit fiu-său la ea să-i taie lemne, a găsit-o jucând și blestemând.

Avea un măr dulce în curte. Pe o parte era uscat, s-a urcat în el cu toporul și l-a curățat, i-a făcut rost de lemne uscate până a adus altele de la pădure.

În casa aia, din blestemele ei, n-a mai putut sta nimeni, fiul ei, după ce a murit, i-a lăsat-o fiului, acela n-a putut sta în ea, avea copiii tot timpul bolnavi, a plecat și și-a făcut casă în pământul femeii, la Camboru. Casa a vândut-o la un învătător, nici ăla n-a putut sta acolo, s-a despărțit de femeie, apoi la un an s-a transferat în alt sat. Casa, rămânând părăsită, n-a stricat-o nimeni, până în CAP, când a stricat-o un nepot și a băgat-o pe foc.

În locul ei nu crește nimic, locul e pârilit....

Mihai VINTILĂ

Stan Brebenel - Deștepți în țara proștilor

România pare a fi patria paradoxurilor. Aici se întâmplă cele mai ciudate fenomene politice, economice și sociale. Stan Brebenel adună o parte din editorialele publicate în săptămânalul *Viața Buzăului* într-un volum cu un titlu sugestiv *Deștepți în țara proștilor!* Avem o radiografie a anilor 2014-2015 unde putem vedea evoluția băieților deștepți.

Statul, care este un prost manager cu avuția sa, a fost extrem de generos cu personaje de acest fel fără ca acestea să fie cu adevărat cele mai luminate minți ale societății noastre. Păpușarii ne-au tras pe sfoară și ne vor trage mult timp de acum încolo. Depinde de noi cât o vor mai face.

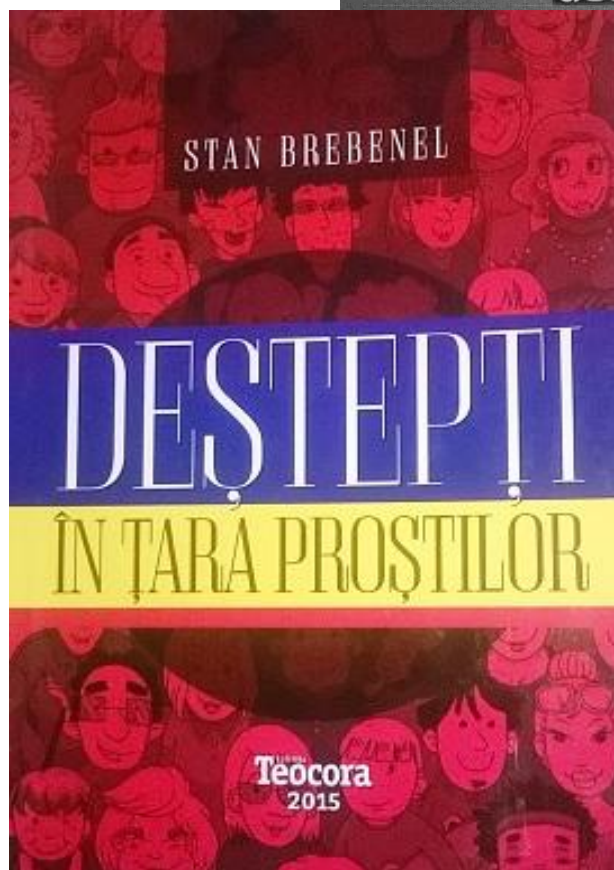
Multe din titlurile editorialelor sunt de-a dreptul ispititoare. Mi-au plăcut: *Țațele din politica românească*, *Tanti Corupția* *damă de companie perversă* sau *Din regatul umilit în Regatul Unit*.

Problemele atinse de autor sunt realiste. De exemplu despre scumpirea R.C.A-ului scrie: *O altă aberație financiară a începutului de an este gândită de firmele de asigurare și dusă la îndeplinire de nababii, cu salarii de la stat, de la A.S.F.: R.C.A-ul pentru tineri a crescut și de patru ori ca valoare. A ajuns astfel ca această taxă să coste, în unele cazuri, mai mult decât mașina asigurată. Este cazul proprietarilor celebrei Dacia 1300.*

Nu sunt uitați nici puternicii politici ai zilei. Iată cum atacă o problemă delicată a momentului Traian Băsescu președintele infidel: *Gura lumii slobodă. Mai multe surse sigure și credibile, după cum ne asigură Cotidianul, dau ca certă acțiunea Mariei Băsescu de a căuta avocați într-un proces de divorț. Faptul că mai întâi a divorțat Elena Udrea de Dorin Cocoș te duce cu gândul la speculații. S-a rupt lanțul de iubire sau este nevoie de o partajare pentru protejarea uriașelor averi acumulate nejustificat? Până și fetele lu' tata se ciondănesc. Cea care este de partea mamei este în conflict și cu coana Leana de la Nana. Prima doamnă desminte știrea. Ce putea face?*

O caracteristică a editorialelor și deci și a cărții îl constituie limbajul. Stan Brebenel folosește o limbă română curată, decentă, fără derapajele la care poate ar fi avut acces date fiind subiectele. Ei bine nu! Limbajul este mereu încorsetat de bunul simț uneori, ca în subiectul exemplificat mai sus, fiind de-a dreptul la limita corectitudinii politice! Cred că această abordare voită limitează tușarea unor actori sau situații dar nu limitează ideile sau punctele pe care autorul a vrut să le sublinieze.

Efemerul politic, zbaterile nesfârșite din dome-

niul economic fac ca realitatea imediată să fie acoperită de un balastu de nimicuri. Ne enervăm pe nimicuri cotidiene și uităm de cele mai multe ori ceea ce contează. Astfel de cărți precum *Deștepți în țara proștilor* ne readuc în memorie lucrurile care ne-au secăt de viață fără a ne îmbunătăți-o cu nimic.

Nu pot pune la îndoială utilitatea unor astfel de volume care adunate peste timp pot da imaginea unei societății nebune ca cea pe care o trăim azi. Tot mai mulți ziaristi adoptă această abordare a strănerii editorialelor în volume. Este o tendință care luptă cu efemerul ziarului, cu restrângerea circulației lor și care ajută viitorul.

Deștepți în țara proștilor este până la urmă o carte tristă. Vedem în ea eșecul unei speranțe născute în 1989 de a avea o societate normală și prosperă.

(Stan Brebenel, *Deștepți în țara proștilor*, Buzău, editura Teocora 2015, 132 pagini)

Constantin BEJENARU-BECO

BALADA RUGĂCIUNII

„Gândește-te la Dumnezeuul tău creștin,
Mai des decât respiri!”
Spunea Eminescul conștientizând
Că pe Dumnezeu, cel mai deplin,
Creștinismul l-a apropiat Omului.
Așadar, să ne rugăm emoțional
Nu doar mintal-intelectual,
Pentru că ceva ca o flacără
Se-aprinde-n conștiința noastră,
Reliefându-ne Chipul Adevărat.
În ceea ce mă privește,
Atunci când mă rog,
Îi declar că-L iubesc
Din trup, inimă și suflet
Și-L privesc omenește,
Iar El mă privește
Dumnezeiește.

BALADA BECO POEMULUI

Un Beco Poem pentru mine
Este o arcă,
Dar nu din lemn
Ca a lui Noe,
Ci din cuvinte amețitoare
Și-amăgitoare
Precum un număr de prestidigitație;
Un Beco Poem pentru mine
Este-o cutie – o carapace a Timpului
Suferind eliberări și capturi succesive,
Metaforele și epitelele lui concentrice
Atrăgând cititorul într-un vârtej devorator,
Sclipitor disimulat de iubirea
Cuvintelor care zboară Excelsior
Cu puritatea și viteza luminii
Prin „Fiat Lux” comandată
De ATOTCREATOR.

BALADA SCRIITORILOR STELARI

(confracțiilor de la revista „Steaua Dobrogei)

În călătoria noastră prin destin,
Avem nevoie de ei ca de aer –
Aer înmiresmat cu iz de tămâie creștin.
Existența Lor și-a Revistei
Ne distanțează de infatuare,
Ipocrizie, ură și însingurare.

Versurile Lor sunt stări de veghe
Ale făpturii modelatoare
În adâncurile noastre solare
Unde este mereu ceva de reconstruit
Pentru-implinirea liturgică a Verbului
nemărginit.
Prin creația Lor ne simțim
Mai aproape de Fericire și Absolut
Când Calea urmează treptele
Iubirii de Oameni, Libertate, Adevăr și
Frumos,
Devenirea noastră dobândind sensul
Sugerat de „Luceafărul”, „Rapsodia
Română”,
Ale Profeților noștri Naționali
Eminescu – Enescu – Brâncuși.

BALADA TROMPETEI DE AUR

(In memoriam Ioanid Romanescu)

Trompeta lui
Nu era oarecare,
Ci era fermecată,
O trompetă de aur
Și atunci când cânta
Se clătina-legăna
Ca o femeie goală prin fum, cântecul ei de
sirenă albastră
Auzindu-se pentru prieteni
Si-acum...

BALADA PLATINATEI MARYLEN

Te vreau Nebuno, într-un Poem
Pe-un pat imperial de platină –
O, iartă-mă dacă încep să gem
Picioarele-i (Picioarele-ți) de aur
când se clatină!...

BALADA NESTEMATEI PROFESOARE

Tu Floare-a florilor solare,
Înmiresmată de polen stelar,
Ești Nestemată printre profesoare
Pentru c-ai fost iubită de... Caezar!

BALADA POEȚILOR PROVINCIALI

-Apud Tudor Arghezi-

Poeți provinciali, sărmani poeți
Și poetese-n intrigi geniale,
Minuscule celebrități locale,
Opaițe ce pâlăie tristeți
În sutiene și în pijamale,
La colțuri de obscure mahalale
Ce flutură soioase prin scaieți
Poeți provinciali, sărmani poeți
Și poetese-n intrigi cremenale...

Ioan GHEORGHIȚĂ

COCOȘUL

Între *Reni* și *Cotu' Pisicii* toanele de sturioni dispăruseră dar nu în totalitate, unele intraseră în paragină, părăsite, iar pescarii uitaseră de ohane, plecaseră departe, unii în Italia, Spania, alții în Cipru, Grecia după cum aveau cunoștințe, vecini, prieteni ce plecaseră înainte cu câțiva ani, pentru a încerca și ei să găsească ceva de muncă întru supraviețuire... *până la urmă mai e bună și uniunea asta europeană la ceva, ai văzut că s-a terminat cu golăneala aia la Dunăre, bre, da dă-o-n mă-sa că prea se-ntindea coarda, săraca Dunăre, ce-a mai pățimit! mulsă ca o vacă de prăsilă, da până când?... bine că-au închis ăștia pescuitul la sturioni că furau cu poliție cu tot, noroc că se mai schimbă așa câte ceva în bine când și când! care bine?...unde vezi tu binele, că cimitirul văd ce se-ngrașă zilnic cu tineri, cu bătrâni... ieri au fost două înmormântări, săptămâna trecută la fel, și tot așa moor parc-a dat dracu iama-n păcătoși... și cu oprita asta, au rămas câteva toane, hoții care au relații, zic ei că are Institutul de Cercetare nevoie de ei, are pă dracu, acu se-mbogățește doar câțiva, asta-i viața, pentru unii mumă, pentru alții ciumă... bă, da' tu vezi numa' partea rea mă, da' mai uită-te și-n partea ailaltă, întoarce-o, analizează-o că doar oameni sîntem...* La Mateo berea curgea din belșug de dimineața până noaptea târziu și nimeni nu pleca acasă până nu își făcea plinul, adică nu se lăsau până când nu plecau în patru labe, tăvălindu-se ca porcii, sughițând continuu sau bolborosind cine știe ce injurii adresate unor personaje închipuite sau reale... *La ce să mă duc, mă, acasă, să mă cert iar cu femeia ? că taie lemne, că dă cu sapa, că gardu' nu l-ai mai reparat de când a murit ăla bătrânu, că de ce bei mă bețivule și banii de pâine, da' ea nu știe bleanda ce am io pă suflet, nu le știe decât p-ale ei... am școală, am carte că aici am făcut zece clase încheiate și la oraș am făcut școala profesională de mecanică, da' tu ai fă, ai?... ai pă dracu-n tine că te-ai măritat din clasa a 8-a, da' știu că ai clonțu mare, și averea tot de la ai mei este că ea a venit din Moldova, din Oancea cu o traistă de rafie plină cu boarfe... când ereum la Dunăre, la toană nu erea așa sărăcie... și acuma cu 18 ani vechime la Șantier de ce nu mă angajează nimeri, mă?, de ce?... strigă Plantoani la comeseanul lui ca și cum acesta ar fi fost de vină pentru câte i se întâmplă... da, mă, da poate are și ea dreptatea ei că prea nu faci nimic... și copiii, parcă ai doi, fată și băiat, nu?... Acesta dădu din cap afirmativ și adăugă mereu îmi spune că divorțează și că pleacă cu copiii în Italia, să plece o dată că m-am săturat de viața asta!...că acolo umblă câinii cu covrigii-n coadă!... Era sărăcie, iar oamenii nu aveau unde munci, de ce să se apuce ...plângeau copilașii în haine murdare, sărăcăcioase... la Galați, în țară erau angajați doar cei tineri fără experiență pentru că li se dădea patronilor subvenții de la guvern, dar și pensionarii erau angajați, cei care aveau mai mult de 38 de ani erau lăsați să se descurce cum puteau, umblau disperăți pe străzi umplând cârciumile sau plecau în lume ; încă o dată se adeverea ideea că atunci când e sărăcie lucie, cârciumile sunt pline ochi... de unde de neunde băutură se găsea. Ar fi vrut să plece și Plantoani însă nu avea pe nimeni pe afară ca să-l ajute, să-l sprijine vreo*

Boem@ (116) 10/2018

câteva săptămâni sau, poate, vreo lună până s-ar pune și el pe picioare, dar nu avea la cine să apeleze, să-i promită că va lucra prima lună pentru ajutorul dat, așa cum se și obișnuia chiar cu neamurile... A doua zi, tot la cârciuma din colț de lângă alde *Drumea* fu surprins când se-apropie de el *Virgil* și îi propuse o afacere, avea nevoie de el mâine-noapte ca pândar între *Privalul Mare* și *Privalul Mic*, doar așa, să se uite cine trece pe-acolo între orele 0,00 și 3,00 dinspre ziuă, iar pentru acest serviciu ar putea primi zece mii de lei; când auzi de această sumă, un salariu lunar era cam o mie de lei, aproape că nu-i veni să creadă dacă acesta nu ar fi scos din buzunar cinci mii ca să-l plătească înainte cu jumătate din suma promisă... *ai telefon ?* îl întrebă *Virgil*, acesta răspunse că nu are dar ar putea să se împrumute pentru o seară de la frate-su, *îți trebuie*, spuse, *în cazul în care ai vedea pe cineva să mă suni pe mine, ai înțeles ?* acesta dădu din cap aproape paralizat neștiind ce lucru necurat ar putea fi la mijloc... Noaptea care urmă fu un calvar, se întorcea pe o parte, se întorcea pe cealaltă parte întrebându-se dacă ar trebui să-i dea paralele înapoi lui *Virgil* sau ar trebui să le păstreze, nu-i spusese nimic nevestei, îi era teamă că iese cu scandal, pe la două noaptea ieși să fumeze o țigară, nu mai suporta... La fruntele casei dădu de *Fănel*, fra-su... vorbea la telefon, avea un GSM cumpărat la mâna a doua de la un prieten din *I C Frimu*, se ocupa gălățeanu cu afaceri de telefoane, *vrei d-ăla, imediat facem rost, vrei d-ălălalt la fel, banu contează... ce faci, mă, aici ? nu vezi, vorghesc la telefon...și nu mă mai ischiti... acum? credeam că dormi...* i-a fost jenă să-i spună că are nevoie de telefon noaptea următoare... trăgea din țigară parcă o mânca... îi tremura mâna da' bine că nu se vedea ; noapte, noapte da' era aproape ziuă că era lună plină... Se gândea că unii au prea mulți bani, alții n-au nici cu ce trece drumu', vorba vine, și că miroase a prost de la o poștă, dar cei care au se sacrifică, riscă, ori la bal, ori la spital, că numai ăla care riscă bea șampanie, ăla care nu riscă nici apa nu-i merge pe stomacul gol... așa că fie ce-o fi, doar n-o să adoarmă el în mijlocul drumului, o să stea acolo cu telefonul în mână ca prostu, o să-l roage pe *Fane* să-l învețe pe ce butoane să apese când trebuie să vorbească, când trebuie să asculte ce spune ălălalt... da' poate nici n-o să fie nevoie să folosească drăcia de aparat, o să fie o noapte ca orișicare noapte, o să asculte clipocitul valurilor sau adierea vântului, și dacă e liniște, e după inima lui... Înspre dimineață se lăsă frig, își îndesă mai bine iorganul sub bărbie și dormi dus până când soarele începu să ardă, era cam după opt... o auzi pe nevastă-sa *Aurica* dând porumb la găini, striga *gâr-gâr-gâr* și auzi chiar fâlfăiturile cocoșului dând din aripi, ăsta chiar era stăpânul lor, avea niște pinteni mari, osoși, și mereu trâmbița, ba pe gard, ba pe gluga de coceni, în dimineața asta cânta ca de mama focului chiar sub fereastra lui *Plantoani*, dar ăsta nici nu se clinti măcar, așa cânta mereu exact la ora șase, venea sub fereastră și începea să strige

(continuare în pag. 35)

cucurigu, cucuriguuu... Își spuse în gând că ăsta e cocoșu dracului că vine sub fereastră la ora stabilită și urlă ca smintitu, dacă nu vede mișcare se urcă pe ceva mai înalt și cu privirile înspre fereastră țipă și țipă lungindu-și gâtul înfoiat gata să spargă geamul... *Am să-ți tai gâtul ăla obraznic*, îi spusese odată pe un ton mai răstit, și acesta se înfoiase așa tare că era cât pe ce să-i sară în cap... Își făcu cruce și-i spuse nevestei că așa ceva n-a mai văzut, că ăsta înțelege tot... *Înțelege pe dracu, cred că tu ai înnebunit de-atâta băutură*, îi spuse femeia... el clătină din cap ca prostit și nu mai adăugă nimic... Abia pe la zece se hotărî, fie ce-o fi, cu *Dumnezeu înainte*... era chiar vesel și vorbi cu *Virgil* degajat *da mă, sunt de acord, îmi spui ce trebuie să fac, mi-ai mai spus o dată, ce-i drept, și la ora stabilită io-s acolo... dacă e 11 zero, zero io, gata, fără discuție sînt pe felie*... a mai băut o bere chiar două din banii lui și plecă spre casă să-i ceară telefonul mobil lui *Fane*, fra-su. ăsta o ținea pe-a lui *că nu știi să umbli cu finețea mea de telefon, că la ce-ți trebuie ție telefonu în noapte asta... până la urmă i-a zis... Aaaa, păi așa spune măi, cărlane, că tu ești boboc în treaba asta, da, ia-l și du-te cu Dumnezeu, lasă că e bine, știi io despre ce e vorba... Plantoani* rămase așa, nedumerit, nedumerit, nu mai știa ce să spună... *ce dracu o mai fi, mă ?...ei, o să vedem*... la ora stabilită era în post, luna era sus luminând câmpurile întinse, fânețele satului pentru animale, iar puțin mai încolo *Privalul Mare*, un afluent al *Dunării* ce se termina în coadă de pește ca o amintire a celei ce a fost odată intrarea în ghiolul *Cluciului*, cu pădurea deasă de sălcii cu pământ nisipos adus de valurile înspumate ale apelor plumburii... Dinspre deal, de la *Garvăn* bătea un vânt liniștitor, ceea ce îl făcu pe *Plantoani* să uite de misiunea încredințată... Puțin înspre ora două adormi, și dormi dus până spre dimineață întins pe iarba verde cu miros de pământ reavăn frământat în copitele oilor, dar și a cailor ce umblau în herghelii de-a lungul și de-a latul *privalului*... pe la ora patru primi un telefon de la *Virgil*, care îi spuse mai mult în șoaptă că poate să plece acasă și să vină mâine la cărciumă să-i dea restul de bani... Plecă spre casă gândindu-se că nu și-a dat seama când a trecut *Virgil* pe-acolo, cum l-o fi văzut ăla ... în ce ipostază, nu realiză momentul. Acasă îl luă nevastă-sa la întrebări *nu ți-e rușine să pleci așa, fără să spui unde, n-am mai închis un ochi de când am văzut că nu mai ești în pat, unde umbli bețivule, am să plec și nici n-am să mă mai uit în urmă, plec cu copiii cu tot, să faci borș că m-am săturat de tine*... Atunci îi puse în mână patru mii de lei și-i spuse *fac afaceri, afacerile se fac noaptea și zâmbi cuceritor, și dacă o să fie bine, diseară am să mă mai întorc cu cincii... miare*... *Aurica* rămase cu gura căscată, nu credea că un neisprăvit ca *Plantoani* să fie atât de descurcăreț, *ce-ai făcut mă, nu cumva ai făcut vreo prostie mare?*... *diseară-ți spun, să vedem dacă mai pleci tu undeva... aici nevastă e o mină de aur, important e să știi să faci auru, să-l simți, că după aia vine el după tine*... A început s-o mângâie, s-o sărute galeș, iar ea se lăsa din ce în ce mai moale... nu mai făcuseră dragoste nici ea nu mai știa de când, chiar se întreba dacă îi mai merge scula la niște ani așa de tineri, că doar avea sub 40, de multe ori își propusese să dea curs avansurilor lui *Mirică*, ăla care aducea pâine în fiecare dimineață la magazin și mereu dădea înapoi ca proasta... *că nu-mi înșel bărbatu', că am să-i mai dau o șansă, că să vedem*... ăsta îi propusese

chiar să o ia de nevastă, așa cum e, măritată, cu doi copii, s-o ducă la oraș la apartament să o facă orășeancă, cu buletin cu tot, numai să-l iubească așa cum o iubește el, că piața e aproape acolo în *Micro 16* și are neamuri multe, și are din ce trăi, salariu bun, casă la țară la *Tuluțești* și două hectare de pământ, lăsate de unchiu-său cu acte în regulă, i le-a arătat, a venit cu ele aici, mai ales că el, *Mirică*, șofer de meserie, cu toate categoriile, chiar și pentru autobuze, nici nu mai fusese însurat vreodată... acuma, s-a pomenit cu ăsta în brațe, *ah, ah, ah, că tu ești dragostea mea și cu bani cine știe de unde, da' poate-l ia, naibii poliția să scap o dată de el !... promisiuni de-astea-mi trebuie mie, ei, cam așa e, dar toot dragostea dintâi e mai cu dulceață...și cum ai spus, măi, Oani, așa îl dezmierda ea în momentele cele mai înfocate, de la *Plantoani*, *măine sau diseară faci altă afacere ? și-l sărută pe vârful nasului... da, dragoste, și-ai să vezi tu ce bine o să ne meargă de-acum încolo!*...nici el nu știa ce spune, dar încerca să creadă că totul o să fie ca-n basme... Când ieși din casă se-mpiedică iar de cocoșul cu pinteni mari, ascuțiți, îl ocoli totuși, cu gândul dus la ce-o să urmeze, dar la drept vorbind n-avea nici cea mai vagă idee, măcar îi mai rămăsese în buzunar niște bani de băut în caz că ieșea rău, să-și înece amarul... *Virgil* îl aștepta la o masă așezată la intrare împreună cu *Nae*, erau vizibil nervoși, fiecare având câte o *cafea lungă* în față și sorbind rar, concentrându-se, parcă, asupra unor lucruri prea importante... nici nu se uită la el, însă *Oani* se așeză liniștit la aceeași masă trăgându-și un scaun din fier forjat scorojit de vopseaua cândva verde, acum în pete ca sâneala... *ai venit, mă ? ia restul de bani și du-te și fă comandă, azi tu faci cinste*... și-i împinse pe masă un pachet de culoare albă...*az-noapte abia te vedeai dintre buruieni, tu ne-ai văzut când am trecut pe-acolo ? acesta bălbăi normal, eram cu ochii în dreapta și-n stînga... hai, fugi la bar*... apoi îi explică în șoaptă uitându-se împrejur că are nevoie de un om așa ca el, de încredere, că ucrainenii îi pasează niște pachete voluminoase și destul de multe, pe la toana lui *Răileanu*, ăla de are permis special pentru sturioni de la *Institut*, și tu nu trebuie decât să le iei și să le depozitezi în dam la tine, că de-acolo le luăm noi, adică eu și cu *Nae*, și le ducem mai departe, nu trebuie să defaci nimic, nimic, ai înțeles ?...ăsta doar dădea din cap ca prostit, aproape că nu înțelegea ce i se spune, și mai zicea când și când *da, da, așa am să fac*... Au început apoi să vorbească despre sare, că sarea este adusă din import tocmai din *Thailanda* sau *China* și că e mai ieftină decât sarea noastră, autohtonă, că ăștia nu fac decât să pună sarea în saci de plastic, o scot cu târnăcoapele, cu lopețile din minele alea de-a gata, o vând vrac, așa cum e, fără să o mai proceseze într-un fel, pe când ălalți n-au mine ca la noi, ei trebuie să pună apa aia de mare la uscat, s-o usuce și să rămână apoi spuma aia albă, zgrunțuroasă, să mai purifice ceva pe colo, pe*

(continuare în pag. 35)

dincolo, apoi se mai chinuie să facă și pungile alea frumoase, cu desene colorate, să prindă la public, să fie mai atractive în magazine, și-i ieftină, nu ca a noastră că mai bine îți iei un kilogram de rachiu sau de vin d-ăla de *Sarica*, ăla de-i pentru noi, nu pentru export, decât să arunci așa banii pe sărăturile astea fără nici un pic de aspect comercial, pline cu iod și cine mai știe ce, că minele noastre de sare ba s-au închis, ba le-au dat pe un dolar la neamurile lor, ăștia care au făcut din ele pomeni pentru americani, că le-au vândut mai departe și ne-au nenorocit, cum au făcut și cu apele minerale, că noi n-avem salarii pentru atâta scumpete și că acum nouă nu ne-a mai rămas decât apa din *Dunăre*, cine știe și asta până când! ... *Vălică* care trăgea cu urechea la ce se vorbea la masa alăturată, a scos un chibrit din buzunar, îl flutură pe sus și a spus că la noi se taie mii de hectare de pădure că nu se mai ține cont cât și cum și că statul român importă chibrituri din Indonezia, *uite, aici scrie clar, mare, Made in In-do-nezia*, toți clătinau ca nebunii din cap... unul spunea că bauxita aia aruncată în spatele Combinatului de metale neferoase din *Tulcea* care-i închis acum, aruncată acolo de-a valma pe timpul împușcatului că se făcea prea multă producție și trebuia să scape de ea, este dată pe mai nimic unei firme din *Ucraina*, și cară ăia cu autotrenurile de șapte ani și tot nu se mai termină, au săpat, au tot scurmat acolo cu utilajele, au adus forță de muncă și barăci moderne în care au cazat muncitorii, au îngrădit tot perimetrul ca nu cumva să intre cineva pe-acolo, dar ei tot mută gardul cum le convine, după cum dau ei de bauxita aia îngropată de-a lungul anilor... au mai vorbit ei și despre faptul că programele astea de la televizor sunt toate, așa doar să ne mintă, *folosiți apa aia, felul ăla de mâncare...ca să ne otrăvească încet, încet, că d-aia suntem cu cei mai mulți bolnavi de cancer din Europa... lasă, bă, că nu te obligă ăla să înghiți aia, aia, să bei numa' bere...* Au plecat acasă când începuseră să vină ăia micii la discotecă, pe la zece, ăia micii că dimineața nu mai reușea vânzătoarea să măture prezervativele pline cu drojdie de bere, că aia venea prima și când începuseră să-i bâzâie țânțarii și disc jockey-ul dădea muzica la maxim să se-audă manelele lui *Guță* și a lui *Copilul Minune*, a plecat și *Plantoani* pe două cărări, deși se chinuia să meargă drept că, dacă-l vedeau alu' *Cotac*, îi smulgeau și banii abia câștigați din munca lui de tupeist, oricum era dreptu' lui, așa spunea el... *Aurica* dormea dusă, da' el s-a dus la ea și a zdruncinat-o și i-a aruncat cinci miare pe masă, și ea a înlemnit de frică, *măi, Oani de unde faci tu, de unde te descurci așa că eu nu mai înțeleg nimica...* se gândea că o să fie și ea un fel de complice, că, dracu știe, ce-o să mai urmeze... *lasă, nevastă, i-a zis, dacă ăia de sus fac, io de ce nu, că fiecare face după cum poate și noi ne riscăm că d-aia trăim pe pământ, numa' tu ești cu dertu și cu supărarea...ea a zis ca el, că zicea ea în sinea ei și vecinu a început casă cu etaj, da' nu lucrează nicăieri cu acte, și pleacă și vine și nu știe nimeri ce face, nici pământu', merge pe *Șușa* cu mașina *Volkswagen* pe motorină, *Viorica* e toată veselă ca un bujor, numa' râde și e grasă cu nește obrăjoi rotunzi parc-ar fi tăiați cu ața... Poate că șeful de post, *Nicușor*, unul cu părul scurt, blond că și sprâncenele și genele lungi erau blonde, cu o față de*

pește congelat, era originar din *Chilia Veche*, lipovean, ar fi fost el cum ar fi fost, dar se plângea mereu că nu are bani, că salariul e mic, că ar face orice să câștige acolo ceva în plus... i-a dat *Virgil job* și lui peste program iar *Plantoani* prelua pachetele de la mușii ăia de peste *Dunăre*, că nu înțelegea nimic din ce spuneau, le căra cu căruța cu doi cai, le depozita în dam și de-acolo venea altul și continua drumul până la *Brăila*, *Galați* sau chiar până la *București*... cel care continua drumul trebuia să aibă permis de conducere iar de aici până la destinație era partea cea mai anevoioasă... și totul era organizat pe timp de noapte, că noaptea era cel mai bun adăpost, dar și sfetnic, nimeni nu vedea și nu auzea ce se întâmplă pe câmpurile alea întinse, prin pădurile nămolose în care doar sălbăticiunile înflămâzite umblau negăsindu-și liniștea prin culcușurile înfundate ale zădărniciiei... *Aurica* era mulțumită de cum se descurca *Oani* în viață, acum îl lăuda peste tot *om ca al meu mai ra, nimeri nu face și nu desface ca el, eii, că mai bea și el un păhar, da, da' cine oare nu vede partea aia plină a păharului, că ailaltă se uită repede...* *Virgil* spunea că *mai calcă și ea în străchini că e frumoasă foc, așa, câteodată, da' are tot dreptu' că el, Oani, doarme acolo cu marfa, în dam...* ăsta spunea ce spunea dar știa foarte bine, că el se ocupa de cele mai multe ori de *Aurica*... se ducea, așa, cam pe la 11-12 noaptea cu o jumătate de lichior de caise, doar pentru ea, că el bea vin, avea *Oani* butoaie cu vin aliniat în lăsătoarea dinspre grădină și-i ajungea de la an la an, dar *Aurica* îl săruta pe amândoi obrazii și-i spunea *jumara asta face cât tot vinu' lu' Oani din butoaie... iar tu, măi Crețulică, avea ea mania asta a dezmiertatului, așa îi spunea lui Virgil, ești partea aia bună în care mă sprijin eu, așa tare mă gândesc la tine...* îl iubea că-i dăduse lui *Plantoani* afacere bună și își ridicase două corpuri de case din b.c.a. și toate ușile și ferestrele le comandase la *Galați* din termopan de *Italia*, nu de-ăla de *Turcia*, că toată lumea fugea de ăla de *Turcia* că ziceau *uite-așa curge apa pe el, ca după o ploaie torențială, face condens și rămâne mucegaiu acolo de două dește...* a făcut *Oani* case că avea bani, mașina o comandase direct din *Germania*, și ce?... *era singuru'?*... *bravo lor mă că se descurcă și că au cai de rasă, și trag în jug, toți la un jug...* fuma a lui *Deju*, gânditor, ăla de i se dusesese uiu în sat că face perversiuni cu nevastă-sa, da' ea se simțea bine chiar dacă nu aveau ce mânca că nu lucra nici unul dintre ei și trăiau pe spatele babei, mama lui *Orghei Oală* că avea pensie de urmaș... venise și ea, *Irina*, din *Moldova* la prașă să câștige un ban, și l-a cunoscut pe ăsta cu buza aia lăsată în jos că i se vedeau toate fasolele... a luat-o acasă și i-a spus babei, că ta-su murise demult, că el se însoară și că duminica viitoare face logodna... *ce logodnă măi, nebunule, că-ți trebuie bani și n-avem de unde*, se căina mamă-sa, dar el nu mai asculta de nimeni... a tăiat porcu din cocină, l-a părilit cu stuful din gard că mai rămăsese doar câte un par ici-colo și au băut tot vinu din butoiul ăla de-l păstra pentru *Paște* să știe toată lumea că s-a luat și el cu femeie de treabă și că-i în rândul oamenilor, au bojit așa vreo

(continuare în pag. 37)

săptămână că nu se mai săturau de drojdia pe care o preparau cu esență de portocale, l-a adus și pe acordeonistul satului să tragă de burduf și să cânte giamparalele ... doar o săptămână s-au bucurat, că după aia parcă se trezise *Oală* dintr-un vis urât... Peste dig, dincolo înspre *Reni*, *Dunărea* curgea liniștită la vale, în coturi șerpuinde, uneori luând-o în linie dreaptă, gata să sară peste opreliștile din piatră masivă aduse de șlepurile învechite tocmai de la *Orșova* și se poticnea în valuri mici, sclipitoare de cheiurile crăpate de vreme ale *Isaccei*, orașelul aflat într-un declin demografic în care cei rămași, majoritatea bătrâni, încercau să-și facă viața mai frumoasă luându-se, creduli, după promisiunile electorale niciodată îndeplinite... De la *Plopu Scris* până la *Cazane*, aproape de *Revărsarea*, mai rămăseseră doar două toane pentru sturioni, și astea erau acceptate cu permise speciale de la *Institutul pentru Cercetarea Florii și Faunei Acvatice din Galați*, însă tot ce se prindea, mai ales pește de specialitate ajungea totul pe mesele aleșilor poporului la un preț de nimic în cantinele luxoase ale *Bucureștiului*... Afacerea cu țigările, cu bulinele dar și cu *făina* mergea din ce în ce mai bine, însă câțiva dintre *pioni*, cei care distribuiau marfa fuseseră *împachetați* și obligați să colaboreze... trebuiau să scrie în fiecare zi declarații... În toamna asta veniseră mascații cu niște gip-uri de teren că zburau pe *Grindu Brăilei* înspre *Reni* printre tufele de scaieți și butucii de sălcii din parchetul din *Stupărița* în timp de noapte... a lăsat *Plantoani* marfa cu căruță cu tot, pachete de valoare mare și a fugit cât a putut printre rugi și cătină, s-a târât ca o șopărlă printre gardurile de sârmă ghimpată de la *Ațaș*, aproape de casa lui *Nidealcu* și s-a trântit obosit în patul lui din dam... dar înspre dimineață au venit și l-au legat, i-au pus cătușele, aveau mandat de percheziție dar și de arestare... a ieșit *Aurica* în pragul casei, pe scările înalte și pavate cu gresie scumpă și le-a strigat *luați tot ce vreți, da' nu intrați în camera asta!*...a dat-o într-o parte unul cu trese aurii pe umeri, au intrat înăuntru și au scos și podelele din scânduri groase de fag și plângea *Aurica* când a văzut că i-au găsit cele două sute de mii de euro, bani agonisiți de *Plantoani* cu risc și sacrificiu, *da' acuma s-a dus pe pustiu totul*, iar el știa că nu mai are nimic de pierdut...

care se adapă cunoașterea sa. O carte ce scoate din tezaurul de demult personaje bine conturate, oameni cu părțile lor luminoase ori întunecate, tipologii și caractere. Și, desigur, o carte bogată în informații istorice, folositoare pentru cei ce doresc să le ia în considerație ca pe un bun colectiv.

Cititorii îl cunosc deja pe scriitorul Ion C. Gociu ca pe un talentat prozator, fapt prilejuit de lecturarea celorlalte volume. Această carte, ca și celelalte, cu o proză scrisă cursiv, fără împodobirea excesivă a metaforei, ca o poveste depănată de bunici nepoților uimiți de tot ceea ce află, este o narațiune ce vine din sevele vieții și conturează viața reală a acelor timpuri și locuri, însământată prin cuvântul specific lexicului local, păstrat cu sfințenie, într-o stare emotivă specială. O frumoasă scriitură în care condeiul zburdă cu o lejeritate neașteptată printre nenumărate întâmplări și situații, construind acest melanj în care fiecare ciob de gând participă cu strălucirea ideatică proprie în scopul coagulării unui tot.

Este viață în tot ceea ce cuprinde acest volum!...Chiar dacă este vorba despre amintiri, ce aduc în memorie chipuri cărora romancierul le datorează un fel de restitutio. Despre care autorul își amintește cu tandrețe, într-o curgere a anilor și a vârstelor...Și despre doruri!... Dorul celui plecat de acasă pentru un loc de muncă și o viață mai bună. Dorul după cei duși în lumea tăcerii, dorul după clipele unei copilării fără griji. Despre speranțe, despre tânjirea după o iubire de demult. Și câte altele...

Volumul „*Brăila-orașul amintirilor - Nea Costică*”, o proză bogată prin tematica sa, pe care scriitorul Ion C. Gociu o așterne în atenția cititorului spre aflare și cugetare.

Răsaduri de frumusețe!...

Ana ARDELEANU

Ești versul rebel

Ești versul rebel
Ce nu-și rade mustața pentru nimeni,
Acel foc de paie
Ce creează iluzia de lumină
Pe negrul perete,
Printre mărgelile de sticlă
Și efectul roz pe care îl pot avea.

Ești iluzia ce-mi umbra prin geantă,
Pentru a descoperi aurul tinereții,
Acea pudră care evidențiază feminitatea,
Seninul de sub pleoape,
Dansul step dintre gene,
Maxima lui cochetărie,
Magnetismul concentrat
În aceeași clipă,
Jumătate cu interes major pentru ce va fi,
Cealaltă jumătate, adresându-ți-se:
„-Milord, cât e ceasul Senioriei Tale,
De lumea se duce la culcare
Ori prea devreme,
Ori prea târziu?
Senioria Ta, de partea cui ești?
Te văd ținând luna în mână
Ca pe o minge de ping-pong.
Așadar, de partea cui ești
În versul ce joacă la dublu
Mizând pe un rezultat echitabil.
Pe care numai viața îl poate da?”

Se făcuse ziuă

Când ai coborât din viața mea,
Ca din trenul de noapte,
Nu era nimeni în jur,
Să consemneze evenimentul,
Eu, fiind inclusă ca subiect,
Ca fracție,
În albul dezertat din casa căsătoriilor,
Ce rămâne pe mâini până la moarte.

În gară,
Se adunaseră chefluii, întâziații, orfanii,
Să cânte cântece de iubire, de durere, de mamă,
Cu asta dorind să deschidă poarta raiului,
Unde lucrurile sunt ținute sub cheie,
Ca un dar pentru cei merituosi, pătimiți,
Ce călătoresc cu trenul de noapte
Prin corpul ce atenuează îndeajuns
Trăirile excesive,
Pentru a se leapăda de acele lucruri
Care se îmbată cu viața altora,
Compromițându-le onoarea.

Lâna de aur

Ura dintre noi nu poate fi iubire,
Cum nici iubirea, nu poate fi ură.

E acea gramatică neînțeleasă,
Ce nu o poți împărți, pe foaia albă,
Între subiectul scris cu majuscule
Și adjectivul pasional,
Căci vorbește despre însușirile omului,
Până când degetele încep să picteze
Poziția sa în propria viață,
Mereu recapitulată,
Până în momentul când o va însuși,
O va transmite copiilor săi
Ca pe un castel, ca pe un zgârie nori,
Ceva material, între etajele căruia
Să poți așeza câte virgule
Și câte cuiburi de rândunici vrei.

Dorința de-a fi și-a avea
Toarce lâna de aur în interiorul tău.
Trupul rămâne
Într-o baltă de impresii unice,
Precum ovulația unui înger.
Îl poți împușca de câte ori dorești,
El tot înger rămâne.
Tot spre folosul tău muncește,
Ca tu să-l urmezi
Cu mâinile pline de bagaje
Pentru fiecare an al vieții,
Încât, atent calculați,
Să alcătuiască depozitul mileniului,
Fala inimii de a-ți umezi privirile
Cu reușita.

Ador poezii

Ador poezii
Pentru felul în care se copilăresc în cuvânt,
Îl distorsionează
În mii de feluri jucăușo-tragice,
După cum li se dictează textul,
Stând ei, așa mititei,
În ochii Domnului,

Pentru esențele lumii
Puse în poeme,
În locurile unde nu se produc mutații genetice,
Ci totul se conservă
În aripa unui vis,

Pentru felul cum berzele poemelor
Își fac cuib
Pe acoperișul inimii lor,
Unde ar putea cădea firimiturile nopții,
Dar nu cad,
Pentru că cei de la „Protecția consumatorului”,
Departamentul „Estetică”,
Stau cu ochii pe ele,
Nu refuză plăcerea,
Dar nici nu o acceptă oricum.

(din volumul „Garderoba cu șoapte” în curs de apariție la editura InfoRapArt)

Ioan FĂRCĂȘANU

Testament

Las iubitei un gând bun
Și o poză-ntr-un album;
Iar scumpei mele soții
Îi las bani mulți...datorii.

Dialog intim

-Zi-mi, m-ai înșelat vreodată?
Dacă aflu, o pățești!
-Scumpule, ce prostuț ești,
N-o să aflu niciodată!

Un străin te-a sărutat?

-Fata mamei, am aflat
Că-un străin te-a sărutat;
Nu te-ai opus? Ce e cu tine?
-Dacă nu știu limbi străine!

Întrebare indecentă

În tramvai, un tip curios:
-Domnișoară, vă dați jos?
-Da, veni răspunsul ei;
-Dar, spuneți-mi, cu ce spray?

Conversație în tramvai

Discută doi amici într-un tramvai:
-Zi-mi, poze porno cu soția, ai?
-Cum de-ți veni în cap așa prostie?
-Dacă dorești, pot să-ți procur și ție...

Dialog între îndrăgostiți

El, îndrăgostit lulea:
-Ce să fac să fii a mea?
Ea, sfioasă, ca femeia:
-Să... încui ușa cu cheia!

Infidelitate

Soția-n zori, când a venit,
Mi-a zis că noaptea a dormit
La o colegă de liceu:
Însă la ea... dormisem eu...

Falsă impresie

Merg pe stradă gânditor
Iar în spate, zarvă mare:
O doamnă-și ceartă de zor
Telefonul din dotare.

Discuție cu mătușa

Mi-a zis mama că, de mică,
Eram tare urâțică,
Spune-mi, chiar e-adevărat?
-Ce bine te-ai conservat!

Meditație în familie

-dialog între tatăl și fiul său elev

-Zi-mi tabla înmulțirii! O știi?
Am întâlnit-o ieri pe profă;
-Măine poți să m-ascuți când vîi,
Mai am de învățat o strofă...

Clarificări

-Dragă, înaintea mea,
Prin parc, cine te plimba?
-Nimeni, zise mândra jună,
Toți tipii aveau mașină...

O tânără în dialog cu prietenul

-Locul vrei să-l vezi, din care
Apendicele l-am scos?
Privește clădirea mare,
Chirurgia este jos...

Meteorologică

De când s-au tăiat păduri,
Noi avem temperaturi
Ce topesc totul în cale;
Fetele se ard la mare...

Surpriza tinerilor căsătoriți

-Dragul meu, în casa asta
Nu vom mai fi doar noi doi;
-Ce surpriză-mi faci, nevastă!
-Se mută mama la noi!

Iubire neîmpărtășită

Iubita plină de viață
Când cu brațele-l cuprinde
Pe loc inima-i îngheață:
Ar fugi de ea, dar unde?

Discuția mamei cu „fetița” ei de 15 ani

-Ai crescut, ești mare-acum
Și-azi vom discuta oricum
Despre sex, despre copii;
-Da, mami! Ce-ai vrea să știi?

Bunicul și nepotul

-Bunicule, ai fost și tu copil?
Cred c-arătai destul de caraghios:
Cu capul chel și barba până jos
Și c-un baston cu cap de crocodil!...

Mihaela FARCAȘ

Studiu asupra luminii

încă nu știu ce scriu,
ce hibrid am formulat
în acești ani de jucat
cu lutul.

poezia confesională
dură ca o țigară
îndesată pe gât,
încă aprinsă...

care lasă urme mai
adânci decât procesul
din Salem, decât
o operație.

tensiune, lobii pulsează
ca și cum pe acolo
curge lava.

poezia este o țigară
îndesată pe gât
ca un fetus pe care
te chinui să nu îl
avortezi ci să
îl naști.

lumina felinarelor se prelinge
pe țesătura plictisitoare
a anotimpului confuz

când nu știi dacă
e iarnă sau primăvară
așa cum n-ai habar
dacă ești viu sau mort.

am îndesat în sufletul deschis
diverse chestii ca atunci
când îți desfaci picioarele

și am călcat pe viitor
la fel ca pe frunza
de pe asfalt.

sufletul meu e ca un
burete de vase de parcă
mă scurg în chiuvetă
printre farfurii,
chiuveta iar e plină...

draperia e trasă doar

până la jumătate,
de fapt nici măcar atât,
nu care cumva să intre
prea multă lumină
și să apară o disonanță

între mine și mine.
văd jumătate de trunchi,
jumătate de geam,
totul este o jumătate,
nimic întreg.

jumătate de viață,
jumătate de iubire,
jumătate de moarte,
o ruptură brutală.

m-am uitat în oglindă
doar pe jumătate
ca să nu mai văd,
să nu mai văd nimic.

la fel de bine
poezia asta putea
să se numească
„nimic”

dacă tot e subiectul
meu preferat.

Abstract

În pieptul meu e o cutie neagră
ce adăpostește un ochi
al cărui iris e un punct
de grafit.

Prisma

Mintea mea se deschide ca floarea unei explozii,
ea este o prismă care descompune orice
experiență
într-un spectru.

Frunzele de absint se lichefiau sub
apăsarea soarelui-era parcul nostru,
al toamnei imorale pe care
am trăit-o în mii de scânteii,
filamente de fosfor ce alcătuiau irisul universului
așa cum mă simțeam atunci.

Voi amândoi ați plecat tocmai când sufletul meu
se ridica în atmosferă
ca un balon cu heliu.

Din pulsul accelerat ce eram atunci
am rămas o pleoapă închisă
captivă într-un piept arid.

Este duminică dimineața și în loc
să-l citesc pe Ginsberg
aș fi putut să coc plăcinte
în care să îl caut pe Dumnezeu,
viața ar fi fost lină
ca laptele pe care
îl torn în pahar.

Ștefan Radu MUȘAT**Un cer numit copilărie**

Am aprins o stea pe cerul nopții;
seamănă întrucâtva cu mama.
Nu are nicio formă cunoscută, nu are margini.
Doar o inimă cu mult trup ;

Mă urmează desăvârșit prin guri de lumină
care înghit întunericul.
Aici e pământul cerului, aceștia sunt sâmburi - mi-a spus.
Mă zvârlea dintr-un pântec în alt pântec,
înconjurându-se cu mine...

Am văzut hărnicia omului cum rodește în spicele de grâu;
pâinea devine mai rumenă în sudoarea
celor care o urmează cu credință.
Are gust de pace și de înțelepciune;
pâinea ține trează fruntea omului.

M-am ridicat între văz și auz să pot atinge
glasul ciocârliei;
mi-am înălțat fruntea peste ceva ce nu avea sfârșit.

Umbra îmi era așa de naltă,
că m-am lăsat înconjurat de sferă.
Mă țineam de propriul trup de parcă era trăit de altcineva,
mi-am lăsat până și umbra în schimbul
unui miez de flacără.

Acum știu totul despre ceremonia amurgului,
de telegarii care se hrănesc cu jăratecul din inima lui.
Uneori stelele plâng;
lacrimile lor hrănesc suflete puternice
care se întorc în trupuri limpezi.
Viața... Mereu viața este într-o continuă criză de timp.

Copilăria călătorește din aripă în aripă de vânt,
smulgând sufletele norilor,
în căutarea soarelui.

Iată-mă într-o încordare adâncă a somnului,
atârnat de stele sfărâmate;
sufletul mi s-a izbit de cer până când se făcu prunc.

Avea înfățișarea unui copil palid ;
nu înțelegea că trupul meu nu mai e demult limpede,
că locuise în el atâta vreme
cât fusese respirat de altcineva...

Copilăria... Mereu copilăria
cu nopțile înduioșate de glasul mamei
unde aerul era mai curat decât gândul.

Când voiam să umblu, treceam de la visare
la trezire fără să mă rănesc.
Am aprins încă o stea pentru mama
care s-a unit cu stâncă.

O strângere de ape împlini curcubeul
ca un stindard pașnic al soarelui;
copilăria se nălță odată cu el
și călătorește... și călătorește...

Trecu de putreziciunea timpului,
căutând miezul nopților când zăpezile erau albastre;
Chipul mamei îmi aluneca pe creștet
și răsufletul mi se topea
cu aceeași emoție copleșitoare în rugăciunea ei.

Poem de toamnă cu final patriotic

Drumurile brăzdate de iluzii urcă și coboară
din ceașca de cafea.
Nu mai contează că la răscrucea lor
aveam tălpile trudite de căutări.
Mă obosise foarte goliciunea stranie din mine.

Sufeream de nesomn,
sufeream de zvâcnirea frunzelor
în fereastră, auzindu-le durerea din verdele veșted.
Nu avuseseră preaplina vieții,
nici simțurile sătule de soare. A fost o vară ploioasă.

Mi-am adunat de pretutindeni sufletul
să trăiești în el o toamnă cerească, iubito,
tu, iubirea care m-a întemeiat
în mijlocul pământului bătătorit de frunze.

Sunt neted și mai supus
sânilor tăi brăzdați adânc de respirația mea.
Urci furtunoasă și tremurândă
să-ți culegi roadele din mine,
iar sufletul îmi cade... Și cade ca o frunză.

Alunecând adânc în pieptul meu,
te-ndrepti spre partea netulburată a gândului.
Și dacă-ți tremură glasul la vederea unui
mormânt de frunze,
așterne-l pe un petec de cer al tinereților noastre.

Ai să-l găsești peste timp când ți-e dor de mine și de
anii vieții, că-mi dau sufletul ție, iubire care
m-ai născut flacără în trupul lumânării...

M-ai prefăcut într-un soi de lumină, o pulbere caldă...
Și soarele... Da, soarele o să-l țin departe
de furtună,
țarina mea, să nu mai fie durere și moarte
în frunzele amăruite cu miros de toamnă...

Amurgule, în cinstea zilei plecate,
întinerește-mă cu ziua
de ieri. Ai devenit așa de stângaci,
că nici frunza nu mai cade.
Lumina ți-e supusă într-o liniște
cât să n-o ajungă nicio arcuire a întunericului.

E atât de rumenă, că n-o ajunge nici valurile subțiri
ale focului tău care veghează căpătâile haiducilor.
Toamna îți trece pragul
c-un soi de lumină fără somn,
o lumină sticloasă, că trezi doina
în sufletul drumețului:

Duhu' stins al codrului
și umbra haiducului
urcă dealu' Oltului
pe urmele vântului,
pe ur-me-le vîn-tu-lui...
Oltule – străbunule,
Oltule – românule!...

Angela BURTEA

Să fim aproape, chiar dacă suntem departe!

Coborâse toamna în cântec de struguri copti și pere aromate, aruncase în bătaia vântului frunze arămii și strângea la piept stropi de ploaie, după care îi arunca la întâmplare, exact în clipa în care brațele, prea încărcate, cedau sub presiunea apei. Știam că e toamna mea (și-a lui), ca și celelalte de până atunci, dar niciuna nu-mi păruse mai frumoasă ca aceasta! Îi simțeam belșugul, dar și strigătul, lumina dar și întunericul, frumosul și amarul. Îi simțeam savoarea și-mbrățișam trecerea fiecărei clipe, amintindu-mi de *el*.

Trăiam încă la bloc, printre alei ciobite și betoane pestrițe. Începusem de ceva vreme să-mi urâsc propria-mi existență doar pentru faptul că natura nu mai glăsuia ca altădată, că mersul oamenilor era altul, că păsările cântau iar cântecul lor părea distorsionat, că razele soarelui păreau veșnic supărate, că nimic nu mă motiva să trăiesc ca tot omul ajuns la vârsta mea, așa cum făceau cei mai mulți. Era lucrul care mă îngrozea cel mai tare: de ce să trăiesc după canoanele mulțimii, de ce să-mi împletesc anii după tiparele bătătorite de vreme, de ce?

Dece-urile se adunaseră la ușa mea ca oile la muls, creierii păreau pulverizați, inima bătea aiurea de parcă aș fi avut tarhicardie, mișcărilor îmi erau precipitate. Normalul de odinioară fugise în bătaia sorții și căutam ca o bezmetică o cale de ieșire, poate un alt normal. Mă gândeam la un moment dat să nu devin depresivă, (boală la modă de altfel, mai ales în rândul femeilor), tocmai din cauza proastei gestionări a fiecărei situații ivite.

Și m-am privit în oglindă, dintr-o necesitate umană! *Sunt eu, chiar eu, cea imbatabilă, nu?* Nebunie curată! Tremurul ușor al bărbiei, ochii scăldați în apa morții, privirea difuză, toate la un loc m-au năucit, sperându-mă. *Nu se poate, mi-am zis într-o disperare totală, chiar nu se poate! Fă repede ceva, nu trebuie să te prăbușești, ai încă mulți ani în față, trebuie să le dai o șansă, trăiește-i frumos!*

Boem@ (116) 10/2018

Ce-am făcut? Nu, nu mi-am tras două palme, deși era un mod generos de trezire la realitate, dar nu iubeam agresivitatea. Atunci, mi-am băgat capul sub jetul de apă. Bună deșteptare!

Viața nu trebuie întreruptă, dacă nu i-a sosit ceasul! Îți place, nu-ți place, caută și vei găsi! Resursele sunt inepuizabile, doar să vrei! I-auzeam vocea molcomă, printre clipele de deznădejde, care treceau al naibii de greu. Nu știa că, după amar de ani, rămăsese modelul meu în tot și-n toate. Începusem să regret că, într-un timp îndepărtat, n-avusesem curajul să-l urmez. M-a chinuit imaginea lui toată viața și-am luat-o adesea ca pe-un blestem.

Imaturitate, prostie, lașitate, incompetență feminină, teamă de necunoscut și de greu! Așa numesc acum decizia mea de odinioară, inteligență maximă atunci. Rahat! adaug acum. Măcar să fie turcesc, vorba cuiva.

Și l-am sunat! Tăia lemne, în creierul munților iarna venea mai repede decât la mine și trebuia să-l găsească pregătit. A răspuns repede, mai repede decât mă așteptam. *O, ce bucurie!* se auzi la celălalt capăt. *Am avut noroc, doar ce-am oprit drujba, acum căram lemnele, altfel n-aș fi auzit sunetul telefonului.*

Pe moment, nu mai știam ce să spun. Practic, de ce sunasem? Tăia lemne, muncea, iar eu mă smiorcăiam ca cioara-n laț! Eu n-aveam nevoie de lemne, alesesem viața de oraș, apăsam pe-un buton și centrala pornea. Aveam să aflu că ziua urma să-i fie încărcată, treabă multă, la curte nu se șomează. Nu-i timp de stat, iar pățania greierului nu vrea s-o trăiască nimeni, mai ales el, care știa de la început la ce căruță se înhămasse.

Cum ai dormit? am prins a-l întreba. Ce întrebare banală! mi-am zis imediat în sinea mea. Culcat, pe spate, într-o parte, pe burtă, cum să doarmă, doar n-o fi cal să doarmă în picioare! *Mi s-a părut că aseară erai puțin tristă! M-am tot gândit să nu te fi supărat eu cu ceva! Și-așa am adormit, cu capul pe masa de lucru, gândindu-mă la tine!* mi-a răspuns cu aceeași voce blândă, inconfundabilă, pe care n-aveai cum să n-o iubești...

Nu, nu, nu eram supărată, și s-a părut! m-am repezit a-i spune. Doar nu era să-i spun că mă doare încă timpul trecut, că nimeni și nimic nu mi-a lecuit durerea, că și acum, după atâția ani, tot la el e cheia, fiindcă eu am pierdut-o demult.

Spune-mi ceva, i-am zis, gândindu-mă ca la un om bine organizat, pentru care timpul are altă curgere decât a mea. Fără a se gândi prea mult, răspunsul lui m-a pus pe picioare: *Mi-e dor! Să fim aproape, chiar dacă suntem departe!*

Constantin MARIN

Radu BOTIȘ în REVISTA „ALBANEZUL”, nr. 1, 2018

Printre cele mai recent venite în „teritoriul” revistelor literare din România este „Albanezul”. Prezentul număr este dedicat Părintelui Radu Botiș, preot iconom stavrofor, licențiat al Universității „Babes-Bolyai”, Facultatea de Teologie Ortodoxă (anul 1994), cu un master (istorico-practice) la aceeași facultate (2006). Este membru al Asociației Scriitorilor, Filiala Baia Mare; al Ligii Scriitorilor din România, Filiala Maramureș; membru al UCMR-ADA, COPYRO, UZP București.

Este impresionantă și admirabilă prezența domniei sale în spațiul literaturii din România. Acest fapt a condus, firesc, spre acordarea unor distincții și premii literare, după cum urmează: Locul II la Concursul literar de inspirație spiritual-creștină „Izvorul Tămăduirii”, București, 2000; Premiul Editurii Ariadna (Secțiunea Volum de debut pentru poezie religioasă), în cadrul Festivalului „Pro Unione”, ed. a II-a, Baia Mare, 2001; Mențiune la Concursul Internațional de Poezie al Românilor de Pretutindeni „Starpres”, Râmnicu Vâlcea, 2008; Premiul III la Concursul Internațional de Poezie și Proză pentru românii din întreaga lume „Limba noastră cea română”, Starpress, Râmnicu Vâlcea, 2013; Premiul I pentru Poezie la Olimpiada de Primăvară, organizată de Federația Artă, Muzică și Sport, 2015; Premiul Editurii Vatra Veche, la Festivalul-Concurs de Poezie Religioasă „Credo”, ed. a XV-a (Lăpușna, 2015), Secțiunea grupaje-manuscris. A obținut o Diplomă de Excelență din partea revistei internaționale de cultură „Cervantes” și a Editurii Inspirescu, pentru talentul literar pus în slujba lui Dumnezeu; Diplomă de Excelență acordată de Societatea Culturală Pro Maramureș „Dragoș Vodă” din Cluj-Napoca, la împlinirea a 17 ani de activitate, în 27 noiembrie 2012, pentru excepționala contribuție științifică adusă la promovarea și îmbogățirea patrimoniului cultural maramureșean; Diplomă de Excelență din partea Ligii Scriitorilor Români pentru întreaga activitate în promovarea literaturii române; Diplomă de Excelență din partea Primăriei și Consiliului Local al Orașului Ulmeni – Maramureș, pentru activitatea scriitoricească și contribuția la promovarea culturii și spiritului românesc.

De asemenea, Părintele Radu Botiș a fost distins de către Liga Scriitorilor Români cu Medalia „Virtutea Literară”, pentru activitatea depusă în promovarea culturii și a educației moral-creștine în rândul tinerilor. Oglinda Ligii Scriitorilor din România.

Iată o prezentare succintă a cărților ce poartă semnătura sa: *Aspecte pedagogice și catehetice în lucrarea de mântuire a Domnului Iisus Hristos*, ed. I, Ed. Transilvania, Tecuci, 2012 (premiată la „Cărțile Anului”, Secțiunea Didactică, Baia Mare, 2012), ed. a II-a, Ed. Inspirescu, Satu Mare, 2013; *Viața vie a unui mănunchi de creștini români* (date monografice), Ed. Enesis, localitate Baia Mare, an 2001; *Ca tămăia înaintea Ta* (poezii creștine), Ed. Ariadna, Baia Mare, 2002; *Sfaturi pentru mântuire*, Ed. Ariadna, Baia Mare, 2006; *Elemente de istorie locală*, Ed. Enesis, Baia Mare, 2008; *Activitatea preotului Vasile Lucaciu în America*, Ed. Enesis, Baia Mare, 2009.

A apărut în volumele colective (selectiv): *Vechiul Testament, adaptare în versuri*, de Ioan Ciorca, Ed.

Armonii Culturale, Adjud, 2013; *Oameni de seamă ai Maramureșului. Dicționar 1700 – 2010*, coord. Vasile Iuga de Săliște, Ed. Culturală Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca, 2014; *Personalități române și faptele lor*, vol. 59 (volum de colecție), coord. Constantin Toni Dârțu, Ed. StudIS, Iasi, 2014; *Tihna pelerinului* (cronică literară, exegeze, portrete, omagii), de Ioana Stuparu, Ed. Semne, Bucuresti, 2014; *Noul Testament, adaptare în versuri*, de Ioan Ciorca, Ed. Armonii Culturale, Adjud, 2014; *Ninsori albastre cerne cerul*, antologie literar-artistică îngrijită de Voichița Pălăcean-Veres, Ed. Napoca Nova, Cluj-Napoca, 2015.

Să ne lăsăm, așadar, purtați de pana inspirată a părintelui Radu Botiș, prin prezentarea unor poezii.

Regalitatea binelui: Cumpăna măsurii / Ascultător și împlinitor, / Ritmul simfoniei universului / Prin „Eu sunt”. / Regalitatea binelui / Cu sufletul / Pe talerul vremii, / Clipei, zilei, aproapelui. / Suntem Chipul nepieirii.

Corbii, doar corbii...: Strămtă-i căarea, porțile-s 'nalte / Fulger străbate, corbi se adun' / Focul de-o vreme jarul împarte, / Arde năpraznic, arde nebun. / Mai este o treaptă, calea e grea. / Furtuni împreună, vijelii se întetesc, / De nicăieri viscolește, pe cer câte o stea / Își pierde și urma în chip nefiresc. / Corbii, doar corbii, / străbat hămesiți / Pe întinderi să-și caute pradă, / Ultime fugarii sfârșind istoviți / N-apucă, o clipă să șadă. / Se cerne și ultimul timp de îndurare / Colbul umblării se pierde în zare.

Premoniție: Cu semn astral din patria divină / Pământul va renaște negreșit, / Iar amintiri cuprinse-n marea vină / Își vor zdrobi păcatul prăbușit. / Teslari, pe mâini, vor purta semne alese / Cu voci suave, mame vor doini, / Ca niciodată

(continuare în pag. 44)

marea o să-și verse / Întru învieri ai nepierzării fii. / Pe câmpul nou va odrăsli verdeață / Aleșii, nou sens vieții vor primi / Când cea dintâia, dalbă dimineață / Din bezna lungii nopți se va ivi. / La pârga noii lumi, din bobul sfânt / O pâine nouă, Har peste pământ.

Premoniție (I): Pe la porți uitate-n rouă serii / Vin furi să ia ultim obol, / Străjeri au pus și peste câmpul gol / Stăruind să prade-n toiul serii. / Uitate-n vreme peceti nu au găsit / Doar chivotul stă dintru vămi ascuns, / Iar magul serii prin urgii ajuns / Le aducea împăcarea privindu-ostenit. / La ceas de noapte-n turle ecou nedeslusit / Împrăștiat de-o clipă blestemul și urgia, / Apoi tăcerea adâncă desțelenind trufia / Desleagă neștiutul prin noul răsărit.

De taină voci...: O rază-și cerne-n sufletu-mi splendoarea / Din Absolut, luceferi poposesc / Strivind greșala dintr-un timp lumesc, / La căpătâiul nopții plânge marea. / De taină voci acoperă-mi retina / În așternutul clipei nepereche, / Iar mesageri din cronica cea veche / Vor spulbera tot hăul cu Lumina. / O geometrie mult prea rostuită / Un gând ascuns în vechiul mit, / Dau vieții sens, înaltul nesfârșit / Înobilează starea neîmplinită.

Nu nouă Doamne, Glorie, nu nouă: Motto: *Singura recompensă adevărată vine de sus, pogorându-se de la Tatăl Luminii...* Când șoaptele din tainice urzeli / În pragul nopții netezesc tăcerea, / Cu semn știut, vin iarăși cavaleri / Reîntregind, serafic, privegherea. / Genunchii lor se pleacă-n catedrală / În inimi poartă scris un jurământ, / – Nu nouă Doamne, Glorie, nu nouă / Doar numelui Tău Veșnic și Prea Sfânt. / Chemarea lor la dreapta învoire / Din ceasul nopții scapără spre zori, / Virtuții, zidesc pururi, din iubire / Ei legendari, prezenți, luminători.

Tăceri: Tăceri mărețe parcă iscodesc / Petrecerea prin taina catedralei, / Când cavalerul de sub scutul zalei / Apleacă-și trupul greu de timp lumesc. / Nu-i chip să ardă-n juru-i lumânări / Ca o statuie fără chip veghează, / Uitarea, când dintr-un vitraliu, rază / Scoboară-n glasul unei vechi cântări. / Pe lespede de colțul sigurat / O carte ferecată cu peceți, / Ar spune parcă de acei drumeți / Căutători de un tărâm serafic. / Tăcerile din taina catedralei / Și cavalerul de sub scutul zalei.

Bate vremea-n clopote de taină: Bate vremea-n clopote de taină / Iar ursita și-a pierdut cărarea, / Necuprinsu-acesta sfindând zarea / Lasă trupul umbrei fără haină. / Sfredelesc priviri în hăul lumii / Crucile Golgotei sângerând, / Lângă Tatăl, plin de pace, bland / Răzvrățiți își plâng fii furtunii. / A pierit în nesfârșitul mării / Atlantida, tăinuind etern, / Vocile pieirii parcă cern / Șoaptele-și spun timpul neuitării. / Bate vremea-n clopote de taină / Agonia-n rostul nerostit, / Din priviri se scaldă-n asfințit / Chipul umbrei, trupu-i fără haină.

Noaptea de tăcere...: Noaptea asta are altă formă / Bolta nou contur și-a creionat / Iar pe drumul stelelor fixat, / O lumină, la început, diformă / Mai serafic a străluminat. / Un albastru pur, târzie vreme / Oscilează-n timpul nestiut, / Din înalt s-au destrămat dileme / Ce ne poartă-n taină prin trecut / Peste lacrimi, bucurii, blesteme. / Noaptea de tăcere, noua noapte / Pentru noi și pentru roade coapte.

Vremea încercării...: Arid e pământul, arid și pustiu / Iluzii ori cercuri de foc, / Prin apa-noirii ori aerul viu / Flacăra sacră țâșnește în joc. / Vin cu noblețe spirite alese / Mările-și poartă briza mai pură, / Ca un memento,

simboluri șterse / Poartă prin vreme dreapta măsură. / Vremea încercării demult a trecut / Noua zidire ia formă din piatră și lut.

Până când...: Pentru Dumnezeu, pentru țara lui / Legea este sfântă, grija orișicui, / Nu mai este vreme, nu vrem împrumut / Apărăm cu cinste tot ce am avut. / Ne zâmbesc străinii hulpavi la hotar / Stropii cu otravă întind în pahar, / Copii îi adună de pe străzi, din case / Mame privesc jalea, plâng neputincioase. / Soarele nu-i soare, raze pârjolesc / S-a întins prea mult pustiul grotesc, / Bucăți din țarină s-au vândut bizar / Lacrimi, umilință, secetă, amar. / Până când se strânge lanțul umilinței / Până când se întinde timpul neputinței, / Până când cu toții în genunchi vom sta / Până când, o Doamne, mai putem răbda?! / Români, România – grădina sfințită / Vin alții, o lasă mereu neîngrijită, / Neghina tot crește iar bobul de grâu / Se scutură-n locul secatului râu. / Umiliți atâta, trupu' istovit / Pare fără vlagă, Tu ne-ai părăsit / Întristați am spune în necazu' nost; / – Iisuse, reînaltă Neamul cum a fost. / Asta ni-i rugarea, fie în bun ceas / Oricine s-audă lacrima din glas, / Inima ce plânge, zbuțiuț firească / Din suflet strigarea în grai românesc.

lată sfaturi concrete, pe care le oferă părintele Radu Botiș, în lucrarea sa, **Ca tămăia înaintea Ta:**

Gândește-te la sufletul tău

1. „Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru”, zice Domnul. Deci te întoarce la Dumnezeu din toată inima ta, lasă la o parte lumea aceasta cu atâtea păcate, pentru că atunci numai sufletul tău va găsi liniștea atât de dorită. De ce te frământă cu lucruri trecătoare, gândește-te în permanență la mântuirea sufletului și atunci vei vedea împărăția lui Dumnezeu pogorându-se înlăuntrul tău. Împărăția lui Dumnezeu este liniște și bucurie în Duhul Sfânt. Domnul Iisus va veni la tine binecuvântându-te, dacă va găsi în sufletul tău loc pentru El, liniștea adusă de El este nesfârșită, iar bunăvoința Sa nespuse de mare.

2. Pregătește-ți inima pentru Domnul, suflet credincios, căci El vrea să vină și să locuiască înlăuntrul tău. El spune: „De mă iubește cineva, acela păzește poruncile mele și Eu voi veni la el și voi locui...”. Lasă pe Iisus ca să intre în inima ta! El va priveghea purtând grijă de tine, oamenii sunt schimbători, dar El rămâne în veac mereu lângă tine!

3. Nu te întrista când cineva ți se împotrivesc ori se ridică asupra ta; cel care astăzi este cu tine mâine se poate ridica împotriva ta, așa sunt oamenii, schimbători precum vântul. Dar tu pune-ți nădejdea în Dumnezeu! El va răspunde în locul tău, făcând ce este mai bine pentru tine!

4. Pentru ce te uiți în jurul tău? Aici nu este loc de odihnă pentru tine, casa ta este în ceruri, așa că nu te uita la lucrurile de pe pământ decât numai în treacăt, nu te lipi de nimic din lumea aceasta, ca nu cumva să ajungi slugă a păcatului și să te prăpădești. Gândul tău să fie pururea la Cel Prea Înalt și rugăciunea ta să se ridice la ceruri, întărește-te în vremi de suferință, răbdă cu ușurință gura celor

ce grăiesc nedreptăți.

5. Domnul Iisus Hristos a fost batjocorit de oameni în lumea aceasta, fiind părăsit în mijlocul celor mai grele chinuri. El a fost chinuit și batjocorit, pentru ca omul să fie răscumpărat din păcatul neascultării. El a avut dușmani și oameni care îi doreau răul, tu ai vrea să ai numai prieteni și binefăcători? Cum vrei să primești cununa îndelungii răbdări, dacă nu ai ieșit biruitor din toate încercările? Suferă deci împreună cu Iisus și pentru Iisus, dacă în tine există dorința de a împărăți alături de El.

6. Dacă ai fi înțeles viața lăuntrică a lui Iisus și dacă ai fi gustat numai o fărâmbă din iubirea Lui cea mare, atunci nu te-ai mai gândi nici la prieteni, nici la vrășmasi. Dimpotrivă, te-ai bucura de ocările primite, căci dragostea lui Iisus te face să nu mai ții la tine! Cine iubește pe Domnul și cine iubește adevărul, cine s-a dezlipit de poftele trupești și cine a uitat de el însuși, acela doar se poate apropia de Dumnezeu, putându-se odihni lângă El chiar din viața aceasta.

7. Omul care este înțelept prețuiește lucrurile așa cum este necesar a fi prețuite, el ascultă mai mult de Dumnezeu decât de oameni. Cel care nu se frământă cu gânduri deșarte, ci se îngrijește numai de propriul suflet, acela poate să se îndeletnicească cu ceea ce este plăcut Domnului, care s-a jertfit pentru noi. Creștinul adevărat își strânge ușor puterile sufletului său, căci el niciodată nu le-a risipit pe toate. Munca și grijile vieții de toate zilele nu îl tulbură cu nimic, căci se învoiește cu toate nevoile care vin asupra lui. Cel care și-a hotărât drumul sufletului său, acela nu se frământă cu binele ori cu răul pricinuit de alții; nimeni nu îți poate face răul pe care ți-l faci tu însuși.

8. Dacă ai fii așa cum trebuie să fii, adică bun și curat, ai simți ajutorul, sporul și desăvârșirea ta. Adesea ești tulburat cu lucruri de nimic, lucruri care îți produc supărări; și acestea ți se întâmplă pentru că nu vrei să răstignești poftele trupului și să renunți la deșertăciuni. Nimic nu întunecă mai mult inima omului decât poftele trupului și doar dacă le curmi te vei putea gândi la Dumnezeu și vei putea gusta mereu din bucuriile sufletești.

Smerenia

1. Să nu pui niciodată preț nici pe prieteni și nici pe dușmani, în tot ceea ce faci trebuie să ai grijă ca Dumnezeu să rămână în preajma ta; păstrează-ți cugetul curat și El te va apăra pretutindeni, căci răutatea omenească nu poate să vatâme pe cel care crede în Domnul. Dacă te vei obișnui să taci și să rabzi, Dumnezeu va fi lângă tine, deci lasă-te în voia Lui și vei primi ajutor, dându-te pildă de smerenie tuturor.

2. Cel care își recunoaște păcatele, ușor potolește pe alții și se împacă lesne cu cei pe care i-a supărat, căci Dumnezeu ajută pe cel ce este smerit și îl ferește de nevoi, se coboară la el, umplându-l de daruri iar din umilința îl ridică la mărime. Celui smerit îi descoperă tainele Sale iar sufletul îi este liniștit, pentru că nădăduiește întotdeauna în Purtătorul (Proniatorul) și Apărătorul Domn Iisus Hristos.

Omul cel pașnic

1. Numai dacă ești pașnic vei putea să împaci pe alții; omul care este pașnic este mai de folos decât cel care este învățat. Omul care este rău la suflet lasă calea bună Mergând către rău, fiindcă iubește nelegiuirea mai mult. Omul care este pașnic și curat vede numai drumul cel bun, căci având pace lăuntrică va urma numai calea binelui.

2. Ușor te pricepi să te lauzi și să te dezvinovățești de

păcatele tale, dar ai avea mai mare câștig, dacă te vei recunoaște că esti un păcătos, iar pe aproapele tău îl vei vedea ca pe un om drept. Nu este greu să trăiești alături de omul bun și blând, căci prin bunătatea și smerenia lui poți și tu cunoaște adevărata cale ce te poate face cu adevărat fericit.

3. Sunt mulți cei ce sunt lipsiți de liniste sufletească, tulburând și pe alții, acestia sunt o grea povară, atât pentru cei din jurul lor, dar și pentru ei înșiși... De altfel, întreaga noastră pace sufletească în această viață atârână mai mult de răbdarea necazurilor decât de alungarea lor, căci acela ce rabdă mult acela va avea și multă pace lăuntrică. Un astfel de om este stăpânul său, dar și învățătorul altora, el este prietenul nedespărțit a lui Iisus, precum și mostean al împărăției cerurilor.

Spre încheierea acestei recenzii, considerăm de cuviință prezentarea unui grupaj de poezii semnate de neobositul și inspiratul în duh, preotul R. Botiș.

Confesiune: Aș vrea, Doamne, să-Ți cânt / Să Te incânt / Eu călător efemer pe pământ. / Uneori, îmi lipsesc sentimente curate, / Iubirea de frate, rostu' de adevăr / Ori dreptate. / Doream să-Ți spun / De multă vreme, însă acum / Lucru curat m-a cercetat / Cu al Tău sfat. / Voi lăcrima în rugăciune, / Gest de căință pentru puținele bune. / Acesta sunt / Trăind, să renasc prin Cuvânt.

Se aud colindătorii: Ce clipe înălțătoare ne cercetează iar / Ca un fior prea tainic de sfântă resemnare, / Aici unde cerescul și preacuratul har / Simțim cum ne umbrește adânc, pe fiecare. / Suntem părtașii unei nașteri sfinte / De peste vremuri ca un ecou în timp, / Spre ceruri înălțând rugă fierbinte / Colindul nostru – preacuratul nimb. / Vestim azi nașterea fără pereche / Se aud colindătorii lui Hristos, / Și-n sfânta noastră patrie străveche, / Colindele sunt praznic luminos. / Voi, glasuri minunate de copii / Purtați iar faima craiului ferice, / Și voi, părinți, din inimile vii, / Al vostru imn spre cer să se ridice. / Dați lui Iisus toți slava cuvenită, / Colindul păcii ca o rugăciune / Precum lumina ce nicipând n-apune; / O taină a împăcării dăruită.

Precum și voi, om sunt: Sunt om crescut și adumbrat la țară / Metropola nu-mi spune mai nimic, / Tumultu' lumii caut să despici / Precum din iarnă cerne-a primăvară. / Sunt om de sat iar glia îmi priește / Cu greutate rămasă-n băătăura, / Uitându-le și cea mai grea măsură / Ce scapără-n fiorii de poveste. / Sunt om de aici, cu voi de orișunde / Mirosul glii veșnic părintești, / Trezește amintirile firești / Nicipând cu rostul încă de a se ascunde. / Sunt om de aici – îmi cere glia sfântă / Răsfăț, dureri să le petrec mereu / Aici, cu cerul meu, cu Dumnezeu / Cu bunii mei ce rar de mai cuvântă. / Zâmbiți la suflet ce zâmbește iar / Sau lăcrimați, zălog fără de măsură ; / Durerea nu e calea înspre ură / Iubirea nu e drum fără de hotar. / Precum și voi, om sunt, lumina-umbră / Văzută de prea mulți ori poate sumbră.

Din suflet orisicând răsună: Din Basarabia răsună / Un buciom peste plai străbun, / Parcă din ceruri se adună / Și îngerii cu Tatăl Bun. / Din Basarabia răzbate / Ecou de frate pîn' la cer, / Iar Prutul inima

(continuare în pag. 46)

împarte / În mare jale și mister. / Din Basarabia se vede /
Salutul fra-telui cuprins / De dorul sfânt în care crede / Și
de oftat pe veci nestins. / Din Mama Țară tot răsună / Alt
bucium peste plai străbun, / Parcă din ceruri se adună / Și
îngerii cu Tatăl Bun.

Voci divine: La fereastră, tainic, îngeri / Ascunși încă în
mister, / Scoborâți tocmai din cer / Ne fac semne atât de
sinceri. / Lacrimi nevăzute curg / În voci sacre, cuprinzând /
Paza celui mai bun gând / Omului înspre amurg. / Deslu-
șind sacră împăcare / Orișicui, cu gest prea larg / Verticali,
ca un catarg, / Surâzând spre fiecare. / Voci divine
însoțesc / Revederea-n sfântă taină, / Solii în divină haină /
Ai tărâmului ceresc.

Așteptare...: Dezmăț e-n lumea ce-o trăim / Cu rele cât
cuprinde, uneori cu bune / Și parcă nu vrea nimeni a ne
spune / Ce înseamnă, necuprinsul, să iubim. / Stau
adunate lungi zile, grămadă, / Iar strălucirea lor parc-a
apus / Privind în urmă vremea ce s-a dus / Nu mai e
nimeni, unul, să o vadă. / Trec vremi, iar alte vremi se
norocesc / Scăldate într-o lumină prea confuză, / Prezent
este momentul ce ne scuză / Petrecerii prin spațial lumesc.
/ Trec vremile, copiii noștrii cresc / N-au timp să ne
înțeleagă întristarea, / Noi gîrboviți, ne mai urmăm cărarea
/ Alunecînd, pe rînd, în pămîntesc. / Trec zilele tăcute
rînd pe rînd / Iar taina lor se pierde-n depărtare – / Umil
asteaptă clipa de împăcare / Iisus cu gestul încă blînd.

Lumina Cărții Sfinte: Săraci, o prea săraci am fi / De n-
am avea o călăuză-a noastră, / E prea puțin o pasăre
măiastră – / Căci, cu nimic nu poți asemui / Această Carte
reînviind istorii, / Balsam vindecător și fără de pereche, /
Mai nouă parcă, dar atât de veche / Scriptura Sfântă,
urcușul spre glorie. / Nimic din ce s-a scris ori se va scrie /
Nu poate s-o întrecă, să-i fie la egal, / Citind-o, te
cuprinde un dor înspre astral / Și-un sentiment ferice,
plăcut, suav te-mbie. / Lumina Cărții Sfinte străluce peste
vreme, / Îndeamnă orice suflet la calea sfințeniei / De-a
pururi mesagerul, imboldul veșniciei / Te încântă această
Carte, venind ca să îndemne. / Curată fie-ți viața, curată și
senină / Adeseori trecută prin încercări, iscoade; / Căci
trebuie, ca pomul, și noi s-aducem roade, / Belșug de fapte
bune, mereu să fim lumină. / Ce încredere, ce stare, idee și
speranță / Cuprinde și emană izvorul Sfintei Biblii, /
Purtând învățătura hotărâtoare lumii, / Simbol de împlinire,
extaz și cutezanță.

Orizontul tainic se întinde: La orizont, îmi pare une-ori /
Că se întâlnește cerul cu pămîntul / Iar peste toate înțelept
Cuvântul / Aduce strălucirea dintre nori. / La ori-zont apuc
să mai zăresc / Sfârșindu-se și viața-mi pămînt-tească, /
Purtată de o ceată îngerească / Spre locul infinit,
dumnezeiesc. / Dar orizontul tainic se întinde / Purtând
sintagma lumii deslușit, / Prin locuri prinse de un timp finit /
Iar totul nu e vreme a cuprinde.

Mă rog...: Mă rog, / Șoptiri de stele-mi spun / Că
dincolo, o lume / Se înalță vie cu alt nume / Încrezător mă
rog. / Mă rog / Pe-un drum ceresc răsar / Noi bucurii fără
hotar / Și îngerii sfioși pășesc / Prin raiul cel dumnezeiesc,
/ Încrezător mă rog. / Mă rog / Un imn ocrotitor / Scoboară-
n glas înălțător, / Ființa-ntreagă luminând / Vroirea Celui
Blând, / Încrezător mă rog.

Camelia FLORESCU

Iar ninge, dragoste,-ntre noi

Iar ninge, dragoste,-ntre noi
Iar se deschid din ceruri ape
Iar plîng în mine arse clape
Care mă cheamă înapoi

Iar ninge zvăpăiat și greu
Fără vreun preaviz anume
Iar mă ascund și fug de lume
Din carnea mea, din lemnul meu

Și toată bolta se scoboară
În franjuri parcă aruncați
Și-așa cum suntem înghețați
Părem arcușuri de vioară

Pășește timpul - cerb greoi
Sub ramuri pline de zăpadă
Din inimi țurțuri stau să cadă
Și ninge, dragoste,-ntre noi...

Veronica BUMBU (R. Moldova)

CE SĂ FAC CU DORUL MEU

Iui Grigore Vieru

Mi-a murit POETUL drag -
Plînge frunza cea de Fag,
Și se tânguie izvorul,,
Apa nu-i mai stinge dorul,

“Vatra codrului”, bătrână,
În genunchi i se închină,
Cu-al său zbucium trist, de veacuri,
Și cu “nuferii din lacuri”.

Unde oare a plecat?
Doamne, cum s-a-ncumetat?
“Albinuța” de-astăzi este
Firul rupt dintr-o poveste

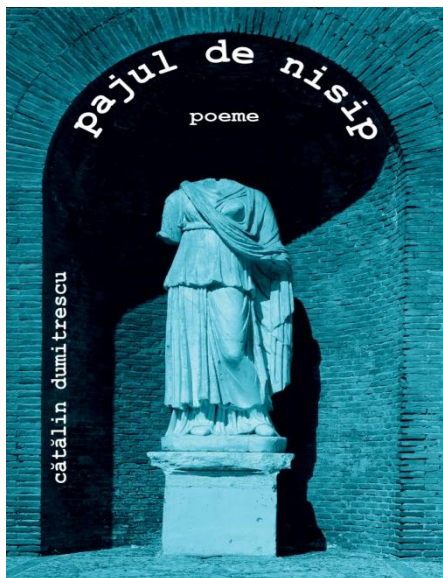
Cârduri de viețuitoare
L-au văzut urcând spre soare,
Greierașu-atât de harnic
Astăzi de tăcere-i darnic.

Cărăbușul din cărare
Spune că-l visase aseară,
Albinuțele-n grădină,
Strâng polenul din suspine.

Se întreabă-ntreg Regatul,
Cine-o să le-asculte sfatul,
Dacă nu se-ntoarce Dânsul,
Cine-o să le-asculte plînsul?

Tot astfel mă-ntreb și eu :
Ce să fac cu dorul meu?'

Cătălin Dumitrescu – Pajul de nisip
Editura InfoRapArt, 2018

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

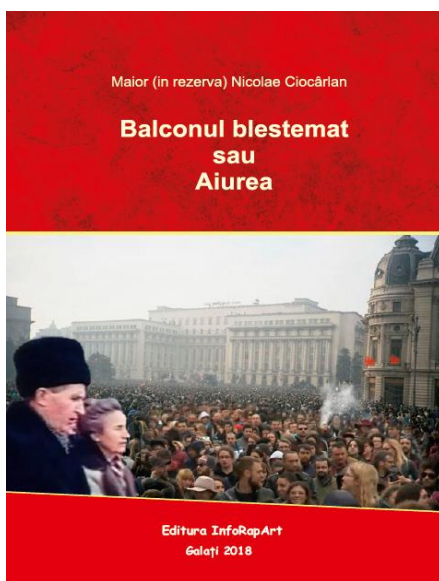
Ana Ardeleanu – Garderoba cu șoapte
Editura InfoRapArt, 2018

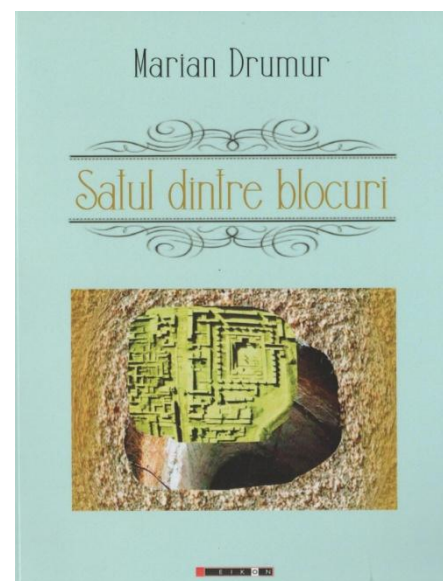
Maria Ieva – Pe urma unei stele
Editura Absolut, 2018

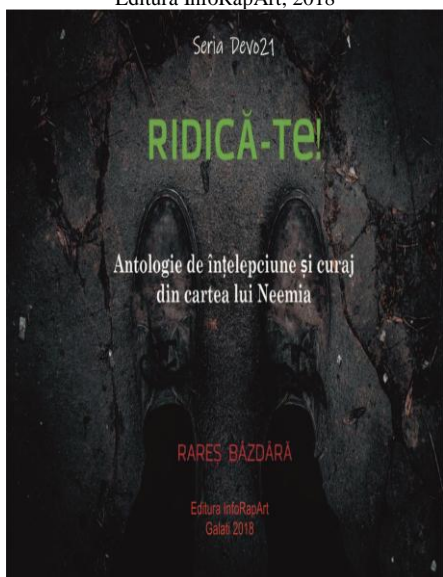
Carmen Tănase – Culorile speranței sunt iubirea
Editura InfoRapArt, 2018

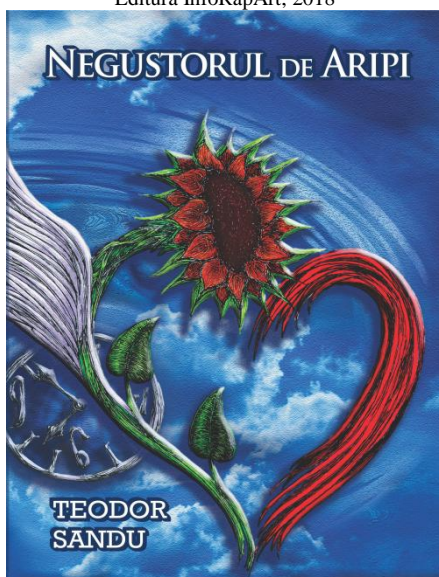
Nicolae Ciocârlan – Balconul blestemat sau Aiurea
Editura InfoRapArt, 2018

Marian Drumur – Satul dintre blocuri...
Editura Eikon, 2018

Rareș Băzdăra – Ridică-te!
Editura InfoRapArt, 2018

Teodor Sandu – Negustorul de aripi
Editura Eikon, 2018

Șușu Sanda – Importanța jocului didactic în educarea limbajului copiilor..., Ed. InfoRapArt, 2018

An impressionistic painting of a person in a dark coat looking out a window. The person is on the left, and the window is on the right. The painting uses thick, visible brushstrokes and a palette of blues, greys, and earthy tones. The word 'BOEMA' is overlaid in large, red, stylized letters with a black outline.

BOEMA

apler

www.boema.inforapart.ro